romane cu dragoste

De același autor, la Editura Nemira a apărut

Iubire la distanţă

Maggie OTarrell s-a născut în Irlanda de Nord, în 1972, dar a crescut în Ţara Galilor și în Scoţia. Înainte de a se dedica scrisului, a încercat diverse profesii, fără a se regăsi în niciuna: chelneriţă, cameristă, curier, profesor și curator. Apoi a fost jurnalist în Hong Kong și editor literar pentru *The Independent on Sunday.* A debutat în anul 2000 *cu After You'd Gone,* volum ce i-a adus Premiul Betty Trask. După *My Lover's Lover* (2002), și-a câştigat recunoaşterea internaţională prin romanul *The Distance Between Us* (2004 – *Iubire la distanţă,* Editura Nemira, 2008), ce s-a bucurat de o largă popularitate și de o excelentă primire din partea criticii, fiind recompensat cu Premiul Somerset Maugham. Cărţile ei sunt traduse în peste șaisprezece limbi.

Dispariția lui Esme Lennox

MAGGIE O'FARRELL

Traducere din limba engleză
ADRIANA CERKEZ

NEMIRA

Coperta colecţiei: Dana MOROIU, Corneliu ALEXANDRESCU

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
O'FARRELL, MAGGIE
Dispariţia lui Esme Lennox / Maggie O'Farrell, trad.: Adriana Cerkez.
— București: Nemira Publishing House, 2009
ISBN 978 – 606 – 8134 – 21 – 5
I. Cerkez, Adriana (trad.)
821.111 (417) – 31 = 135.1

Maggie O'Farrell
THE VANISHING ACT OF ESME LENNOX
© Maggie O'Farrell, 2006
© Nemira, 2009
Lector: Dușa UDREA
Tehnoredactor: Alexandru CSUKOR
Tiparul executat de FED PRINT S.A.
Orice reproducere, totală sau parţială, a acestei lucrări, fără acordul scris al editorului, este strict interzisă și se pedepsește conform Legii dreptului de autor.
ISBN 978 – 606 – 8134 – 21 – 5

La preţul de vânzare se adaugă 2% reprezentând valoarea timbrului literar ce se virează Uniunii Scriitorilor

din România

Pentru Saul Seamus

Multă nebunie-i Simţul prea divin – Pentru ochiul ager – Mult Simţ – cea mai curată Nebunie – Aici Majoritatea.

La fel ca-n Toate, triumfă – Acceptă – și ești normal – Șovăie – și de-ndată devii periculos

Și cu un Lanţ mânat – Emily Dickinson

N-aș fi în stare fericirea să mi-o zidesc pe un rău – pe o nedreptate – făcută altcuiva… Ce fel de viaţă ne-am putea clădi pe-o astfel de temelie?

Edith Wharton

Să începem cu două fete la un bal.

Stau pe margine. Una, așezată pe scaun, își tot deschide și închide carnetul de bal, cu degetele înmănușate. Cealaltă stă în picioare lângă ea și privește dansul: cuplurile care se rotesc, mâinile strânse, pantofii care bat ritmul, fustele învolburate, vibraţia podelei. Este ultima oră din an, și ferestrele din spatele lor nu arată decât întunericul nopţii. Fata de pe scaun este îmbrăcată într-o rochie de culoare pală, Esme nu-și mai amintește exact, iar cealaltă – în una roșie care nu-i vine bine. Și-a pierdut mănușile. De aici începe.

Sau poate că nu. Poate că începe mai devreme, înainte de petrecere, înainte de a-și fi pus hainele elegante, înainte de aprinderea lumânărilor, înainte de împrăștierea nisipului pe scânduri, înainte de sfârșitul anului pe care-l sărbătoresc acum. Cine știe? Oricum, totul se sfârșește cu grilajul ce acoperă o fereastră ale cărei ochiuri nu depășesc lăţimea a doua unghii de la degetul cel mare.

Dacă Esme vrea să se uite în depărtare – adică la ceea ce se află dincolo de zăbrelele din metal – descoperă că, după o vreme, se întâmplă ceva cu mecanismul de focalizare a privirii ei. Ochiurile ferestrei se înceţoșează și, dacă se concentrează mai mult timp, dispar. Există întotdeauna un moment – înainte ca trupul ei să-și reafirme prezenţa, readaptându-i privirea spre realitatea propriu-

zisă a lumii – când nu sunt decât ea și copacii, drumul, lumea de dincolo. Și între acestea, nimic.

Vopseaua de pe ochiurile din partea de jos a ferestrei s-a șters și se văd diferitele straturi de culoare, unele în altele, precum inelele din trunchiurile copacilor. Esme este mai înaltă decât celelalte, așa că reușește să ajungă la partea în care vopseaua e nouă și groasă ca smoala.

În spatele ei, o femeie face ceai pentru iubitul său soţ. Care a murit? Sau a fugit? Esme nu-și mai amintește. Altă femeie caută apă să ude florile ce au pierit cu multă vreme în urmă într-un oraș de pe malul mării, nu departe de aici. Întotdeauna, cele care dăinuie sunt îndatoririle lipsite de importanţă: spălatul, gătitul, dereticatul, curăţenia. Niciodată ceva măreţ sau important, ci doar măruntele ritualuri ce alcătuiesc viaţa omenească. Fata obsedată de ţigări a primit deja două avertismente și toată lumea crede că va veni și al treilea. Și Esme se întreabă unde începe – acolo, aici, la dans, în India, mai înainte?

Nu mai vorbește cu nimeni în ultima vreme. Vrea să se concentreze, nu-i place ca vorbăria să-i abată atenţia și să zăpăcească lucrurile. Are în cap un zoetrop[1] și nu vrea să fie prinsă pe picior greșit atunci când mașinăria se oprește.

Zvarrr, zvârrr. Stop.

Înseamnă că în India. Avea cam patru ani și ședea pe scara din spate.

Arbuștii de mimoza îşi scutură capetele deasupra ei, pudrând pajiștea cu o pulbere galbenă. Dacă ar păși peste ea, ar lăsa în urmă o dâră. Vrea ceva. Vrea ceva, dar nu știe ce. E ca și cum ar mânca-o pe undeva, dar nu ajunge să se scarpine. Ceva de băut? Pe doică, pe *ayah?* O bucăţică de mango? Se scarpină pe mână, acolo unde a înţepat-o o insectă, și scormonește praful galben cu degetul mare de la picior. De undeva, mai de departe, aude coarda de sărit a surorii ei lovind pământul și târșâitul scurt al picioarelor dintre lovituri. Pac fâșșș, pac fâșșș, pac

1 Zoetrop (roata vieții, roata diavolului) - jucărie mecanică din secolul XIX care, învârtită, creează iluzia unei mișcări continue (n. tr.).

fâșșș.

Întoarce capul, ascultând și alte zgomote. Brrrclup-brrr – o pasăre în ramurile mimozei, o sapă în grădină – scârș, scârș – și vocea mamei, pe undeva. Nu distinge cuvintele, dar știe că mama ei e cea care vorbește.

Esme sare de pe treaptă în așa fel încât să aterizeze pe ambele picioare și o ia la fugă pe lângă bungalou. Lângă bazinul cu crini o vede pe mama sa aplecată peste masa de grădină, turnând ceai într-o ceașcă, și pe tata lângă ea, în hamac. Marginile hainelor lor albe pâlpâie în căldură. Esme îşi strânge ochii până când părinţii ei devin forme nedeslușite, mama – un triunghi, tata – o linie.

În timp ce traversează pajiștea, numără, făcând un mic salt la fiecare zece pași.

Oh! exclamă mama ridicând ochii. Nu trebuie să dormi de după-amiază?

M-am trezit. Esme se leagănă pe un picior, ca păsările care vin noaptea la bazin.

Unde-i *ayah?* Unde-i Jamila?

- Nu știu. Îmi dai și mie puţin ceai?

Mama ezită, desfăcându-și șervetul pe genunchi.

Scumpo, aș prefera…

Dă-i un pic, dacă vrea, spune tata fără să deschidă ochii.

Mama toarnă ceai într-o farfurioară și i-o întinde. Esme se strecoară pe sub mâna ei întinsă și i se caţără în poală. Simte cum o zgârie dantela, căldura corpului de sub bumbacul alb.

Tu erai un triunghi, și tata o linie.

- Poftim? întreabă mama foindu-se pe scaun.

- Am spus că tu erai un triunghi…

Hmm. Mama o apucă pe Esme de braţe. Azi e prea cald pentru alintături.

Și o pune din nou pe iarbă.

De ce nu te duci s-o cauţi pe Kitty? Vezi dacă nu s-a trezit și ea.

Sare coarda.

- Sari și tu.

Nu. Esme se întinde și atinge glazura tare a unui chec. E prea…

- Esme, îi spune mama luându-i mâna de pe masă, o doamnă așteaptă să fie servită.

Am vrut numai să văd cum e.

- Ei, te rog să nu mai faci asta.

Iar mama se lasă pe spate și închide ochii.

Esme o privește o clipă. Doarme? O venă albastră îi pulsează la gât, iar ochii i se mișcă sub pleoape. Mărgeluţe minuscule de apă, cam cât gămăliile de ace, i-au ieșit prin piele deasupra buzei. Pe picioare, acolo unde se termină baréta pantofilor și începe pielea, i-au înflorit semne roșii. Burta îi e umflată, împinsă în afară de un alt bebeluș. Esme l-a simţit, răsucindu-se ca un pește prins. Jamila crede că ăsta va fi norocos, că va trăi.

Esme se uită la cer, la muștele care se rotesc deasupra florilor de crin din bazin, la felul în care hainele tatălui ei ies prin partea de jos a hamacului ca niște romburi din pânză moale. Aude de mai departe coarda de sărit a lui Kitty, lopata care face scârș, scârș; sau poate că e altceva? apoi aude bâzâitul unei insecte. Întoarce capul s-o vadă, dar a zburat undeva în spate, în stânga ei. Se întoarce din nou, se aude mai de aproape, bâzâitul e mai puternic și simte cum i s-au prins în păr picioarele gânganiei.

Esme sare în picioare, îşi scutură întruna capul, dar bâzâitul e tot mai tare și simte deodată mersul și fluturarea aripilor pe ureche. Ţipă, îşi lovește capul cu mâinile, dar bâzâitul e acum asurzitor, acoperă toate celelalte sunete și simte cum insecta intră în canalul îngust al urechii – și ce se va întâmpla acum, îi va mânca timpanul ca să ajungă în creier sau va surzi ca și fetiţa din cartea lui Kitty? Sau va muri? Ori va trăi în capul ei, și atunci va auzi mereu acest zgomot în ea.

Mai scoate un ţipăt ascuţit, îşi scutură în continuare capul, se clatină, apoi ţipetele se transformă în suspine și, exact când bâzâitul începe să scadă, și insecta iese din urechea ei, îşi aude tatăl:

— Ce-ai păţit, copilă? Iar mama o strigă pe Jamila.

Oare asta să fie amintirea cea mai veche? S-ar putea. Începutul necazurilor – singura pe care şi-o aduce aminte.

Sau ar putea fi atunci când Jamila i-a pictat un model cu hena în palmă. Și-a văzut linia vieţii, linia inimii întreruptă de un model nou. Sau când a căzut Kitty în bazin și a fost scoasă și cărată în casă într-un prosop. Când juca mingea cu copiii bucătăresei în afara perimetrului grădinii. Ori când se uita la pământul din jurul trunchiului gros al banyanului colcăind de furnici. Putea fi oricare dintre acestea.

Poate că a fost alta. O masă de prânz la care a fost legată de scaun, cu mijlocul strâns tare. Pentru că – i-a anunţat mama pe cei din cameră – Esme trebuie să înveţe cum să se poarte. Ceea ce, Esme știa asta, însemna să nu se ridice de pe scaun până când nu se termină masa. Îi plăcea locul de sub masă, și uite că, vezi Doamne, ei n-o puteau ţine să nu se bage acolo, în intimitatea interzisă de sub faţa de masă. Picioarele oamenilor au ceva foarte înduioșător. Pantofii, tociţi în anumite locuri, fixurile fiecăruia când vine vorba despre legarea șireturilor, bășicile, bătăturile, cine îşi încrucișează gleznele, cine stă picior peste picior, cine are găuri în ciorapi, cine și-a împerecheat greșit șosetele, cine îşi ţine mâna în poală – pe toate le știa. Aluneca de pe scaun, sprintenă ca o pisică, și nu reușeau s-o oprească.

Au legat-o cu o eșarfă de-a mamei, ce are un model care lui Esme îi place: vârtejuri purpurii, roșii și albastre care se repetă. Mama ei spune că modelul e Paisley, iar Esme știe că ăsta e un loc în Scoţia.

Încăperea e plină. Acolo e Kitty, mama, tata și niște musafiri – câteva cupluri, o fată cu părul scandalos de scurt, pe care mama a așezat-o vizavi de un inginer tânăr, o doamnă mai în vârstă și fiul ei, un domn singur care stă lângă tatăl lui Esme. Și Esme crede, dar nu e complet sigură, că sunt la supă. Pare să-și amintească ridicarea și coborârea lingurilor, atingerea metalului pe porţelan, sorbitul discret și înghiţitul.

Vorbesc, vorbesc… Ce au de spus? Se pare că multe. Esme nu se poate gândi niciodată la nimic, nici măcar la un lucru pe care să dorească să-l împărtășească acestor oameni. Își plimbă lingura prin farfurie, se uită cum se rotește supa și cum se învârtește în jurul lingurii. Nu ascultă sau cel puţin nu ascultă cuvintele, însă își acordează auzul la zgomotul colectiv. Seamănă cu cel al papagalilor din copacii înalţi sau cu adunarea broaștelor în amurg. Același sunet de grrp-grrp-grrp.

Brusc și fără nicio avertizare se ridică toţi în picioare. Își pun lingurile pe masă, sar de pe scaune și ies grăbiţi din cameră. Lui Esme, care visează cu ochii deschiși și e cu gândul la vârtejurile din supă, la broaște, i-a scăpat ceva. Toţi discută precipitat în timp ce ies, iar Kitty își îmbrâncește tatăl să iasă prima. Mama lor, în atâta zor, uită de Esme, priponită în scaunul ei.

Se uită cu gura căscată, cu lingura în mână. Dispar dincolo de ușă, musafirul inginer ultimul, și le aude pașii stingându-se pe coridor. Se întoarce uluită și se uită prin camera goală. Crinii stau, mândrii și impasibili, într-o vază de sticlă, ceasul ticăie secundele, un șervet cade pe scaun. Se gândește să strige, să-și dea drumul la plămâni și să urle. N-o face. Se uită la perdelele care tremură la fereastra deschisă, o muscă se așază pe o farfurie. Întinde mâna în faţa ochilor și desface degetele, așteptând să vadă ce se întâmplă. Lingura cade în linie dreaptă, se izbește de partea concavă, se rotește în aer, apoi alunecă pe covor și se oprește sub bufet.

Iris merge pe stradă, cu cheile într-o mână și cafeaua în cealaltă. Câinele e chiar în spatele ei, iar labele îi ţăcăne pe pavaj. Printre clădirile înalte cad fâșii de lumină, iar petele de apă de la ploaia de peste noapte se evaporă de pe trotuar.

Traversează, cu câinele care o urmează îndeaproape. Dă cu piciorul într-o doză de bere lăsată pe prag, care, în loc să se rostogolească pe trotuar, cum sperase să se întâmple, sare într-o parte și stropește cu bere ușa magazinului.

Fir-ai să fii, exclamă Iris, fir-ai tu să fii!

Furioasă, îi mai dă un picior, și cutia, goală acum, se duce zdrăngănind în șanț. Aruncă apoi o privire peste umăr. În spate se înalță blocurile impasibile, cu șiruri de ferestre strălucitoare. Se uită la câinele care dă din coadă și scheaună încetișor.

N-am nimic cu tine, îi spune.

Trage de oblonul de la ușă, care se ridică și se rulează cu un zdrăngănit indignat, și pășește peste băltoaca de bere, scoțând un teanc de scrisori din cutia poștală. Le frunzărește în timp ce intră în magazin. Facturi, facturi, extrase de cont și un plic maroniu cu o ștampilă în formă de V.

Caracterele tipărite pe fața plicului o fac să se oprească la jumătate de drum spre tejghea. Sunt mici, înghesuite, fiecare literă e încărcată de cerneală, partea de sus a e-ului e înecată complet. Iris ține plicul în fața ochilor și vede că literele s-au imprimat în textura hârtiei de manila îşi plimbă vârful degetelor deasupra lor, simte adânciturile și își dă seama că au fost dactilografiate.

Un curent de aer rece îi cuprinde gleznele. Îşi înalță capul și se uită prin magazin. Capetele goale și inexpresive pentru pălării se holbează la ea, o haină din mătase agățată de tavan se leagănă ușor. Desface clapeta plicului, și sigiliul cedează ușor. Deschide unica foaie de hârtie albă și se uită la ea. Gândul i-a rămas încă la bere, la cum o s-o cureţe, că trebuie să înveţe cum să șuteze cutiile în stradă, însă îi sar în ochi cuvintele *caz, întrunire* și numele *Euphemia Lennox.* La sfârșit, o semnătură indescifrabilă.

Vrea s-o ia de la capăt, dar își aduce aminte că are niște detergent în chicineta din spatele magazinului, înghesuie scrisoarea și restul corespondenţei într-un sertar și dispare după o draperie grea din catifea.

Iese pe trotuar cu un mop și o găleată și începe cu pragul, dând apa spre stradă. Îşi ridică fața spre cer. Pe stradă trece o camionetă, destul de aproape, iar curentul îi ridică părul. Undeva, dincolo de limita vederii, plânge un copil. Câinele stă în prag și se uită la siluetele mititele ale

oamenilor care traversează podul sus, deasupra lor. Uneori, strada aceasta pare atât de profund înfiptă în oraș încât lui Iris îi dă impresia că duce o existenţă subterană. Se sprijină pe coada mopului și inspectează pragul. În minte îi răsare numele *Euphemia Lennox.* Probabil că e vreo comandă, îşi zice. Ce bine că am păstrat găleata. Se poate să plouă, îşi spune.

Iris stă în faţa lui Alex într-un bar din Orașul Nou. Îşi leagănă pantoful argintiu pe degetul mare de la picior și mușcă dintr-o măslină. Alex se joacă ușor cu brăţara de pe mâna ei, trecând-o printre degete.

Nu întârzie niciodată atâta, murmură el uitându-se la ceas. Ochii îi sunt ascunși de ochelarii întunecaţi în care Iris îşi vede propria reflexie și pe cea a sălii din spatele ei.

După ce suge sâmburele măslinei, îl pune pe o farfurie. A uitat că trebuie să vină și Fran, soţia lui Alex.

Nu? întrebă ea și mai ia o măslină pe care o strânge între dinţi.

Alex nu zice nimic, îşi scoate o ţigară din pachet și o duce la gură. Ea îşi linge degetele și rotește paharul de cocteil.

Știi ceva? îl întreabă în timp ce el caută un chibrit. Azi am primit o factură și lângă numele meu era scris „vrăjitoarea”. Cu creionul.

— Da?

A A A...

Im. „Vrăjitoarea”. Îţi vine să crezi? Nu-mi aduc aminte cine a fost de data asta.

El tace, freacă încet chibritul de cutie, îşi aprinde ţigara. Inhalează lung.

Evident, cineva care te cunoaşte, spune el apoi.

Iris îşi privește o clipă fratele care stă în faţa ei, învăluit în fum, apoi întinde mâna și dă drumul măslinei pe cămașa lui.

Fran intră grăbită în bar. A întârziat. A fost la coafor. O dată la șase săptămâni îşi face șuviţe blonde în părul șaten. O doare. Îi trag șuviţele de păr printr-o cască strâmtă și le vopsesc cu chimicale cu miros înţepător. O

doare atât de tare capul că i se pare că nu i-au scos casca.

Îşi plimbă privirea prin bar. Și-a pus bluza de mătase, cea care-i place lui Alex. I-a spus odată că-i face sânii ca niște piersici. Și fusta strâmtă din în Hainele îi foșnesc, iar părul îi cade de jur-împrejurul feţei ca o cortină curată.

Îi vede, ascunși pe jumătate de un stâlp. Sunt aplecaţi unul spre celălalt, apropiaţi, beau același lucru – ceva roșu și limpede, cu cuburi de gheaţă –, capetele aproape că li se ating. Iris e îmbrăcată cu niște pantaloni cu talia joasă, pe șolduri. E încă slabă, deasupra beteliei îi ies în afară oasele șoldurilor. Are un top care arată ca și cum i-ar fi tăiat gulerul și manșetele cu o foarfecă.

Bună! le face Fran cu mâna, dar n-o văd.

Se ţin de mână. Sau poate că nu. Mâna lui Alex se odihnește pe încheietura mâinii lui Iris. Fran se strecoară printre mese, ţinându-și strâns geanta. Când ajunge la ei, izbucnesc în hohote de râs, iar Alex îşi scutură cămașa de parcă i-ar fi intrat ceva pe sub ea.

De ce râdeţi așa? întreabă Fran zâmbind, stând în picioare între ei. Vreo glumă?

De nimic, răspunde Alex râzând.

- Hai, îl roagă ea.

- Nu-i nimic. Îţi spun mai târziu. Vrei să bei ceva?

În cealaltă parte a orașului, Esme stă la fereastră. n stânga ei, sunt niște trepte care urcă; în dreapta, scara coboară. Respiraţia i se adună pe sticla rece. Ace de ploaie lovesc cealaltă parte a geamului, iar amurgul începe să umple golurile dintre copaci. Privește strada, cele două linii ale traficului ce se derulează într-o mișcare în sens contrar, lacul din spate, raţele care desenează linii pe suprafaţa de ardezie.

Jos pe pământ, mașinile pleacă și vin cât e ziua de lungă. Oamenii se urcă în ele, pe o ușă din spate, motorul pornește, și mașinile pleacă, bolborosind pietrișul când se lasă într-o parte și iau curba. Pa, strigă oamenii de la ușă, fluturând braţele în aer, papapa.

Hei! strigătul vine de deasupra ei.

Esme se întoarce. La capătul scării stă un bărbat.

cunoaşte? I se pare că da, dar nu e sigură.

Ce faci? ţipă bărbatul, exasperat, în mod surprinzător, din cauza unei persoane pe care Esme crede că n-a cunoscut-o. Nu știe ce să răspundă, așa că nu zice nimic.

Nu-ţi mai pierde vremea pe la fereastră. Hai.

Esme se mai uită o dată la autostradă și vede o femeie, care fusese în patul de lângă ea, stând lângă o mașină maro. Un bătrân pune un geamantan în portbagaj. Femeia plânge și îşi scoate mănușile. Bărbatul nu se uită la ea. Esme se întoarce și începe să urce scara.

Iris se urcă în vitrina magazinului. Scoate costumul din catifea de pe manechin, îl scutură, așază pantalonii la dungă și îi pune pe un umeraș. Se duce apoi la tejghea și dezvelește, din foiţe de muselină protectoare, o rochie plisată, stacojie. O ia cu atenţie de umeri și când o scutură se desface dinaintea ei ca o floare.

Cu ea pe braţ, se îndreaptă spre lumina din fereastră. Foarte rar găsește așa ceva. Aproape că o dată în viaţă. *Haute couture,* mătase pură, o casă de modă celebră. Când a sunat-o o doamnă și i-a spus că lichidează dulapurile mamei ei și că a găsit într-un cufăr niște „rochii drăguţe”, Iris nu s-a așteptat la mare lucru. S-a dus totuși. Femeia a deschis cufărul și, printre obișnuitele pălării boţite și fuste decolorate, a văzut o fulgerare de roșu, cu partea de jos croită în bie, cu manșete.

O pune pe umerii manechinului, apoi o aranjează, îi așază tivul, îi îndreaptă mâneca, îi adaugă unu-două ace de gămălie la spate.

După ce termină, iese pe trotuar și studiază efortul. Câinele se ia după ea și stă și el acolo, gâfâind ușurel, întrebându-se dacă nu se întrevede vreo plimbare. Rochia e fără cusur, croiala perfectă. E de o jumătate de secol și nu are o pată – poate că n-a fost purtată niciodată. Când Iris a întrebat-o pe femeie de unde o fi avut-o mama ei, ea a ridicat din umeri și i-a spus că a fost în foarte multe croaziere.

— Ce zici? îl întreabă Iris pe câine, dându-se un pas înapoi, iar el cască, arătându-și cerul roz al gurii.

După ce intră, întoarce manechinul cu patruzeci şi cinci de grade pentru a da impresia că silueta în rochie roșie e gata să păşească afară, în stradă. Caută prin odaia din spatele magazinului o geantă pătrată, cu colţurile ascuţite, pe care i-o pune la picioare. Se Juce afară să se mai uite o dată. Ceva nu e tocmai în regulă. Unghiul manechinului? Pantofii din piele de șarpe?

Suspină și se întoarce cu spatele la fereastră. E agitată din cauza rochiei și nu e sigură de ce. E prea perfectă, prea bună. Nu e obișnuită să aibă de-a face cu lucruri atât de... neatinse. Știe bine că i-ar plăcea s-o păstreze.

Alungă însă imediat acest gând. Nu poate s-o ţină. Nici măcar nu și-a îngăduit s-o încerce pentru că, dacă ar fi făcut-o, ar fi vrut să n-o mai scoată niciodată de pe ea. Nu-ţi poţi permite s-o încerci, îşi spune cu severitate. Cine o cumpără se va îndrăgosti de ea. Indiferent de preţ. Se va duce într-un cămin bun.

Și, pentru că nu are ce să facă, scoate mobilul și formează numărul lui Alex. Mai aruncă o privire încruntată spre vitrină în timp ce se aude clicul care întrerupe sunetul și inspiră, pregătită să vorbească. Aude însă vocea lui Fran; „Bună, e telefonul lui Alex”. Iris îşi îndepărtează aparatul de la ureche și îl închide repede.

Pe la jumătatea după-amiezii, intră un bărbat. Îşi șterge îndelung picioarele pe covoraș, aruncând priviri în încăpere. Iris îi zâmbește, apoi îşi apleacă din nou capul peste carte. Nu-i place să fie prea insistentă. Se uită însă pe sub breton. Bărbatul pornește spre mijlocul magazinului și, ajungând la un raft cu neglijeuri și cămăşuţe, se dă înapoi ca un cal înspăimântat. Iris lasă cartea.

Pot să vă ajut? îl întreabă.

Omul se apropie de tejghea și pare să se prindă de ea.

Caut ceva pentru soţia mea, spune el. Figura arată îngrijorare, și Iris îşi dă seama că-și iubește soţia, că vrea să-i facă o plăcere. Prietena ei mi-a spus că-i place acest

magazin.

Iris îi arată o vestă tricotată din caşmir, verde-închis, o pereche de papuci chinezești brodaţi cu pești portocalii, o geantă din piele întoarsă cu închizătoare de aur, o curea din piele de aligator, o eșarfă abisiniană ţesută cu fir de argint, un bucheţel din flori de ceară pentru prins la corsaj, o jachetă cu guler din pene de struţ, un inel cu o insectă prinsă în rășină.

— Vreţi să-mi daţi asta? întreabă bărbatul ridicând capul.

Ce? întreabă la rândul ei Iris, auzind în același timp telefonul sunând de sub tejghea. Se apleacă și-l ia. Alo?

Tăcere.

Alo? repetă, mai tare, acoperindu-și cu mâna cealaltă ureche.

Bună ziua, se aude o voce masculină, educată. Puteţi să vorbiţi?

Iris devine brusc suspicioasă.

Poate.

Vă sun în legătură… vocea se întrerupe din cauza unei interferenţe pe linie, dar revine după câteva secunde… și să vă întâlniţi cu noi.

Scuzaţi-mă, nu v-am auzit.

Vă sun în legătură cu Euphemia Lennox. Vocea sună ușor ofensată.

Iris se încruntă. Numele îi spune parcă ceva.

îmi pare rău, dar nu știu cine e.

- Euphemia Lennox, repetă el.

- Mă tem că nu… Iris clatină nedumerită din cap.

Lennox, repetă el. Euphemia Lennox. Nu o cunoaşteţi?

— Nu.

Atunci înseamnă că am greșit numărul. Mă scuzaţi.

Staţi o secundă, spune Iris, dar convorbirea se întrerupe.

Se uită o clipă la telefon, apoi închide.

A format greșit numărul, îi spune ea domnului din magazin.

Observă că mâna lui ezită între papucii chinezești și

o géantă-plic cu mărgele și închizătoare din baga. O pune pe geantă.

Asta.

Iris i-o împachetează în foiţă aurie.

Credeţi c-o să-i placă? o întreabă când ea îi dă pachetul.

Se întreabă cum e soţia lui, ce fel de persoană ar putea fi, cât de ciudat e să fii căsătorit, să fii strâns legat, prins atât de tare unul de celălalt.

Cred că da, îi răspunde, dar dacă nu, o poate aduce înapoi și să-și aleagă altceva.

Seara, după ce încuie magazinul, Iris se îndreaptă cu mașina spre nord, lăsând în urmă Orașul Vechi, trecând prin valea în care se afla pe vremuri un lac, traversând străzile Orașului Nou, spre docuri. Parchează mașina la întâmplare, într-o zonă rezervată exclusiv rezidenţilor, și apasă pe soneria de la ușa unei mari firme de avocaţi. N-a mai fost niciodată aici. Clădirea pare pustie, deasupra ușii pâlpâie un bec de alarmă, toate ferestrele sunt întunecate. Știe însă că Luke e acolo. Îşi sprijină capul de interfon, așteptând să-i audă vocea. Nimic. Apasă din nou și așteaptă. Apoi aude descuindu-se ușa din partea cealaltă și deschizându-se spre ea.

Domnișoara Lockhart. Să înţeleg că aveţi programare?

Iris îl privește din cap până în picioare. E în cămașă, cravata îi este desfăcută la gât, mânecile suflecate.

E nevoie?

- Nu.

Întinde mâna și îi apucă mijlocul, apoi încheietura, braţul, umărul și o trage spre el. O sărută pe gât, împinge ușa cu o mână, iar cu cealaltă îşi face loc pe sub haina ei, urcă și se strecoară pe sub bluză, în jurul taliei, peste sâni, pe șira spinării. Pe jumătate o duce, pe jumătate o trage în sus pe scară, iar ea se clatină pe locuri. Luke o prinde de cot și dau buzna pe o ușă din sticlă.

— Așa, exclamă Iris în timp ce-i desface cravata şi i-o aruncă într-o parte, aici există camere de luat vederi?

El clatină din cap și o sărută. Se chinuie cu fermoarul fustei ei, înjurând. Iris îi acoperă mâna cu a ei, și

fermoarul cedează, fusta îi alunecă în jos, și ea îi dă un picior, aruncând-o sus, în aer, ceea ce stârnește râsul lui Luke.

Iris și Luke s-au întâlnit acum două luni, la o nuntă. Iris detestă nunţile. Le urăște cu pasiune. Toată rutina cu haine ridicole, publicitatea ritualizată a unei relaţii intime, discursurile nesfârșite ţinute de bărbaţi în numele femeilor. Însă la aceasta chiar s-a simţit bine. Una dintre cele mai bune prietene ale ei s-a măritat cu un bărbat care, pentru o dată, lui Iris îi plăcea; pentru o dată, mireasa avea o rochie foarte frumoasă; pentru o dată, locurile nu erau stabilite dinainte, nu au fost discursuri și nici n-au fost puși să pozeze pentru fotografiile alea oribile.

Totul a început de la rochia lui Iris – o rochie elegantă din crêpe-de-Chine, verde, fără spate, pe care a modificat-o în mod special. Vorbea de mai mult timp cu o prietenă, conștientă fiind însă de bărbatul care se apropiase de ele. Se uita la cort cu un aer de siguranţă calmă, sorbind din șampanie, făcând apoi semn cu mâna cuiva, trecându-și degetele prin păr. Când prietena ei a zis, „Ai o rochiţă super, Iris”, bărbatul a spus, fără să se uite la ele, fără măcar să se aplece spre ele, „Dar nu-i o rochiţă. E mai degrabă o rochie de seară/ Și abia atunci l-a privit Iris mai bine.

S-a dovedit a fi un bun amant, ceea ce Iris a știut de la început. Atent, fără a fi prea stăruitor, pasional, dar nu genul crampon. Astă-seară însă, Iris începe să se întrebe dacă nu simte o ușoară grabă în mișcările sale. Deschide ochii și îl privește printre genele strânse. Are ochii închiși, figura pierdută, e concentrat. O ridică, punând-o de pe birou pe podea și, da, Iris îl vede – îl vede clar – aruncând o privire spre ceasul de deasupra computerului.

Oh, Doamne, exclamă el după, prea curând după, i se pare lui Iris, înainte ca respiraţia lor să fi revenit la normal, înainte ca inimile să se fi potolit în piepturi, nu poţi să treci pe aici în fiecare seară?

Iris se întoarce pe burtă, simte înţepătura covorului pe piele. Luke o sărută pe spate, îşi plimbă o clipă mâna

peste coloana ei. Apoi se ridică în picioare, se duce la birou, și Iris se uită la el cum se îmbracă. O face în grabă, îşi smucește în sus pantalonii, îşi pune cămașa cu o mișcare bruscă.

Ești așteptat acasă? Iris e încă întinsă pe podea și are grijă să pronunţe clar fiecare cuvânt.

Se uită la ceas în timp ce și-l pune la mână și se strâmbă.

I-am spus că lucrez până târziu.

Iris întinde mâna după o agrafă de birou care a căzut și, în timp ce o desface, îşi amintește, fără nicio noimă, că în franţuzește li se spune *trombones.*

De fapt, ar trebui s-o sun. Se așază pe birou și întinde mâna spre telefon. În timp ce așteaptă, bate darabana cu degetele, apoi îi zâmbește lui Iris – un zâmbet larg, rapid, care dispare când începe să vorbească. Gina? Eu sunt. Nu. Încă nu.

Iris aruncă agrafa, acum cu formă prelungă, și îşi ia chiloţii. Nu are nicio treabă cu soţia lui Luke, dar nici nu ţine să asculte această conversaţie cu ea. Îşi adună hainele de pe podea, una câte una, și se îmbracă. Când se așază să-și tragă fermoarul de la cizme, Luke închide. Se îndreaptă spre ea, și podeaua vibrează tare.

Doar nu pleci?

Ba da.

Nu. Îngenunchează, cuprinzându-i genunchii cu braţele. Nu încă. I-am spus Ginei că nu vin încă acasă. Am putea comanda ceva de mâncare. Ţi-e foame?

Trebuie să plec, spune ea îndreptându-și gulerul.

- Iris, vreau s-o părăsesc.

Iris îngheaţă. Vrea să se așeze pe scaun, însă el o ţine strâns.

Luke…

Timp de o clipă, rămâne fără grai. Apoi încearcă să-i desprindă mâinile de pe talie.

Pentru Dumnezeu, Luke! Hai să nu vorbim despre asta. Trebuie să plec.

Nu trebuie. Mai poţi să stai un pic. Trebuie să discutăm.

Nu mai pot să fac asta. Mă înnebunește să mă prefac permanent că totul e în regulă cu Gina, când de fapt abia aștept să…

Luke, îi spune luându-i un fir de păr de-al ei de pe cămașă, am plecat. I-am spus lui Alex că s-ar putea să merg la film cu el și…

Luke se încruntă și-i dă drumul.

Te vezi cu Alex astă-seară?

Luke și Alex s-au întâlnit o singură dată. Iris și Luke erau împreună de vreo săptămână, și Alex a apărut pe neașteptate în apartamentul ei. Are acest obicei ori de câte ori Iris are un nou iubit. Poate să jure că are un al șaselea simţ când e vorba despre asta.

El e Alex, i-a spus, când a revenit în bucătărie, fratele meu. Alex; el e Luke. Îi tremura maxilarul de enervare.

Bună. Alex s-a aplecat peste masa din bucătărie și a întins mâna.

Luke s-a ridicat în picioare și a luat mâna fratelui ei. Degetele lui late le-au acoperit cu totul pe ale lui Alex. Iris a fost izbită de contrastul fizic dintre ei: Luke părea o matahală întunecată, plină de mușchi, pe lângă Alex, înalt și subţire, cu pielea albă.

Alexander, a spus el dând din cap. Îmi pare bine să te cunosc.

Alex, l-a corectat Alex.

- Alexander.

Iris s-a uitat la Luke. Făcea asta deliberat? S-a simţit dintr-odată foarte mică, apăsată de cei doi, mult mai înalţi decât ea.

Alex, s-a repezit ea. Și acum staţi jos să bem ceva.

Luke s-a așezat. Iris a mai scos un pahar pentru Alex și a turnat niște vin. Luke s-a uitat de la ea la Alex și invers. A zâmbit.

Ce? a întrebat Iris punând sticla jos.

- Nu semănaţi.

Păi de ce? a intervenit Alex. Nu suntem rude de sânge.

Credeam că… Luke părea derutat.

E sora mea vitregă. Alex s-a uitat la Luke. Tatăl meu s-a

însurat cu mama ei.

Oh, a făcut Luke, plecându-și capul. Înţeleg.

Nu ţi-a spus? l-a întrebat Alex întinzând mâna după sticla de vin.

Când Luke s-a dus la baie, Alex s-a lăsat pe spate în scaun, și-a aprins o ţigară, s-a uitat prin bucătărie, a scuturat scrumul de pe masă, și-a aranjat gulerul. Iris era cu ochii pe el. Cum îndrăznește să stea aici și să contemple corpuri Iede iluminat? Și-a luat șervetul, l-a împăturit până a devenit o fâșie lungă și l-a lovit peste mânecă.

Alex și-a scuturat și mai mult scrum de pe pieptul cămășii.

M-a durut.

- Foarte bine.

- Așa deci, a mai spus el trăgând din ţigară.

Așa deci ce?

Fain bust, spuse el uitându-se în continuare în altă parte.

Al mea sau al lui?

Al tău, bineînţeles, răspunse întorcând capul spre ea.

Mulţumesc.

- E prea înalt.

Prea înalt? repetă ea. Ce vrei să spui?

Nu știu dacă pot să mă combin cu cineva care e mult mai înalt decât mine, o lămuri el dând din umeri.

Nu fi ridicol.

Alex și-a strivit ţigara în scrumieră.

îmi dai voie să te întreb… începe el și gesticulează cu mâna în aer…care e situaţia?

Nu, răspunde ea repede, apoi îşi mușcă buza. Nu e nicio situaţie.

Alex ridică din sprâncene. Iris răsucește șervetul până devine ca o funie.

Bun, murmură el. Atunci nu-mi spune. Și arată cu capul înspre ușă, spre sunetul pașilor pe scândurile goale. Vine iubiţelul.

Esme stă la masa din sala de clasă, prăbușită într-o parte, cu capul sprijinit de braţ. De cealaltă parte a mesei,

Kitty scrie într-un caiet exerciţii cu verbele franţuzești. Esme nici nu se uită la exerciţiile de aritmetică pe care le-a primit. Privește în schimb praful care plutește în fâșiile de lumină, nodurile și liniile din lemnul mesei, care curg ca apa, ramurile oleandrului din grădină, semilunile palide care-i ies de sub pieliţele unghiilor.

Tocul lui Kitty scârţâie pe pagină, iar ea suspină, încruntându-se concentrată. Esme lovește piciorul scaunului cu călcâiul. Kitty nu se uită. Esme lovește mai tare, și Kitty ridică bărbia. Li se întâlnesc privirile. Buzele lui Kitty se deschid într-un zâmbet și scoate limba, atât cât să vadă Esme, dar nu și guvernanta, domnișoara Evans. Esme rânjește. Se uită cruciș și îşi suge obrajii, iar Kitty trebuie să-și muște buza și să se uite în altă parte.

Sper că exerciţiile de aritmetică sunt aproape gata, intonează domnișoara Evans stând cu spatele la cameră și cu faţa spre grădină.

Esme se uită la șirurile de numere, plusuri, minusuri. Dincolo de cele două linii care înseamnă egal, nu e nimic; un gol întunecat. Esme are o scânteie de inspiraţie. Dă la o parte tăbliţa și trage scaunul.

îmi daţi voie? întreabă ea. A

- îmi daţi voie…?

- îmi daţi, vă rog, voie, domnișoară Evans?

- Pentru ce?

Ăăă… Esme se chinuiește să-și aducă aminte ce a vrut să spună. Ăăă… hm…

Să meargă la toaletă, spune Kitty fără să-și ridice ochii de pe verbele franţuzești.

Am vorbit cu tine, Kathleen?

- Nu, domnișoară Evans.

Atunci, te rog frumos să taci din gură.

Esme inspiră pe nas, apoi expiră încet pe gură.

Să merg la toaletă, domnișoară Evans.

Da. Să te întorci în cinci minute, spune domnișoara Evans cu o înclinare a capului, fără să se întoarcă spre ele.

Esme sare prin curte, trecându-și mâna peste florile din ghivecele de lângă zid. Petalele cad ca o cascadă în

urma ei. Căldura zilei atinge apogeul. Curând vine ora somnului, domnișoara Evans va dispărea până mâine, iar ea și Kitty vor avea voie să stea întinse în aburul plaselor de ţânţari, uitându-se la rotirea înceată a ventilatorului din tavan.

Se oprește la ușa sufrageriei. Unde să se ducă acum? Din interiorul umed al bucătăriei vine mirosul de *chai,* fierbinte, cu aromă de unt. De pe verandă aude murmurul vocii mamei sale.

… o să insiste s-o ia pe marginea lacului, deși i-am spus clar că ne ducem direct la club, dar după cum știi…

Esme se întoarce și o ia spre cealaltă parte a curţii, către camera copiilor. împinge ușa, pe care o simte, sub palmă, uscată și înfierbântată de soare. Înăuntru, Jamila amestecă în ceva pe o sobă joasă, iar Hugo stă în picioare lângă un scaun, mușcând lemnul. Când o vede pe Esme ţipă, se lasă jos și începe să se târască spre ea cu o mișcare convulsivă, mecanică.

Bună, bebelușule, bună Hugo, murmură Esme. Îl iubește pe Hugo. Îi plac membrele lui groase, sidefii și mirosul de lapte pe care-l degajă. Îngenunchează lângă el, iar Hugo o apucă de degete, apoi se ridică spre codiţele ei.

Pot să-l iau în braţe, Jamila?

Mai bine nu. E foarte greu. Cred că e prea greu pentru tine.

Esme îşi lipește faţa de Hugo, nas în nas, iar el râde fericit și o prinde cu degetele de păr. Sariul Jamilei foșnește și parcă șoptește când ea traversează încăperea, iar Esme simte o mână răcoroasă și moale pe umăr.

Ce faci aici? murmură Jamila, mângâind-o pe liunte. N-ar trebui să-ţi faci lecţiile?

- Voiam să văd ce face fratele meu, răspunde Esme ridicând din umeri.

Fratele tău face foarte bine, spune Jamila și se apleacă, ridicându-l pe Hugo pe șoldul ei. Dar îi e dor de tine. Știi ce-a făcut azi?

Nu. Ce?

- Eram în cealaltă parte a camerei, și el…

Jamila se întrerupe. Ochii ei mari și negri o privesc țintă pe Esme. În depărtare se aude vocea răspicată a domnișoare Evans și a lui Kitty care-o acoperă, mai (are, îngrijorată și nerăbdătoare. Cuvintele se disting apoi mai clar. Domnișoara Evans îi spune mamei lui Esme că fata a fugit din nou, că e un copil imposibil, neascultător, refractar la studiu, mincinos…

Iar Esme își dă seama că, de fapt, ea stă la o masă lungă, la cantină, cu o furculiță într-o mână și cuțitul în cealaltă. Are în față o farfurie cu tocană. Deasupra, plutesc cercuri de grăsime și, dacă încearcă să le spargă, se despică și se formează în locul lor clone multiple, mai mici. Din sos se iţesc morcovi și ceva carne.

N-o s-o mănânce. Nu vrea. O să mănânce pâinea, dar nu cu margarină, pe care o va râcâi cu cuțitul. Și o să bea apa care a luat gustul cănii din metal. Nu vrea să mănânce nici pelteaua de portocale. E pe o farfurie din carton și are deasupra un strat de praf.

Cine vine după tine?

Esme se întoarce. Alături e o femeie care se apleacă spre ea. Eșarfa latră legată în jurul frunții i-a alunecat, dându-i un vag aer de pirat. Are pleoapele căzute și dinții stricați.

Poftim? întreabă Esme.

Vine fiica mea, îi spune femeia-pirat și o prinde de braț. Vine cu mașina. Cu mașina ei. După tine cine vine?

Esme se uită în jos, la tava cu mâncare. Tocana. Cercurile de grăsime. Pâinea. Trebuie să se gândească. Repede. Trebuie să spună ceva.

Părinții mei, răspunde la întâmplare.

Una dintre femeile de la bucătărie, care toarnă ceai din carafă, râde, și Esme se gândește la croncănitul ciorilor din copacii înalți.

Nu fi tâmpită, spune femeia apropiindu-și fața de Esme. Părinții tăi au murit.

Esme cugetă o clipă.

Știam, spune ea.

Mda, sigur că da, mormăie femeia și trântește cana de

ceai pe masă.

Ba știam. Esme este indignată, dar femeia a plecat deja.

Închide ochii. Se concentrează. Încearcă să găsească drumul înapoi. Încearcă să dispară, să facă în așa fel încât cantina să se retragă. Se imaginează un însă pe patul surorii ei. 11 vede. Tăblia de la picioare, din mahon, cuvertura din dantelă, plasa de ţânţari. Ceva însă nu e în ordine.

Era cu capul în jos. Asta e. Rotește imaginea în minte. Stătea întinsă pe spate, nu pe burtă, cu capul în jos, la capătul dinspre picioare, și vedea camera cu susul în jos. Kitty se foia m şi în afara câmpului ci vizual, de la dulap la cufăr, luând diverse obiecte de îmbrăcăminte și punându-le jos. Esme îşi ţinea un deget la o nară, inspirând, apoi îşi punea degetul la (calaltă, expirând. Grădinarul i-a spus că ăsta e drumul spre seninătate.

Crezi c-o să te distrezi? întreabă Esme.

Kitty a ridicat o cămașă în dreptul ferestrei.

Nu știu. Probabil. Îmi pare rău că nu vii și tu. Esme și-a luat degetul de la nas și s-a întors pe burtă.

Și mie. Lovește în căpătâiul patului cu degetul de la picior. Nu înţeleg de ce trebuie să stau aici.

Părinţii și sora ei mergeau „la ţară”, la o petrecere. I lugo rămânea acasă pentru că era prea mic, iar Esme era pedepsită pentru că se plimbase pe alee în picioarele goale. Asta fusese cu două zile în urmă, într-o după-amiază atât de fierbinte încât nici nu-i încăpeau picioarele în pantofi. Nici măcar nu-i trecuse prin cap că n-are voie până când mama n-a bătut la geamul ferestrei din salon și i-a făcut semn să se întoarcă. Pietricelele de pe drum erau ascuţite, dându-i o senzaţie de disconfort plăcut.

Poate că mama mai cedează, spune Kitty întorcându-se, o clipă, spre ea.

Esme mai lovește o dată, cu putere, în căpătâiul patului.

Nu prea cred. Apoi îi vine ceva în minte. Poţi să rămâi și tu acasă. Să zici că nu te simţi bine, că…

Trebuie să mă duc, îi răspunde Kitty scoţând panglica

cămășii.

Tonul ei – ferm, de resemnare afectată – îi stârnește lui Esme curiozitatea.

De ce? De ce trebuie să te duci?

- Trebuie să cunosc lume, ridică Kitty din umeri.
- Ce lume?
- Băieţi.
- Băieţi? Esme se ridică în capul oaselor.

Kitty își răsucește panglica pe degete.

Așa am spus, nu?

- Și de ce vrei să cunoști băieţi?

Kitty zâmbește, cu ochii la panglică.

Pentru că noi, tu și cu mine, trebuie să ne găsim pe cineva cu care să ne măritǎm.

Da? Esme era uluită.

Bineînţeles. Doar nu ne putem petrece aici toată viaţa.

Esme a rămas cu ochii ţintă la sora ei. Uneori, i se părea că sunt la fel, că au aceeași vârstă, dar alteori cei șase ani dintre ele se dilatau, deveneau o prăpastie imposibilă.

Eu n-am de gând să mă mărit, o anunţă ea aruncându-se înapoi pe pat.

Chiar așa? râse Kitty din cealaltă parte a camerei.

Iris întârzie. A dormit prea mult, a pierdut prea multă vreme la micul dejun și până când s-a hotărât cu ce să se îmbrace, iar acum a întârziat. Trebuie să discute cu o femeie care s-o ajute la magazin sâmbel ele și trebuie să ia câinele cu ea. Speră ca pe doamna I respectivă să n-o deranjeze.

Are haina pe braţ, geanta pe umăr, câinele are lesa I) uşă și e pe punctul de a pleca, dar sună telefonul. Ezită o clipă, apoi trântește ușa și fuge înapoi în bucătărie, ceea ce-l agită pe câine, care crede că se joacă, și sare la ea, blocându-i drumul. Iris se împiedică și cade peste ușa de la bucătărie.

Înjură, îşi freacă umărul și se întinde spre telefon.

Da, alo, spune ea ţinând într-o mână telefonul și lesa câinelui, iar în cealaltă haina și geanta.

Domnișoara Lockhart?

— Da.

Mă numesc Peter Lasdun. Vă sun în legătură cu…

Iris nu reţine numele, dar aude cuvântul „spital”. Strânge receptorul, iar în minte i se învălmășesc gândurile: fratele meu, mama, Luke.

E cineva… Ce s-a întâmplat?

Nu, nu, chicotește enervant bărbatul, nu trebuie să vă îngrijoraţi, domnișoară Lockhart. A durat destul de mult până v-am găsit. Vă sun în legătură cu Euphemia Lennox.

E copleșită de un amestec de ușurare și furie.

Uitaţi, îl repede ea, habar nu am cine sunteţi sau ce vreţi, dar eu n-am auzit niciodată de Euphemia Lennox. Sunt foarte ocupată și…

Sunteţi persoana de contact din familie. Vocea bărbatului este foarte calmă.

- Ce? Iris e atât de uluită încât scapă geanta, haina și lesa câinelui. Ce spuneţi?

Sunteţi rudă cu doamna Kathleen Elizabeth Lockhart, născută Lennox, care a stat pe Lauder Road, în Edinburgh?

Da. Iris se uită la câine. E bunica mea.

- Și aveţi procură permanentă de… urmează un foșnet de hârtii… de când e la cămin. Alte foșnete. Am aici copia unui act pe care l-a depus la noi avocatul ei, semnat de doamna Lockhart, prin care vă numește pe dumneavoastră persoana din familie care urmează a fi contactată în legătură cu orice problemă legată de Euphemia Esme Lennox. Sora ei.

Acum Iris e de-a dreptul enervată.

N-are soră.

Urmează o pauză în care îl aude pe celălalt mișcând din buze.

Trebuie să vă contrazic, spune el în cele din urmă.

Nu are. Știu că nu are. A fost singură la părinţi,» a și mine. Vreţi să spuneţi că nu cunosc arborele genealogic al familiei mele?

- Membrii consiliului de administraţie de la Cauldsione au încercat să vă găsească…

Cauldstone? Ăsta nu-i… Iris încearcă să găsească un alt cuvânt decât *balamuc…* azilul?

Bărbatul tușește.

E o unitate specializată în psihiatrie. Sau era, mai degrabă.

— Era?

Se închide. De aceea v-am contactat.

Când e în mașină, pe Cowgate, îi sună mobilul.

11 scoate din buzunarul hainei.

Alo?

Iris? aude în ureche vocea lui Alex. Știi că în fiecare an mor cinci sute de stângaci pentru că folosesc lucruri făcute pentru dreptaci?

Nu cred că știam.

E adevărat. Așa scrie aici, chiar în faţa mea. Astăzi lucrez pe un website de siguranţă domestică și m-am gândit să te sun să te avertizez. Nu știam că ești în asemenea pericol.

Iris îşi privește mâna stângă, strânsă pe volan.

Nici eu.

Și se pare că principalul vinovat e deschizătorul de conserve. Deși nu spune exact cum poţi muri dacă-l folosești. Unde ai fost toată dimineaţa? Te caut de ore întregi ca să-ţi dau vestea asta. Credeam c-ai emigrat fără să-mi spui.

Din nefericire, tot aici sunt. Vede că semaforul din faţă s-a făcut galben, apasă pe acceleraţie, și mașina ţâșnește. Deocamdată, e o zi ca toate celelalte. Am luat micul dejun, am discutat cu cineva pentru magazin și am descoperit că am în grijă o bătrână nebună despre care nici nu știam că există.

Aude, chiar în spatele lui, în birou, fâșâitul tipic unui copiator.

Ce? întreabă el.

Sora bunicii. E la Cauldstone.

La Cauldstone? La balamuc?

M-au sunat azi-dimineaţă de la… Fără nicio avertizare, un camion îi taie faţa, iar ea dă cu pumnul în claxon și

strigă: Imbecilule!

Ești la volan? întreabă Alex.

— Nu.

Atunci ai luat-o razna. Ești la volan. Aud bine.

- Oh, nu mă mai pisa, râde ea. Nu-i nimic.

Știi că nu-mi place deloc. Că sunt convins că o să aud cum mori într-un accident de mașină, închid. Pa.

Stai, Alex...

închid. Nu mai răspunde când conduci. Vorbim mai târziu. Unde te găsesc?

La Cauldstone.

Te duci azi acolo? o întreabă el, devenind brusc serios.

Acum mă duc.

Îl aude pe Alex bătând cu pixul în birou, foindu-se pe scaun.

Să nu semnezi nimic, îi spune în cele din urmă.

Dar nu înţeleg, îl întrerupe Iris. Dacă e sora bunicii de ce n-am auzit niciodată de ea?

Peter Lasdun oftează. Asistenta socială oftează. (– ei doi schimbă priviri între ei. Li se pare că stau în încăperea asta, în jurul mesei, de ore întregi. Peter Lasdun i-a explicat cu multă răbdare lui Iris ceea ce înţelege el prin Politici de Rutină. Acestea includ: Planuri de Asistenţă, Evaluarea Asistenţei Comunitare, Programe de Recuperare, Programe de Petrecere a Timpului Liber. Parcă vorbește numai cu majuscule. Iris a reușit s-o enerveze pe asistenta socială – sau Asistenta Principală, cum îi spune Lasdun – confundând-o cu o soră medicală, ceea ce-a făcut-o să-i înșire rapid abilităţile ei de muncă socială, precum și gradele universitare. Iris ar vrea un pahar cu apă, ar vrea să se deschidă o fereastră, ar vrea să fie oriunde altundeva. Indiferent unde.

Peter Lasdun se apucă să alinieze un dosar cu marginea biroului și asta-i ia destul timp.

De la discuţia noastră, n-aţi vorbit despre Euphemia cu niciun alt membru al familiei dumneavoastră? întreabă el cu nesfârșită răbdare.

- N-am cu cine. Bunica e în lumea ei; are Alzheimer.

Mama e în Australia și n-a auzit niciodată de ea.

Poate s-o fi cunoscut-o tata, dar a murit. Iris îşi face de lucru cu ceașca de cafea, goală. Totul pare atât de improbabil. De ce v-aș crede?

Nu e ceva neobișnuit ca pacienţii noștri să… cum să spun, să fie trecuţi cu vederea. Euphemia e aici de multă vreme.

De când, mai exact?

Lasdun consultă dosarul, trecându-și degetul pe pagini.

Asistenta socială tușește și se apleacă mai în faţă.

Cred că de șaizeci de ani. Peter, poate un pic mai mult sau mai…

- De șaizeci de ani? strigă aproape Iris. Aici? Da' ce are?

De această dată, îşi caută amândoi refugiu în acte. Iris se apleacă mai în faţă. Vrea să citească și ea scrisul răsturnat. *Tulburări de personalitate,* reușește să descifreze, *bipolară, electroconvulsivă* – Lasdun o vede și închide repede dosarul.

Euphemiei i s-au pus mai multe diagnostice de către diverși… ăă, profesioniști, în timpul ședерii ei la Cauldstone. E suficient însă să vă spun, domnișoară Lockhart, că în cadrul recentelor Programe de Recuperare eu și colega mea am lucrat îndeaproape cu Euphemia. Suntem pe deplin convinși de docilitatea ei și de reintegrarea ei cu succes în societate.

Și o tratează pe Iris cu ceea ce se vrea un zâmbet amabil.

Și presupun, spune Iris, că părerea dumneavoastră n-are nicio legătură cu faptul că acest loc se închide și se vinde pentru dezvoltare imobiliară?

El îşi face de lucru cu un pahar cu creioane, scoate două, le așază pe birou, apoi le pune din nou la loc.

Aceasta e, bineînţeles, o altă problemă. Întrebarea pe care v-o punem este, spune el mai departe, rânjindu-i din nou, dacă vreţi s-o luaţi.

Unde s-o iau? se încruntă Iris.

- S-o luaţi, repetă el. S-o găzduiţi.

- Adică… îngaimă ea îngrozită… la mine?

Lasdun gesticulează vag.

Oriunde consideraţi…

Nu pot. Nu pot. N-o cunosc. Nu știu cine e. Nu pot.

El dă din nou din cap, obosit.

înţeleg.

De cealaltă parte a mesei, asistenta socială îşi adună hârtiile teanc. Peter Lasdun șterge cu mâna ceva de pe coperta dosarului.

Bun. Vă mulţumim pentru timpul acordat, domnișoară Lockhart.

Se lasă pe spate, în scaun, și se apleacă să ia ceva de jos. Iris vede, când se ridică din nou, că e un alt dosar, cu alt nume.

Dacă mai aveţi nevoie de informaţii, pe viitor, în orice problemă, vă stăm la dispoziţie. Vă va conduce cineva la ieșire, încheie el arătând cu mâna spre recepţie.

Iris se apleacă în scaun.

Asta-i tot? Am pus punct?

Lasdun desface mâinile.

Nu mai avem ce discuta. E treaba mea, ca reprezentant al spitalului, să vă pun această întrebare, la care mi-aţi răspuns după cum mă așteptam.

Iris se ridică în picioare, jucându-se cu fermoarul genţii. Apoi se întoarce și face doi pași spre ușă. Se oprește.

Pot s-o văd?

Asistenta socială se încruntă. Lasdun o privește, neînţelegând imediat.

Pe cine?

Mintea lui e deja la următorul dosar, Iris îşi dă seama de asta, la următoarele rude care se vor opune.

Pe Euphemia.

El îşi ciupește pielea dintre sprâncene, se uită la ceas. Schimbă priviri cu asistenta socială, apoi aceasta ridică din umeri.

Cred că da, suspină Lasdun. O să vă conducă cineva jos.

Esme se gândește la lucrul acela greu. La cel dificil.

Foarte rar face acest lucru. Uneori însă simte nevoia, iar azi e una dintre zilele în care îşi doreşte să-l vadă pe Hugo. Zăreşte cu coada ochiului o formă mică târându-se în umbra unei uşi, în spaţiul de sub pat. Sau aude tonul înalt al vocii lui în scaunul tras pe podea. Nu ştie nimeni de ce vrea el să stea cu ea.

La masa din cealaltă parte a camerei câteva femei jucau cărţi, iar peste fâşâitul cărţilor se auzea zgomotul ventilatorului de tavan din camera copiilor. Era din lemn uns şi pătat. Total ineficient, bineînţeles. Nu făcea decât să mişte aerul greu, ca o linguriţă în ceaiul fierbinte. Era deasupra ei, bătând căldura din încăpere. Iar ea rotea o pasăre din hârtie deasupra pătuţului lui.

Uite, Hugo. A făcut-o să zboare în jos spre el, apoi în sus şi s-a oprit în zăbrele. El însă n-a întins mâna s-o apuce. Esme a agitat-o din nou, lângă faţa lui.

Hugo. Vezi pasărea?

Hugo a urmărit-o cu ochii, dar a scos un suspin şi s-a întors, băgându-şi în gură degetul mare.

Îi e somn, i-a spus Jamila care întindea nişte scutece la uscat. Şi are şi un pic de febră. Poate că din cauza dinţilor. De ce nu te duci în grădină?

Esme a trecut în fugă de bazin, lângă care se legăna gol hamacul, pe lângă florile moi de portocal, în jurul banyanului. A alergat peste terenul de crochet, ocolind porţile, pe cărare, prin tufişuri. A sărit gardul şi s-a oprit. A închis ochii, şi-a ţinut respiraţia şi a ascultat.

Acolo era. Plânsetul, plânsetul încet al arborilor de cauciuc din care se scurgea fluidul. Suna ca foşnetul frunzelor la mare distanţă, ca târâitul unor fiinţe minuscule. Îi jurase lui Kitty că-l aude, iar Kitty ridicase din sprâncene. Esme îşi clătina capul într-o parte şi în cealaltă, cu ochii strâns închişi şi asculta plânsetul copacilor.

A deschis ochii. Se uita cum se sparge şi se recompune lumina soarelui. Privea rănile adânci, spiralate, ale trunchiurilor din jurul ei. S-a întors, a sărit din nou peste gard, peste terenul de crochet, în jurul bazinului,

încântată de absenţa părinţilor, de faptul că era singură acasă.

În salon, a deschis gramofonul, a mângâiat draperiile din catifea, a rearanjat șirul de elefanţi de pe pervazul ferestrei. A deschis cutia de lucru a mamei ei și a cercetat firele de mătase colorată. A rulat covorul și și-a petrecut destul de mult timp patinând pe parchet, numai în ciorapi. A descoperit că poate să alunece de la scrinul cu picioare terminate în gheare până la dulapul cu băuturi. A descuiat ușa din sticlă a bibliotecii, a scos volumele legate în piele și le-a mirosit, le-a pipăit paginile cu margini aurite. A deschis pianul și a executat câteva glissando-uri glorioase peste clape. În camera părinţilor, a scotocit printre bijuteriile mamei, a scos capacul unei cutii cu pudră și și-a pus un pic pe obraji. Când s-a uitat în oglinda ovală, a văzut că faţa îi este tot pistruiată, iar părul zburlit. S-a întors.

S-a căţărat la picioarele patului părinţilor, și-a desfăcut braţele și s-a lăsat să cadă. S-a lovit de saltea – buf –, hainele i s-au umflat în jur, părul îi flutura. Când patul nu s-a mai legănat, a stat o vreme așa, întinsă, un talmeș-balmeș de fuste, șorţuleţ, păr. Și-a mușcat un deget, încruntându-se. Simţise ceva.

S-a ridicat în picioare, s-a dus din nou la picioarele patului, și-a ridicat braţele, a închis ochii, a căzut pe saltea și – buf. Din nou. O durere, o moliciune în două locuri de pe piept, o durere ciudată, violentă. S-a rostogolit pe spate și s-a uitat în jos. Sub șorţuleţul alb, totul era ca de obicei. A ridicat o mână și și-a apăsat-o pe piept. Durerea s-a împrăștiat în afară, ca vălurelele dintr-o baltă. A făcut-o să se ridice în capul oaselor și să-și vadă din nou imaginea în oglindă, îmbujorată și uluită.

S-a plimbat pe verandă, lovind cu piciorul praful care se strângea acolo în fiecare zi. O s-o întrebe pe Kitty. Camera copiilor, în care a intrat apoi, era întunecată și răcoroasă. De ce nu erau aprinse lămpile? A observat o mișcare în semiîntuneric, un foșnet sau un suspin. Distingea pătuţul alb, spătarul încovoiat al canapelei. A

înaintat în întuneric și a ajuns la pat mai repede decât s-ar fi așteptat.

Jamila, a spus ea și a atins braţul femeii. Pielea dădacei era lipicioasă de transpiraţie. Jamila! a strigat din nou Esme.

Jamila a tresărit ușor, a suspinat și a mormăit ceva din care a înţeles „Esme” sau mai degrabă „Izme”, așa cum îi spunea întotdeauna Jamila.

Ce s-a întâmplat? a întrebat Esme aplecându-se și mai mult spre ea.

Jamila a mormăit din nou, un șir de sunete în limba ei, iar silabele nefamiliare aveau în ele ceva care au speriat-o pe Esme.

îl chem pe Pran. Vin într-o clipă.

Esme a fugit pe ușă, a traversat veranda.

Pran! a strigat ea. Pran! Jamila e bolnavă și… S-a oprit în pragul bucătăriei. În soba joasă ceva fierbea mocnit și pârâia; prin ușa din spate se filtra un dreptunghi de lumină. Hei, a strigat ea, cu o mână pe perete.

A intrat în încăpere. Pe podea erau oale, într-un lighean – o grămăjoară de făină, un cuţit înfipt într-un mănunchi de coriandru. Un pește dezosat și pregătit aștepta pe-o parte. Se prepara cina, dar parcă ieșiseră cu toţi un minut sau dispăruseră în podeaua murdară, ca niște picături de *ghee*[2].

S-a întors, a traversat curtea, dar nu se auzea nicio voce. Nici servitorii care se strigau unul pe altul, nici pași, nici uși care se închid sau se deschid. Nimic. Doar pocnetul crengilor și un oblon care se lovea pe undeva. Și-a dat seama că toată casa era goală. Plecaseră.

Esme a ieșit în grabă pe aleea de acces; simţea că-i ard plămânii. Întunericul se lăsase repede, iar crengile de deasupra ei erau negre și agitate pe fundalul cerului. Porţile erau încuiate, și dincolo de ele se vedeau tufișurile și iarba, punctate de luminiţe ce se mișcau în întuneric.

Scuzaţi-mă, a strigat ea. Scuzaţi-mă, vă rog.

La distanţă, lângă șosea, era un grup de oameni cu

2 Ghee - unt limpede, folosit în bucătăria țărilor din Asia de Sud (n. tr.).

feţele luminate de o lampă.

— Mă auziţi? a strigat ea din nou, zăngănind porţile. *Ayah* a mea e bolnavă și…

Se îndepărtau, vorbind încet între ei, întorceau capetele spre ea, și Esme era sigură, absolut sigură, că unul era băiatul grădinarului, cel care-o ridica pe umeri să călărească.

S-a întors în camera copiilor și a dibuit în întuneric după lampă și chibrituri. Lumina s-a împrăștiat de unde stătea ea, a cuprins podeaua, tavanul, pereţii, scaunul de alăptat, patul pe care era întinsă Jamila, masa unde mâncau, raftul cu cărţi.

Când s-a văzut destul de bine, s-a dus la pătuţ și i s-a părut c-o dor foarte tare picioarele, ca și cum ar fi șezut prea mult. Ajunsă lângă pătuţ, a văzut că avea încă în mână chibriturile. Trebuia să le pună undeva înainte de a-l ridica pe Hugo și nu avea unde, așa că a trebuit să se aplece să le lase pe jos. Iar când a încercat să-l ridice i-a fost greu. S-a aplecat mai tare, dar erau atâtea învelitori și pături, iar trupul lui părea mult mai greu și era atât de rece și de ţeapăn, încât i-a fost greu să-l apuce. Încremenise în poziţia în care dormea el întotdeauna: pe spate, cu braţele întinse, ca și cum ar fi așteptat să fie îmbrăţișat, ca și cum ar fi căzut în gol.

Mai târziu, Esme le-a spus că a stat cu el în camera copiilor toată noaptea. N-au crezut-o însă. „E imposibil” i s-a răspuns. „Probabil că ai adormit. Nu-ţi mai aduci aminte”. Îşi amintea însă foarte bine.

Dimineaţa, când lumina a început să se strecoare printre storuri, chibriturile erau încă pe podea, lângă pantof, iar scutecele se uscau lângă foc. N-a știut exact când a murit Jamila.

Au găsit-o în bibliotecă. Acolo se încuiase.

Îşi amintește lungile ore de liniște. O liniște mai absolută și mai puternică decât orice și-ar fi putut ea imagina. Lumina care pălea și se înviora. Păsările care treceau printre copaci ca niște ace prin pânză. Pielea lui Hugo care căpăta o nuanţă delicată, cenușie. Se gândește

c-a oprit, c-a încetinit, un ceas neîntors. Și, brusc, era și mama acolo, urlând și ţipând de durere, iar tata și-a apropiat și el faţa, strigând și întrebând unde sunt toţi, unde s-au dus? Era acolo de câteva zile, așa i-a spus, dar ei i s-a părut mai mult, decenii, mai mult chiar, infinit mai mult, câteva ere glaciare.

N-a vrut să-i lase să i-l ia pe Hugo și au fost nevoiţi să i-l smulgă, tatăl ei și încă un bărbat pe care l-au adus de pe undeva. Mama a stat lângă fereastră până când s-a terminat totul.

Iris, o soră medicală și asistenta socială coboară cu liftul. I se pare că durează foarte mult și îşi imaginează că se scufundă în rocile care susţin orașul. Se uită pe furiș la asistenta socială, dar aceasta are privirea aţintită pe cifrele luminoase care indică etajele. Sora are în buzunar un mic aparat electronic, într-o cutie. Se întreabă la ce folosește, când simte liftul zguduindu-se ușor și oprindu-se. Se deschid ușile. În faţa lor e un grilaj. Sora întinde mâna să tasteze codul, dar se întoarce spre Iris.

— Nu vă îndepărtaţi, îi spune. Nu vă uitaţi fix.

Au trecut de grilaj, sunt de cealaltă parte, într-un coridor luminat de un șir de becuri, cu linoleum maro-roșcat. Se simte un miros înţepător de înălbitor.

Sora pornește, iar tălpile de crep ale pantofilor ei scârţâie. Trec de o ușă batantă, pe lângă nenumărate uși încuiate, un birou al asistentelor cu lumină galbenă, niște scaune fixate în podea. Pe tavan, camerele de luat vederi clipesc și se rotesc, urmărindu-le înaintarea.

Durează destul de mult până ca Iris să-și dea seama ce e ciudat în acest loc – nu știe la ce se aștepta, la nebuni bolborosind? urlând? –, însă nu e vorba despre această liniște meditativă. Toate spitalele în care a mai fost erau aglomerate, mișunau, coridoarele erau pline de oameni care mergeau, stăteau la coadă, așteptau. Cauldstone e însă pustiu, e un spital-fantomă. Vopseaua verde de pe pereţi lucește ca radiul, podeaua e lustruită ca oglinda. Vrea să întrebe unde sunt oamenii, dar sora tastează codul altei uși și dintr-odată o izbește un nou miros.

E fetid, apăsător. Trupuri lăsate prea mult timp în aceleași haine. Mâncare reîncălzită de prea multe ori. Încăperi ale căror ferestre nu sunt niciodată deschise larg. Trec de prima ușă, și Iris vede o saltea rezemată, un pat pentru consultaţii acoperit cu hârtie. Se uită mai departe și vede, dincolo de geamul armat al coridorului, o grădină îngrădită. Hârtie, cești din plastic și alte gunoaie se învârtejesc pe lângă zidul din beton. Când se întoarce, întâlneşte privirea asistentei sociale. Iris e prima care-și mută privirea în altă parte. Trec de altă ușă, și sora se oprește.

Intră într-o cameră cu scaune de-a lungul pereţilor. La o masă stau trei femei care joacă în liniște cărţi. Lumina slabă a zilei se strecoară prin ferestrele înguste și înalte, un televizor se aude nedesluşit din tavan. O femeie îmbrăcată într-o jachetă tricotată din lână se apropie și se oprește în faţa ei, aproape, prea aproape, mutându-se de pe un picior pe celălalt.

Ai o ţigară? o întreabă.

Iris îi aruncă pe furiș o privire. E tânără, probabil că mai tânără decât ea, cu părul negru la rădăcină, dar galben-pai la vârfuri.

Nu, îi răspunde Iris. Îmi pare rău.

- O ţigară, repetă cu insistenţă femeia, te rog.

- N-am niciuna. Îmi pare rău.

Femeia nu-i răspunde și nu pleacă. Iris îi simte pe gât respiraţia acră. În cealaltă parte a camerei, o femeie mai în vârstă, îmbrăcată într-o rochie șifonată, se mută de pe un scaun pe altul și spune, cu o voce înaltă, limpede:

întotdeauna e obosit când vine, întotdeauna e obosit, foarte obosit, și trebuie să pun ceainicul la fiert.

Alta stă ghemuită, cu pumnii strâns încleștaţi deasupra capului.

Apoi Iris aude strigând:

Euphemia!

O soră așteaptă în pragul ușii, cu mâinile în șolduri. Iris îi urmărește privirea spre cealaltă parte a încăperii. O femeie înaltă stă pe vârfuri în faţa ferestrei înalte, cu

spatele la ele.

Euphemia! strigă din nou sora și se uită la Iris, dându-și ochii peste cap. Știu că mă aude. Euphemia, ai musafiri!

Vede că femeia se întoarce, mai întâi capul, apoi gâtul, în cele din urmă corpul. I se pare că durează extrem de mult, și lui Iris îi sugerează un animal care se descolăcește din somn. Euphemia ridică ochii spre Iris și se uită la ea, din celălalt capăt al camerei, de unde se află. Îşi îndreaptă privirea spre soră, apoi din nou spre Iris. Cu o mână se ţine încă de grilajul ferestrei. Buzele i se despart, dar nu iese niciun sunet și, preţ de o clipă, pare că nici nu va vorbi. Apoi îşi drege vocea.

Cine ești? o întreabă Euphemia.

Minunat! o întrerupe tare sora, atât de tare încât Iris se întreabă dacă Euphemia nu e puţin surdă. Nu prea are musafiri, nu-i așa, Euphemia?

Iris pornește spre ea.

Sunt Iris, îi spune. În spatele ei o aude pe fata care i-a cerut ţigări sâsâind ca pentru sine „Iris, Iris”. Nu mă cunoaşteţi. Sunt… sunt nepoata surorii dumneavoastră.

Euphemia se încruntă. Se cercetează una pe cealaltă. Iris îşi dă seama că se așteptase la o bătrânică măruntă, firavă sau infirmă, la o vrăjitoare din povești.

Femeia aceasta e însă înaltă, cu faţa ascuţită și ochi cercetători. Are un aer ușor semeţ, expresie arogantă, sprâncene ridicate. Deși trebuie să aibă peste șaptezeci de ani, are ceva absurd de copilăresc. Părul îi este prins într-o parte cu o agrafă, iar rochia pe care o poartă e înflorată, nu e rochie de bătrână.

Kathleen Lockhart este bunica mea, îi spune Iris când se apropie. Adică sora dumneavoastră. Kathleen Lennox?

Mâna de pe fereastră tresare ușor.

A lui Kitty?

Mda. Cred…

Ești nepoata lui Kitty?

— Da.

Fără niciun avertisment, Euphemia întinde brusc mâna și o apucă de încheietură. Iris nu se poate controla:

sare în spate și se uită după soră și după asistenta socială. Euphemia îi dă imediat drumul mâinii.

Nu-ţi fie frică, îi spune cu un zâmbet ciudat. Nu mușc. Stai jos, nepoată a lui Kitty.

Se lasă într-un scaun și arată înspre cel de alături.

N-am vrut să te sperii.

- Nu m-am speriat.
- Ba da, zâmbește ea din nou.
- Euphemia, eu…
- Esme, o corectează.
- Poftim?
- Mă numesc Esme, spune ea, închizând ochii. Iris se uită la surorile medicale. S-a făcut o greșeală?

Dacă te mai uiţi o dată la ele, îi spune Euphemia calmă, o singură dată, or să vină şi-or să mă ia. Voi fi închisă la izolare o zi sau chiar mai mult. Vreau să evit acest lucru din motive care știu că-ţi sunt evidente și îţi repet că nu-ţi voi face niciun rău, vorbesc foarte serios, așa că te rog să nu te mai uiţi la ele.

Iris îşi întoarce privirea spre podea, spre mâinile femeii care-și netezesc rochia pe genunchi, spre propriile-i picioare încălţate în pantofi cu șireturi.

Bine. Îmi pare rău.

întotdeauna mi s-a spus Esme, continuă ea pe același ton. Din păcate, aici nu au decât numele meu oficial, numele din acte, care este Euphemia. Euphemia Esme. Dar întotdeauna mi s-a spus Esme. Sora mea, și acum se uită cu coada ochiului la Iris, spunea că „Euphemia” sună ca un strănut.

Și nu le-ai spus? întreabă Iris. Că ești Esme?

Esme zâmbește și nu-și ia ochii de la Iris.

Crezi că mă ascultă?

Iris încearcă să-i întâlnească privirea, dar se trezește uitându-se mai degrabă la decolteul uzat al rochiei, la ochii adânciţi în orbite, la degetele încleștate pe braţele scaunului.

Esme se apleacă spre ea.

Trebuie să mă scuzi, murmură ea. Nu sunt obișnuită să

vorbesc atât de mult. În ultimul timp, aproape că m-am dezobișnuit de tot, iar acum îmi dau seama că nu mă pot opri. Ia spune-mi, Kitty a avut copii?

Da, răspunde mirată Iris. Unul. Pe tata. Nu… nu știai?

Eu? Nu.

Se uită prin încăperea întunecată, și ochii îi lucesc.

După cum vezi, am plecat de foarte mult timp.

- A murit, îi scapă lui Iris.
- Cine?
- Tata. A murit când eu eram foarte mică.
- Și Kitty?

Fumătoarea îngaimă încă monoton numele lui Iris și, pe undeva, cealaltă femeie vorbește în continuare despre bărbatul cel obosit și despre ceainic.

Kitty? repetă Iris, neatentă.

E… Esme se apleacă mai mult și îşi umezește buzele cu limba… trăiește?

Iris se întreabă cum să-i spună.

Oarecum, spune ea prudentă.

- Oarecum?
- Are Alzheimer.
- Alzheimer?
- E o formă de pierdere a me…
- Știu ce e Alzheimerul.
- Scuză-mă.

Esme așteaptă un moment, uitându-se pe fereastră.

închid spitalul, nu? întreabă ea brusc.

Iris ezită, e gata să se întoarcă spre surori, dar îşi aduce aminte că nu trebuie.

Nu recunosc, continuă Esme, dar e adevărat, nu?

Iris dă din cap.

Esme se apleacă și ia mâna lui Iris într-ale sale.

Ai venit să mă iei, spune ea nerăbdătoare. De asta ești aici.

Iris îi studiază faţa. Esme nu seamănă deloc cu bunica ei. E oare posibil să fie rude?

Esme, până ieri nici măcar nu știam că exiști. N-am auzit niciodată numele tău. Aș vrea să te ajut, chiar aș

vrea…

De-asta ești aici? Spune-mi da sau nu.

- O să te ajut cât pot…

- Da sau nu, repetă Esme.

Nu, răspunde ea, înghiţind cu dificultate. Nu pot… n-am avut posibilitatea să…

Esme îşi retrage însă mâinile și întoarce capul în altă parte. Și ceva în ea se schimbă, iar Iris îşi ţine respiraţia pentru că a văzut ceva trecând peste faţa femeii, ca o umbră deasupra apei. Iris se uită ţintă, mult timp încă după ce impresia a dispărut, mult timp după ce Esme s-a ridicat, a traversat încăperea și a dispărut după o ușă. Lui Iris nu-i vine să creadă. Pe faţa lui Esme a văzut, o clipă, faţa tatălui ei.

Nu pricep, spune Alex aflat de cealaltă parte a tejghelei.

E sâmbătă la prânz și a venit cu Fran la magazin pentru a-i aduce lui Iris un sandviș imposibil de mâncat dintr-un local cu preţuri piperate.

Nu înţeleg.

Alex, ţi-am explicat de patru ori, îi răspunde Iris, sprijinită de tejghea, jucându-se cu niște mănuși subţiri din antilopă. Au o moliciune dezagreabilă, și Iris ridică din umeri. De câte ori trebuie să-ţi mai spun ca să-ţi intre în dovleac că…

Cred că Alex vrea să spună că e ceva greu de înţeles, intervine blând Fran. Sunt o grămadă de aspecte aici.

Iris se uită o clipă mai bine la cumnata ei. Pare să fie toată o singură culoare, un soi de gălbui-pal. Părul, pielea, hainele. Stă pe unul dintre scaunele pe care Iris le-a pus lângă cabina de probă, picior peste picior şi-i se pare doar? – îşi ţine haina de ploaie în mână. Nu-i plac hainele la mâna a doua, așa i-a spus odată lui Iris. Și dacă a murit cineva în ele, a zis ea. Și ce dacă, i-a răspuns Iris.

Alex vorbește tot despre Euphemia Lennox.

Vrei să zici că n-a auzit nimeni, niciodată de ea? Nici tu, nici mama ta, nimeni altcineva?

Iris suspină.

Da, exact asta-ţi spun. Mama zice că tata știa că bunica

a fost singură la părinţi, că bunica spunea des acest lucru. Că n-a avut nici fraţi, nici surori, adică.

Alex mușcă zdravăn din sandvișul lui și continuă cu gura plină.

Atunci de unde știm că nu s-a făcut o greșeală?

Iris răsucește mănușa în mână. Pe încheietura îngustă sunt trei nasturi din sidef.

Nu s-a făcut nicio greșeală. Am văzut-o, Alex, e… Se oprește și se uită la Fran. Apoi se apleacă repede până când fruntea îi atinge sticla rece a tejghelei. Există acte, spune ea, ridicându-se. Acte juridice. Dovezi incontestabile. E cine spun cei de acolo că e. Bunica are o soră, care trăiește bine mersi într-o casă de nebuni.

E atât de… Lui Fran îi ia destul de mult pentru a găsi cuvântul; trebuie chiar să închidă ochii de atâta efort… bizar, exclamă ea în cele din urmă, accentuând fiecare silabă. Să se întâmple așa ceva într-o familie. E foarte… foarte… închide din nou ochii, încruntându-se, căutând.

Bizar? sugerează Iris.

E un cuvânt faţă de care simte o repulsie specială.

Da. Fran și Iris se privesc o clipă, iar Fran clipește. Nu vreau să spun că familia ta e bizară, Iris, ci doar…

Nici nu-mi cunoști familia.

11 cunosc pe Alex, râde Fran și se întinde să-i atingă mâneca, dar el e un pic mai departe, așa că mâna îi cade în spaţiul dintre ei.

Iris nu spune nimic.

Ar vrea s-o întrebe: Ce știi? Sau: Am bătut atâta drum până în Connecticut ca să vin la nunta voastră și nimeni din familia ta nu mi-a adresat un singur cuvânt, asta nu-i bizar? Sau să-i spună: Ţi-am făcut cadou de nuntă cea mai frumoasă rochie scandinavă din anii ’60 și nu te-am văzut purtând-o o singură dată măcar.

Alex tușește, iar Iris se întoarce spre el. Vede o tresărire ușoară, imperceptibilă a mușchilor faciali, o vagă ridicare a sprâncene! colţurile gurii se lasă puţin în jos.

Problema e, continuă Iris, îndepărtându-și privirea de la el, ce să fac. Dacă…

- Stai puţin, intervine Alex punând sticla de apă pe tejghea; Iris se zburlește la tonul lui imperativ. Nu e în niciun fel treaba ta.

Ba da, Alex, e…

- Ba nu. Îţi e rudă îndepărtată și…

- E sora bunicii. Nu-i prea îndepărtată.

Mă rog. E o încurcătură făcută de altcineva, de bunica ta, să zicem. N-are nicio legătură cu tine. Nu trebuie să ai de-a face cu asta. Mă auzi? Iris? Promite-mi că nu te amesteci.

Bunica lui Iris stă într-un scaun din piele, cu picioarele pe un taburet, cu o jachetă pe umeri. Pe terasă, afară, în faţa ferestrei, un bărbat se plimbă, cu pași greoi, ţinând mâinile la spate.

Iris stă în cadrul ușii. Nu vine aici prea des. Copil fiind, era adusă să-și viziteze bunica o dată pe săptămână. Atunci îi plăcea clădirea veche și mohorâtă, grădina neîngrijită. Alerga în sus și în jos pe cărările încurcate, pline de mușchi, în pavilion și afară. Iar bunicii îi plăcea s-o vadă acolo, îmbrăcată într-o rochiţă drăguţă, pentru a le-o arăta prietenelor ei. „Iris a mea”, spunea ea, „floricica mea”. Când Iris a ajuns însă la adolescenţă, bunica și-a pierdut entuziasmul. „Ești dezgustătoare”, i-a spus odată, când Iris a apărut într-o fustă pe care şi-o făcuse singură, „niciun bărbat decent n-o să te vrea dacă te expui așa”.

Tocmai a luat cina, îi spune prompt asistenta. Nu-i așa, Kathleen.

Bunica se uită în sus când îşi aude numele, dar, nevăzând pe nimeni care s-o intereseze, îşi apleacă din nou privirea în poală.

Bună seara! Sunt eu, Iris.

- Iris, repetă bunica.

— Da.

Băiatul meu are o fetiţă pe care o cheamă Iris.

- Așa e, răspunde Iris. E…

Bineînţeles că-i așa, i-o retează bunica. Crezi că sunt nebună?

Iris trage un taburet și se așază, cu geanta în poală.

Nu, nu cred, dar am vrut să spun că eu sunt. Sunt fata băiatului tău.

Bunica o privește, lung și urât, nesigură, părând aproape înspăimântată.

Nu fi ridicolă, îi spune și închide ochii.

Iris se uită în jur. Camera bunicii are pe jos covoare groase, mobilă veche și vedere spre grădină. În depărtare se răsucește o fântână arteziană și zărește și acoperișurile din Orașul Vechi, o macara care se rotește sus pe cer, deasupra orașului. Lângă pat sunt două cărţi, și Iris tocmai îşi înclină capul să vadă titlurile, când bunica deschide ochii.

Aștept să-mi pună cineva jacheta.

- Ţi-o pun eu, spune Iris.

Mi-e frig.

Iris se ridică, se apleacă și întinde mâna spre nasturi.

Ce faci? Bunica ţipă, se chircește în scaun, o lovește peste mâini. Ce faci?

Te ajut să-ţi pui jacheta.

- De ce?
- Ţi-era frig.

— Da?

Da.

Pentru că jacheta nu e încheiată. Trebuie să mi-o încheie cineva.

Iris se așază din nou și inspiră adânc.

Bunico, am venit astăzi pentru că vreau să te întreb despre Esme.

Bunica se întoarce spre ea însă pare distrasă de batista care-i iese de sub manșetă.

Îţi aduci aminte de Esme? insistă Iris. Sora ta.

Bunica trage batista care-i cade în poală, și Iris se așteaptă parcă să iasă de acolo și o sfoară, legată de batistă.

Am mâncat de prânz?

- Da. Și de cină.
- Ce am mâncat?
- Carne de vită, inventează Iris.

Asta o înfurie pe bunică.

Carne de vită? De ce vorbești despre carne de vită? întreabă ea și se răsucește nervoasă spre ușă. Cine ești? Nu te cunosc.

Iris îşi reţine un oftat și se uită la fântâna arteziană.

Sunt nepoata ta. Tata a fost…

- N-a vrut să dea drumul copilului, spune brusc.
- Cine? întreabă imediat Iris. Esme?

Bunica se uită undeva, dincolo de fereastră.

Au trebuit s-o sedeze, pentru că altfel n-a vrut.

Iris încearcă să rămână calmă.

Ce copil? Copilul tău?

Copilul, spune supărată bunica, gesticulând agitată. Copilul. Știi tu.

Când s-a întâmplat asta?

Bunica se încruntă, și Iris nu vrea să intre în panică. Știe că nu are mult timp.

Erai acolo? încearcă ea o nouă abordare. Când s-a întâmplat cu copilul?

Așteptam într-o cameră. N-a fost vina mea. Mi-au spus după aia.

Cine? întreabă Iris. Cine ţi-a spus?

- Oamenii.
- Care oameni?

Femeia. Bunica face un gest de neînţeles deasupra capului. Două.

Două ce?

Bunica privește pierdută, și Iris îşi dă seama că se află din nou pe nisipuri mișcătoare.

Cine ţi-a spus despre Esme și despre copil? Vorbește repede, sperând să pună totul cap la cap înainte ca bunica să-și piardă din nou șirul. Al cui copil era? Al ei? De asta spune că…

Am cinat? întreabă bunica.

Cineva de la recepţie îi spune unde să meargă și Iris intră pe un culoar prost luminat de un șir de becuri. Deasupra ușii e o plăcuţă pe care scrie „Arhivă” și prin sticla groasă, ca de acvariu, vede o cameră mare, cu

rafturi.

Înăuntru e un bărbat care stă pe un scaun înalt și are în faţă un dosar. Iris pune mâna pe tăblia ghișeului; simte un spasm de îndoială în legătură cu această acţiune. Poate că Alex are dreptate. Poate c-ar trebui să lase lucrurile așa cum sunt. Bărbatul de la ghișeu o privește însă întrebător.

Aș vrea… începe ea. Caut un dosar de internare. Mi-a spus Peter Lasdun să vin la dumneavoastră.

Bărbatul îşi așază mai bine ochelarii și se strâmbă, de parcă ar fi lovit de o durere bruscă.

Dosarul e confidenţial, îi spune.

Iris caută în poșetă.

Am primit o scrisoare de la el, o am pe aici, pe undeva, prin care se arată că sunt rudă. Scotocește mai adânc, dând la o parte portmoneul, rujul, cheile, reţete. Unde-i scrisoarea pe care i-a trimis-o prin fax în cursul dimineţii? Dă cu mâna de o foaie de hârtie împăturită și o scoate triumfătoare. Aici e, spune ea împingând-o spre omul de la ghișeu. Asta e.

Bărbatului îi ia destul timp să studieze scrisoarea și pe Iris.

Ce perioadă vă interesează? întreabă el în cele din urmă. Ce dată?

— Problema e, îi răspunde Iris, că nu e sigur. Treizeci și nouă sau patruzeci.

Omul coboară de pe scaun cu un suspin lung.

Volumele sunt uriașe și grele. Iris trebuie să le citească în picioare. Pe cotoare și pe partea superioară a paginilor s-a adunat un strat gros de praf. Deschide unul la întâmplare, și paginile, îngălbenite și fragile, se desfac la mai 1941. O femeie pe care o cheamă Amy este internată de un doctor Wallis. Amy e văduvă de război și suspectată de febră puerperală. E adusă de fratele ei care spune că face întruna curăţenie, că nu se poate opri. Nu se spune nimic despre copil, și Iris se întreabă ce s-a întâmplat cu el. A trăit? A avut fratele grijă de el? Soţia fratelui? Fratele avea soţie? Amy a ieșit vreodată de acolo?

Mai dă câteva pagini. O femeie care era convinsă că

îi omoară aparatele de radio. O fată care pleca noaptea de-acasă. O lady care lovea mereu un servitor anume. Soţia unui pescar din Cockenzie cu comportament libidinos și necontrolat. O fată care a fugit în Irlanda cu un funcţionar public. Iris tocmai citește despre o oarecare Jane, care a avut curajul să plece în plimbări lungi, solitare și să refuze ofertele de căsătorie, când o apucă un strănut violent o dată, de două ori, de trei ori, de patru ori.

Îşi trage nasul și se caută prin buzunare după o batistuţă. Arhiva pare ciudat de tăcută după strănuturile ei. Privește de jur-împrejur. Nu e nimeni în afară de bărbatul de la birou și de încă unul care se uită cu atenţie la ceva de pe un ecran luminat în albastru. E ciudat că toate aceste femei au fost odată aici, în această clădire, că au stat zile, săptămâni și luni sub acest acoperiș vast. În timp ce îşi scotocește buzunarele, Iris se gândește că poate unele mai sunt încă aici, precum Esme. Oare Jane, cea care făcea plimbări lungi, este încă între aceste ziduri? Sau fata care a fugit cu iubitul?

Nu găsește nicio batistuţă, bineînţeles. Se uită din nou la vraful de documente. Chiar ar trebui să se întoarcă la magazin. Poate să dureze ore întregi până s-o găsească pe Esme aici. Sau săptămâni. Peter Lasdun i-a spus la telefon că sunt „în imposibilitate de a identifica data exactă a internării ei”. Poate c-ar trebui să-l sune din nou. Nu se poate să nu afle ei cumva. Cel mai înţelept lucru ar fi să afle data și apoi să se întoarcă.

Iris revine însă la Jane și la plimbările ei. Parcurge timpul în ordine inversă. 1941, 1940, 1939, 1938. Începe al Doilea Război Mondial și e luat ca atare, devenind o simplă idee, o ameninţare în minţile oamenilor. Oamenii sunt din nou la casele lor, Hitler e un nume din ziare, nu s-a auzit încă de bombe, de atacuri aeriene și de lagăre de concentrare, iarna trece în toamnă, apoi în vară, în primăvară. Lunii aprilie îi urmează martie, apoi februarie și în tot acest timp Iris citește despre refuzuri de a vorbi, despre haine necălcate, despre certuri cu vecinii, despre isterie, vase nespălate și podele nemăturate, despre relaţii

maritale nedorite sau dorite prea mult, insuficiente sau nu așa cum trebuie, ori căutarea acestor relaţii în altă parte. Despre soţi la capătul răbdării, despre părinţi incapabili să o înţeleagă pe femeia în care s-a transformat fiica lor, despre taţi care repetă la nesfârșit că a fost o fetiţă încântătoare. Fiice care refuză să asculte. Soţii care-și fac într-o zi bagajele și pleacă de-acasă trântind ușa în urmă, care trebuie găsite și aduse înapoi.

Iar când întoarce o pagină și dă peste numele Euphemia Lennox mai că-i vine să întoarcă și această filă pentru că au trecut probabil câteva ore de când a început și e atât de mută de uimire încât trebuie să se controleze, să-și aducă aminte că de-asta se află aici. Netezește cu vârful degetelor foaia veche de internare a lui Esme.

Vârsta șaisprezece ani, vede mai întâi. Apoi: *Insistă să poarte părul lung.* Iris citește întregul document – de la început –, apoi îl recitește. Se încheie cu: *Părinţii spun că au găsit-o dansând în faţa oglinzii, îmbrăcată în hainele mamei.*

Se întoarce la magazin. Câinele este nebun de bucurie când o vede, de parc-ar fi fost plecată o săptămână, nu doar câteva ore. Deschide calculatorul. Își verifică e-mailurile, îl deschide pe cel de la mama ei. *Iris, m-am gândit foarte mult la bunica ta și nu-mi aduc aminte să fi pomenit vreodată de vreo soră,* scrie Sadie, *Ești sigură că așa e?* La care îi răspunde: *Da, ţi-am spus, ea e* și o întreabă cum e vremea la Brisbane. Răspunde și la celelalte e-mailuri, șterge câteva, ignoră altele, își notează datele unor reduceri și licitaţii. Deschide apoi fișierul de contabilitate.

În timp ce introduce însă cuvintele *factură, avans* și *rest de plată,* gândurile îi zboară, pentru că undeva, în minte, are imaginea unei camere. Este după-amiaza târziu, și în încăpere e o fată care-și desface părul. Poartă o rochie prea mare pentru ea, frumoasă însă, o rochie din mătase pe care a văzut-o și pe care și-a dorit-o foarte tare, care e în cele din urmă pe ea, o învăluie. Îi cade până la călcâie, ca apa. Fredonează ceva, o melodie despre tine,

despre noapte și muzică, iar în timp ce cântă se plimbă prin cameră. Trupul i se unduiește ca o ramură în vânt, iar picioarele încălţate doar în ciorapi trec foarte ușor peste covor. Capul îi e atât de plin de această melodie încât nu aude când urcă cineva pe scară; de fapt, nu aude nimic. Habar nu are că într-un minut sau două ușa se va da la perete și vor sta acolo, în prag, privind-o. Aude muzica și simte atingerea rochiei. Asta-i tot. Mâinile i se mișcă precum niște păsărele.

Peter Lasdun traversează parcarea de la Cauldstone, încercând să-și pună impermeabilul. Bate un vânt tăios, în rafale. L-a îmbrăcat pe o mânecă, dar cealaltă flutură, întorcând haina pe dos, iar căptușeala stacojie se zbate ca un steag în aerul sărat.

Aproape c-a reușit, când se aude strigat. Se întoarce și vede o femeie care se grăbește spre el. O privește cu atenţie o clipă, înainte de a-și da seama cine e.

E domnișoara Lennox sau Lockhart, sau cum o fi chemând-o, însoţită de un câine mare cât un monstru. Peter se dă un pas înapoi. Nu-i plac câinii.

îmi puteţi spune, începe când ajunge lângă el, ce se întâmplă acum cu ea? Cu oamenii ca ea?

Peter oftează. Programul s-a terminat de zece minute. Soţia lui deschide ușa cuptorului să vadă dacă s-a făcut mâncarea. Aroma de carne și de legume coapte umple bucătăria. Speră că micuţii îşi fac lecţiile în camerele lor. Ar trebui să fie în mașină, pe șosea, și nu reţinut de această femeie într-o parcare în care bate vântul.

V-aș sugera să vă faceţi altă programare…

Nu vreau decât să vă pun o întrebare scurtă, zâmbește ea dezvelindu-și dinţii bine întreţinuţi. Nu vă reţin. Vă însoţesc la mașină.

Bine. Peter renunţă să-și mai pună haina, care-i flutură pe lângă glezne.

Deci, ce se întâmplă acum cu Esme?

- Esme?

Euphemia? De fapt… Ezită și îi zâmbește din nou. Nu-i

nimic. Cu Euphemia, vreau să spun.

Peter deschide portbagajul și îşi pune acolo servieta.

Pacienţii care nu pot fi plasaţi de familie – vede documentul în faţa ochilor și citește cu voce tare – devin responsabilitatea statului și li se va găsi un plasament adecvat.

Iris se încruntă și i se lasă puţin buza de jos.

Ce înseamnă asta?

O să fie plasată în altă parte. Trântește ușa portbagajului și se îndreaptă spre portiera mașinii. Fata însă e în spatele lui.

Unde?

A

Într-o instituţie de stat.

- Un alt spital?

Nu. Peter oftează din nou. Știa că va dura. Euphemia e considerată aptă de externare. A urmat cu succes un Program de Adaptare și de Repunere în Drepturi. Este pe o listă de așteptare într-un cămin de bătrâni. Așa că va fi transferată acolo, așa cred, de îndată ce va fi un loc liber, spune el așezându-se pe scaun și introducând cheia în contact. Cu asta o să scape precis de ea.

Dar nu. Se apleacă peste ușa deschisă a mașinii, iar dulăul amușină în direcţia lui Peter.

Și când va fi asta? îl întreabă.

O privește și vede la ea ceva – o insistenţă, o încăpăţânare – care-l obosește foarte tare.

Chiar vreţi să știţi? Poate dura câteva săptămâni. Sau luni. Nici nu vă imaginaţi la ce sunt supuse aceste instituţii. Fonduri insuficiente, personal insuficient, locuri insuficiente în raport cu cererea. Cauldstone se va închide peste cinci săptămâni, domnișoară Lockhart, și ceea ce vreau să vă spun…

- Și între timp nu poate merge în altă parte? Nu poate să stea aici. Trebuie să mai fie o soluţie. Aș… vreau s-o iau de aici.

El îşi face de lucru cu oglinda retrovizoare, dând-o mai în faţă, apoi în spate, fără a găsi unghiul dorit.

Au fost cazuri de pacienţi ca Euphemia cărora li s-a găsit o cazare temporară înainte de un plasament permanent. Însă nu vă recomand acest lucru.

Ce înţelegeţi prin cazare temporară?

Ceva pe termen scurt, un hotel mic, o pensiune ceva.

Și cât de curând se poate întâmpla așa ceva?

Închide portiera mașinii. A fost destul. N-are de gând să-l lase în pace?

— De îndată ce aranjăm cu transportul, i-o retează el.

O duc eu, spune ea fără nicio ezitare. O transport eu.

Iris stă culcată pe o parte, cu o carte în mână. Luke are braţul în jurul taliei ei și îi simte respiraţia pe ceafă. Soţia lui îşi vizitează sora și e prima dată când Luke rămâne să doarmă la ea peste noapte. De obicei Iris nu le permite bărbaţilor să doarmă în patul ei peste noapte, dar când i-a telefonat Luke, avea o mulţime de clienţi și n-a avut nici timpul și nici intimitatea să îşi susţină punctul de vedere.

Dă o pagină. Luke o mângâie pe mână, apoi îi plasează un sărut experimentat pe umăr. Iris nu reacţionează. El oftează și se apropie.

Luke, spune ea dând din umeri să se elibereze.

El începe să-și frece nasul de gâtul ei.

Luke, citesc.

Mai întoarce o pagină, iar el o strânge și mai tare.

Știi ce scrie aici? îl întreabă. Că un bărbat îşi putea interna fiica sau soţia la azil cu o simplă semnătură de la medicul de familie.

Iris…

Închipuie-ţi. Dacă te săturai de nevastă, puteai să scapi de ea. Puteai să te debarasezi de fată dacă nu făcea ce-i spuneai.

Luke se întinde să-i ia cartea.

Nu vrei să închizi cartea aia nesuferită și să vorbești cu mine?

Să vorbesc cu tine?

- Să vorbești, zâmbește el. Sau orice altceva ai chef, închide cartea, se întoarce pe spate și se uită la tavan.

Luke o mângâie pe păr, îşi lipește faţa de umărul ei, mâinile îi alunecă pe corp în jos.

Când a fost prima dată la tine? îl întreabă brusc. Câţi ani aveai?

Prima ce?

- Știi tu. Prima dată.

O sărută pe obraz, pe tâmplă, pe frunte.

Trebuie să vorbim acum despre asta?

— Da.

Luke oftează.

O chema Jenny. Aveam șaptesprezece ani. Era la un revelion, acasă la ea. Acolo s-a întâmplat. Mulţumită?

Unde anume în casă?

În patul părinţilor, zâmbește Luke.

În patul lor? a strâmbat ea din nas. Sper că aţi avut destul bun-simţ să schimbaţi cearșafurile. Se ridică în capul oaselor și îşi pune mâinile la piept. Nu-mi iese din cap locul ăla.

Ce loc?

Cauldstone. Îţi imaginezi cum e să stai într-un astfel de loc aproape toată viaţa? Eu nu. Nici nu pot să-mi fac o idee ce ţi se întâmplă, să fii dus acolo cât ești încă…

Pe neașteptate, Luke o prinde și o trântește pe o parte, ţintuind-o pe saltea.

Nu există decât un singur lucru care să te facă să taci, îi spune el dispărând sub plapumă. La tine cine a fost primul? se aude de acolo.

Îşi scoate o șuviţă de păr prinsă sub cap, aranjează perna.

îmi pare rău, e secret.

Îşi iţește capul de sub plapumă.

Hai, îi spune el ofensat. Așa-i corect. Eu ţi-am spus.

Iris dă din umeri, impasibilă. O prinde în braţe.

Trebuie să-mi spui. 11 cunosc?

— Nu.

Erai obscen de tânără?

Ea clatină din cap.

Ridicol de bătrână?

Nu. Iris se întinde, atinge abajurul veiozei, apoi îşi retrage mâna pe care o pune pe bicepșii umflaţi ai lui Luke. Se uită cu atenţie la pielea lui, la linia de întâlnire între pielea albă a umerilor și cea mai întunecată a braţului. Fratele meu, îşi zice. Alex, îşi zice. Îi încolţește în minte ideea de a-i spune, apoi aceasta dispare. Nu-și poate imagina ce-ar zice Luke, cum ar reacţiona.

O strânge tare de umeri și tot insistă.

Spune-mi, trebuie să-mi spui.

Iris îl împinge și se lasă să cadă pe spate.

Nu-ţi spun.

Plecau de la Bombay. Vaporul vibra și gemea sub ei, iar de-a lungul cheiului erau înșiraţi oameni care fluturau în aer steaguri și steguleţe. Esme îşi ţinea batista cu două degete și se uita cum se zbate și flutură în bătaia vântului.

De la cine-ţi iei rămas-bun? a întrebat-o Kitty.

- De la nimeni.

Esme s-a întors spre mama ei, care stătea alături, lângă balustradă. Îşi ţinea pălăria strâns, cu o mână. Pielea sa căpătase un aspect încordat, întins, ochii păreau să-i apese orbitele. Încheietura, care-i ieșea de sub manșeta din dantelă, era subţire, iar brăţara ceasului din aur, largă. Esme a simţit nevoia să-și pună mâna pe încheietura mamei, să atingă osul, să lase degetul să-i alunece între piele și catarama brăţării de ceas.

Mama s-a mutat de pe un picior pe celălalt, s-a uitat să vadă cine se află lângă ea, apoi a întors din nou capul. A întins mâna cu o mișcare bruscă de parcă ar fi fost trasă de o sfoară, a mângâiat repede degetele lui Esme, apoi i le-a îndepărtat.

Kitty a urmărit-o plecând, Esme nu. Și-a aţintit în schimb ochii pe chei, pe steaguri, pe baloturile mari de ţesături care erau încărcate pe vas. Kitty și-a strecurat braţul pe sub al lui Esme, și Esme s-a bucurat de gest, de căldura lui și și-a lăsat capul pe umărul surorii sale.

După două zile, vaporul a început să se încline, foarte ușor la început, apoi tot mai tare. Paharele alunecau pe mese, supa sărea din castroane. Prin hublouri se vedea

cum se leagănă linia orizontului, iar stropii săreau pe sticlă. Oamenii s-au grăbit să se retragă în cabinele lor, se clătinau și cădeau, vaporul tresălta sub ei.

Esme s-a uitat la harta prinsă în peretele din camera de jocuri și la traseul schiţat cu o linie roșie. A văzut că erau în mijlocul Mării Arabiei. Îşi spunea aceste cuvinte când se întorcea pe coridor, ţinându-se cu mâna de balustradă ca să nu cadă. „Arabiei”, „mare” și „vuiet”. „Vuiet” era un cuvânt potrivit. Ceva între „șuier” și „huiet”. Sau între „vulcan” și „vomat”.

Membrii echipajului se agitau pe punţile ude, strigând unii la alţii. Toţi ceilalţi dispăruseră. Esme stătea pe marginea sălii de dans pustii, când a trecut pe lângă ea un steward.

Nu simţi nimic? a întrebat-o.

Ce să simt?

- Rău de mare. Nu ţi-e rău?

S-a gândit la asta; și-a făcut un inventar al întregului corp, căutând semne de disconfort. N-a găsit însă nimic. Se simţea rușinos, exuberant de sănătoasă.

Nu, i-a răspuns.

Ai noroc, i-a spus el grăbindu-se mai departe. Ăsta-i un dar.

Ușa cabinei părinţilor era încuiată și lipindu-și urechea de ea a auzit zgomote, ca o tuse, cineva plângea. Kitty era în cabina ei, ghemuită pe pat, cu faţa albă ca o moartă.

Kit, a strigat-o Esme aplecându-se peste ea, cuprinsă brusc de spaima că sora ei e bolnavă, că s-ar putea să moară. I-a prins braţul. Kit, eu sunt. Mă auzi?

Kitty a deschis ochii, a privit-o o clipă, apoi s-a întors cu faţa la perete.

Nu suport să văd marea, a mormăit ea.

Esme i-a adus apă, i-a citit, a clătit ligheanul de lângă pat. A atârnat o cămășuţă peste hublou ca să nu mai vadă Kitty marea sălbatică, zbuciumată. Iar când Kitty a adormit, s-a aventurat afară. Punţile erau pustii, holurile și sufrageriile, goale. A învăţat să se aplece odată cu vasul

care se înclina sub ea, la fel ca pe cal când sare peste un gard. S-a jucat, aruncând pe rând rotocoalele de frânghie pe un stâlp. A stat cu cotul peste balustradă uitându-se încântată la dâra de spumă lăsată de vapor, la valurile cenușii, cu coame înspumate pe lângă care treceau. Poate că vine un steward să-i pună o pătură pe umeri.

În cea de-a doua săptămână a apărut mai multă lume. Esme a cunoscut o familie de misionari care se întorceau într-un loc numit Wells-next-the-Sea[3].

E chiar lângă mare, i-a spus doamna, iar Esme a zâmbit și și-a propus să ţină minte acest lucru ca să-i spună și lui Kitty mai târziu.

A văzut să se uite amândoi la panglica neagră prinsă în jurul braţului ei, apoi și-au întors privirile în altă parte. I-au povestit despre plaja uriașă care se întindea dincolo de oraș și că Norfolk e plin de case făcute din pietre rotunjite. I-au spus că ei n-au fost niciodată în Scoţia, dar că au auzit că e foarte frumos. I-au oferit limonadă și au stat cu ea pe scaunele de pe punte, până a băut-o.

Fratele meu mai mic, s-a trezit Esme vorbind în timp ce rotea cuburile de gheaţă pe fundul paharului, a murit de febră tifoidă.

Doamna și-a dus mâna la gât, apoi a pus-o pe braţul lui Esme. I-a spus că-i pare foarte rău. Esme n-a pomenit că i-a murit și *ayah* și nici că l-au îngropat pe Hugo în cimitirul satului, iar acest lucru a necăjit-o pentru că el a rămas în India, iar ei au plecat în Scoţia; și nici că mama ei n-a mai vorbit de atunci cu ea.

Eu n-am murit, le-a spus Esme, pentru că acest lucru o nedumerea încă, o ţinea trează în pătuţul îngust. Și am fost și eu acolo.

Bărbatul și-a dres glasul și s-a uitat spre linia verzuie, consistentă a ceea ce-i spusese lui Esme că e coasta Africii.

— Ai fost cruţată cu un scop, cu un anume scop.

Esme a ridicat ochii din paharul gol și i-a cercetat uimită faţa. Un scop. O aștepta un anumit scop. Gulerul de

3 Wells-next-the-Sea (Fântânile de lângă mare), stațiune de pe litoralul englez, în districtul North Norfolk (n. tr.).

cleric era surprinzător de alb pe gâtul bronzat și avea gura strânsă, serioasă. I-a spus că se va ruga pentru ea.

Primele pe care le-a văzut Esme în locul pe care părinţii săi îl numeau Acasă au fost câmpiile din Tilbury, care se iţeau în zorile întunecate și umede ale unei zile de octombrie. Aștepta cu Kitty pe punte, mijindu-și amândouă ochi să vadă mai bine prin pâclă. Se așteptaseră la munţii, la lacurile și la văile pe care le văzuseră în enciclopedie când căutaseră Scoţia și le dezamăgea această câmpie mlăștinoasă și ceţoasă.

Frigul era cumplit. Li se părea că le biciuiește pielea feţei, că le pătrunde până la os. Când tatăl lor le-a spus că se va face și mai frig, pur și simplu nu l-au crezut. În trenul spre Scoţia – pentru că a reieșit totuși că aceea nu era Scoţia, ci coasta Angliei – s-a înghesuit cu Kitty la toaletă și și-au pus toate hainele pe care le aveau, una peste alta. Mama lor și-a ţinut tot drumul o batistă pe faţă. Când au ajuns la Edinburgh, Esme avea pe ea cinci rochii și două jachete.

Crede că trebuie să fi luat vreo mașină sau vreun tramvai din Waverley, dar asta nu-și mai amintește, îi trec prin minte imagini fugare de clădiri înalte și întunecate, perdele de ploaie, lămpile stradale reflectate de pavajul ud, dar asta trebuie să fi fost mai târziu. La ușa unei case mari din piatră i-a întâmpinat o femeie cu șorţ.

Olio, olio, spunea ea și apoi a zis ceva despre venirea de departe. Le-a atins feţele – ei și lui Kitty –, apoi părul și tot vorbea de prunci și de arătoși și de fătuci.

Esme a crezut la început că e bunica, dar a văzut că mama îi întinde doar vârful degetelor.

Bunica aștepta în hol. Avea o fustă neagră și lungă până în pământ și se mișca de parcă ar fi fost pe roţi. Esme nu crede să-i fi văzut vreodată picioarele. Și-a întins spre fiul ei un obraz pentru a-i fi sărutat, apoi s-a uitat la Esme și la Kitty prin pince-nez.

Ishbel, i-a spus ea mamei, care s-a îndreptat brusc, devenind foarte atentă, trebuie făcut ceva cu hainele.

În seara aceea, Esme și Kitty s-au ţinut strâns în

braţe într-un pat mare și au clănţănit din dinţi. Esme ar fi jurat că-i este frig și la păr. Au stat așa o vreme, așteptând să le pătrundă prin șosete căldura de la sticla cu apă fierbinte, ascultând sunetele casei, propriile respiraţii, clip-clopul copitelor unui cal, afară, pe stradă.

Esme a mai așteptat o clipă, apoi a rostit pe întuneric un singur cuvânt: „Olio”.

Kitty a izbucnit în chicoteli, iar Esme i-a simţit capul frecându-se de umărul ei și cum i-a apucat braţul.

Olio, a repetat de mai multe ori, printre spasme de râs. Olio, olio, olio.

S-a deschis ușa și a apărut tatăl lor.

Liniște, amândouă. Mama vrea să se odihnească.

...În după-amiaza aia a tăiat ilicele de la Mănăstire, cu un cuţit de bucătărie. Eu n-am vrut, mi-era teamă să nu mă zgârie spinii (câteva săptămâni mi-am înmuiat mâinile în apă caldă și lămâie, bineînţeles, toată lumea făcea așa). Dar ea mi le-a smuls din mână și mi-a spus, nu fii gâscă, o să le iau eu. Îţi rupi rochia, i-am zis, și se supără mama, dar nu i-a păsat. Lui Esme nu-i păsa niciodată. Și și-a rupt rochia, serios, și când ne-am întors mama s-a supărat pe amândouă. Tu ești responsabilă chiar dacă Esme nu e, așa mi-a spus, tu ești responsabilă pentru că Esme nu e; și a trebuit s-o ducem la doamna MacPherson. Doamna Mac, așa-i place să-i spunem, mi-a făcut rochia pe care am purtat-o în seara aceea. Era cea mai frumoasă rochie pe care şi-o poate imagina cineva. Și am făcut trei probe pentru că trebuia să fie perfectă, a zis mama. Din organdi alb și cu garnituri în culoarea florii de portocal și mi-era groază c-o să mi-o rupă ilicele și atunci le-a dus Esme și am avut grijă să nu alunecăm pe gheaţă pentru că aveam pantofi subţiri. Rochia ei era ciudată; n-a vrut din organdi, a vrut să fie roșie, așa a zis, roșu-aprins, chiar așa a spus. Catifea. Vreau catifea roșu-aprins, i-a spus doamnei Mac, de lângă sobă, de unde stătea. Nu se poate, i-a răspuns mama de pe canapea, ești nepoată de avocat, nu animatoare și doar ea plătea, așa că Esme a trebuit să accepte tafta roșu-închis. Vin-roșu, așa i-a spus doamna

Mac și asta cred c-a făcut-o să simtă…

…vinul e ţinut în carafe din sticlă șlefuită pe măsuţa din spatele canapelei. Un cadou de nuntă de la un unchi. La început mi-au plăcut, dar sunt ale naibii, scuză-mă, când trebuie să le ștergi de praf. Trebuie să ai o perie mică, o periuţă veche de dinţi, mai moale, sau așa ceva, ca să ajungi la toate crăpăturile. Idealul ar fi să scap de ele, să le dau cuiva mai tânăr din familie, dar de nuntă, să zicem, ar fi un cadou frumos, dar lui îi place să le vadă acolo. Bea un pahar la cină, unul singur, iar sâmbătă seara – două, și eu trebuie s-o umplu până la jumătate pentru că vinul trebuie să respire, așa zicea, și eu îi spuneam că n-am auzit niciodată în viaţa mea o asemenea prostie, că doar vinul nu respiră, nerodule, asta o ziceam cam în surdină, bineînţeles, pentru că nu se face să…

…și mama a spus că trebuie să se tundă, scurt de tot, până în dreptul bărbiei. Dar Esme n-a vrut deloc. Mama a scos castronul de budincă din bufetul din bucătărie, și Esme i l-a luat din mână și l-a aruncat și s-a spart de podea. E părul meu, așa striga, și îl port cum îmi place. Bun. Mama nici nu putea vorbi de supărare. Așteaptă numa’ să vină tata acasă, i-a spus ea, și avea vocea rece ca gheaţa, să nu te mai văd, du-te la școală. Castronul era ţăndări prin toată bucătăria. Mama a încercat să…

…eu nu trebuia să merg la școală. Nu se mai făcea pentru o fată de vârsta mea. Trebuia să stau acasă și s-o ajut pe mama, să merg cu ea în vizite. Mama spunea că peste puţin timp o să mă mărit și eu. Și atunci o să am casa mea. Pentru că arăţi foarte bine, mai zicea ea. Așa că mergeam la cunoștinţele lor, la ceai, la partide de golf, la acţiuni organizate de biserică, lucruri de genul ăsta, și mama invita acasă tineri. A fost o perioadă în care aș fi vrut să fac un curs de secretariat. Credeam că aș fi bună să scriu la mașină, să răspund la telefon, aveam voce frumoasă, așa mă gândeam, dar tata susţinea că ceea ce trebuie…

…când am plecat mă gândeam la pat, la patul nostru, gol în fiecare noapte. Să nu mă înţelegeţi greșit, eram

fericită că m-am căsătorit. Mai mult decât fericită. Și aveam o casă foarte frumoasă. Dar voiam parcă să mă și întorc, să stau întinsă în patul în care am dormit amândouă, voiam să fiu acolo lângă ea, unde stătea și ea întinsă, să mă uit la tavan, dar bineînţeles…

…de ce i se părea atât de caraghioasă doamna Mac? Am uitat. Era ceva, și Esme tot încerca s-o facă să vorbească despre lucru acela când eram acolo. Știu că încercam să nu râd și aveam o senzaţie de durere din cauza asta! Mama se supăra. Poartă-te cuviincios, Esme, mă auzi, îi atrăgea ea atenţia, când ajungeam la poarta doamnei Mac. Gura doamnei Mac era tot timpul plină de ace cu gămălie, și la probă trebuia să stăm în picioare pe un scăunel. Mie-mi plăcea foarte mult. Bineînţeles că Esme nu putea să sufere așa ceva. Pentru ea era foarte greu să stea liniștită. Nu e așa frumoasă cum mi-am imaginat, a spus ea când a văzut rochia roșie. Îmi aduc aminte. Stătea pe pat, cu cutia în faţa ei și ţinea rochia de talie. Tighelurile nu sunt drepte, a zis și m-am uitat și eu și nu erau, dar am zis că sunt, că sunt frumoase, și ar fi trebuit să vedeţi ce privire mi-a aruncat…

…mi-e foarte frig. Foarte tare. Trebuie să spun că nu sunt foarte sigură unde mă aflu. Dar nu vreau să știe nimeni asta, așa c-o să stau nemișcată și poate că cineva o să…

A.

…ceea ce numesc eu un nasture. Asta era. Îi plăcea asta mai mult decât orice altceva și îşi schimba vocea și lua ceva, întotdeauna un lucru foarte banal, și spunea, asta e ceea ce numesc eu lingură, asta e ceea ce numesc eu draperie, pentru că doamna Mac se uita la tine, când stăteai pe scăunelul de probă și spunea, uite acum îţi pun ceea ce numesc eu un nasture. Mama se supăra întotdeauna foarte tare pentru că noi râdeam de nu mai puteam. Nu vă bateţi joc de cei mai puţin norocoși decât voi, ne spunea ea, cu gura strânsă. Pe Esme însă o încânta foarte tare cum spunea doamna Mac și știam că întotdeauna așteaptă s-o audă, de câte ori mergeam acolo,

și pe mine mă făcea foarte…

…cineva în cameră. E cineva în cameră. O femeie cu bluză albă. Trage draperia peste geam. Cine ești, întreb eu, și se întoarce. Sunt bona voastră, îmi răspunde, și acum dormi. Mă uit la fereastră. Asta e ceea ce numesc eu o fereastră, zic, și râd și…

Când Iris ajunge la Cauldstone, asistenta socială sau Asistenta Principală sau ce-o fi ea, o așteaptă în hol. O îngrijitoare le conduce pe un coridor. Intră într-o încăpere, și Esme stă în picioare lângă un ghișeu, de care se sprijină cu mâna strânsă pumn. Se întoarce brusc și o privește pe Iris din cap până în picioare.

îmi aduc cutia, îi spune.

Niciun bună ziua, îşi zice Iris, niciun mulţumesc că ai venit după mine. Nimic. Vreun semn de recunoaştere. Oare Esme știe cine e ea? Habar nu are.

Ce cutie? o întreabă.

Cutia de la internare, intervine îngrijitoarea. Toate lucrurile pe care le avea când s-a internat. Când o fi fost asta. Când a fost asta, Euphemia?

Acum șaizeci și unu de ani, cinci luni și patru zile, răspunde Esme cu voce limpede, sacadată.

Îngrijitoarea chicotește ca o persoană al cărei animal de companie a făcut ceva drăguţ.

Ţine socoteala fiecărei zile, nu-i așa, Euphemia? întreabă ea și clatină din cap. Asta între noi două, îi șoptește ea apoi lui Iris, mare noroc s-o găsească. Dumnezeu știe ce-i acolo. Nu i-a făcut gura toată dimineaţa. Chiar mă miră că-și aduce aminte ceva, toate…

Se întrerupe. A intrat un bărbat în salopetă, cu o cutie lovită, din tablă.

Asta-i chiar o minune, râde îngrijitoarea și o înghiontește ușor pe Iris.

Iris se duce lângă Esme care încearcă să desfacă închizătoarea. Iris împinge cârligul, iar Esme saltă capacul. Iese un miros de stătut, ca din cărţile vechi, și Esme bagă mâna în cutie. Iris se uită cum scoate un pantof maro cu șiret, cu pielea crăpată și scorojită, un articol

nedeterminat de îmbrăcăminte, cu carouri albastre, îngălbenite, o batistă cu iniţială E cusută în punct de „lănţişor”, neregulat, un pieptene din baga, un ceas.

Esme ia fiecare obiect, îl ţine câteva secunde în mână, apoi îl aruncă. Lucrează repede, atentă, ignorându-le pe Iris și pe îngrijitoare. Iris trebuie să se aplece să prindă ceasul ca să nu cadă pe podea și vede că acele au înţepenit la douăsprezece și zece. Se întreabă dacă era miezul zilei sau al nopţii, când o vede pe Esme privind îndeaproape fundul cutiei și uitându-se din nou la lucrurile aruncate.

Ce e? o întreabă.

Esme se lasă deasupra grămezii și începe să caute, dând furioasă lucrurile la o parte.

Ce cauţi? o întreabă Iris și îi dă ceasul. Asta?

Iris se uită, vede ceasul în mâna întinsă a lui Iris și clatină din cap. Ţine în mână materialul cu carouri albastre, și Iris vede că e o rochie din stofă, șifonată, cu doi nasturi lipsă, smulși. Esme o scutură, poate-poate e ceva prins între pliuri, apoi o aruncă.

Nu-i aici, spune ea. Se uită mai întâi la Iris, apoi la îngrijitoare, la asistenta socială, și după aia la bărbatul care a adus cutia. Nu-i aici, repetă ea.

Ce? o întreabă Iris. Ce nu-i acolo?

Trebuie să mai fie o cutie, i se adresează Esme rugătoare bărbatului. Vreţi, vă rog, s-o căutaţi?

Nu e decât asta, răspunde el. Alta nu-i.

- Trebuie să fie. Sunteţi sigur? Vreţi să verificaţi?

- Nu-i decât asta, repetă el clătinând din cap.

Iris vede că Esme aproape plânge; întinde mâna și o mângâie pe braţ.

Ce lipsește?

Esme respiră profund.

O bucată de… material, spune ea cu mâinile îndepărtate, ca și cum ar ţine-o între ele. E verde… cred că din stofă.

O clipă, rămân toţi patru încremeniţi. Îngrijitoarea scoate o exclamaţie scurtă, de nerăbdare, bărbatul se

întoarce să plece.

Ești sigură că nu-i acolo? o întreabă Iris și se apleacă peste cutie să se uite. Ia apoi unul câte unul lucrurile de pe jos. Esme se uită la ea atât de plină de speranţă și de disperare, încât Iris simte că nu mai poate îndura când îşi dă seama că într-adevăr nu e nicio bucată de material acolo.

Esme se așază pe un scaun, cu umerii căzuţi, uitându-se în gol. Iris semnează un formular, îngrijitoarea îi dă adresa hotelului la care a fost de acord s-o ducă pe Esme, iar asistenta socială îi spune lui Esme că peste vreo două zile va veni s-o viziteze, să vadă cum se descurcă. Apoi Iris ia rochia cu carouri și învelește pantoful, batista și ceasul în ea.

Când ies la lumină se întoarce spre Esme, care îşi trece dosul mâinii peste obraz. E o mișcare obosită, de resemnare. Nu se uită la soare, nici la copaci, nici la aleea din faţa lor. Ţine strâns în mână pieptenele din baga. După ce coboară scara, se întoarce spre Iris, cu o expresie nedumerită.

Mi-au spus c-o să fie acolo. Mi-au promis c-or s-o pună acolo.

îmi pare rău, spune Iris pentru că nu știe ce altceva să zică.

Am vrut s-o am. Am vrut s-o am. Așa mi-au promis ei.

Esme se apleacă să atingă bordul mașinii. E fierbinte de la soare și vibrează ușor. Mașina trece peste denivelările din aleea de acces și ea e smucită înainte și înapoi, în scaun.

Se întoarce brusc. Cauldstone rămâne în urma ei, de parcă ar fi tras înapoi de o sfoară. De la această distanţă, zidurile gălbui par murdare și mânjite, iar ferestrele nu reflectă decât cerul. În umbra clădirii robotesc siluete mărunte.

Întoarce capul. Se uită la fata de la volan. Are părul scurt, un inel de argint pe degetul mare, fustă scurtă și pantofi roșii care se închid în jurul gleznelor. Se încruntă și îşi mușcă obrazul.

Ești Iris, spune Esme. Știe, dar trebuie să fie sigură. În fond, persoana asta seamănă într-un mod foarte ciudat cu mama lui Esme.

Fata se uită la ea cu o expresie de… ce? Supărare? Nu. Îngrijorare, poate. Esme se întreabă de ce o fi îngrijorată. Se gândește s-o întrebe, dar n-o face.

Da, răspunde fata. Așa e.

Iris, Iris. Esme repetă numele în gând, articulându-l în gură. E un cuvânt blând, aproape secret, aproape că nici nu e nevoie să miște limba. Se gândește la petalele albastre-purpurii, la inelul muscular al ochiului.

Fata vorbește din nou.

Sunt nepoata lui Kitty. Am venit să te conduc la celălalt…

Da, da, știu.

Esme închide ochii, se bate ușurel cu vârful degetelor pe mâna stângă, încearcă să se gândească la ceva care s-o salveze, dar nu găsește nimic. Deschide din nou ochii și vede un lac, raţe care înoată, aproape, atât de aproape că i se pare că dacă s-ar apleca în afară din mașină le-ar putea mângâia cu mâna penele moi și lucioase, ar putea atinge apa răcoroasă a lacului.

Ai ieși vreodată? o întreabă fata. Adică, de când ai intrat în…

- Nu, răspunde Esme și îşi întoarce privirea spre pieptănul din mână. Pe spatele lui se poate vedea cum s-au lipit pietricele în găurelele din carapacea de broască-ţestoasă. A și uitat asta.

Niciodată? În tot acest timp?

Cele din salonul în care eram și eu nu aveau voie să iasă, îi răspunde. Unde mergem?

Fata se foiește pe scaun. Iris. Îşi face de lucru cu o oglindă atârnată de tavanul mașinii. Are unghiile vopsite în verde-smarald, ca o elitră de gândac.

Te duc la un hotel rezidenţial. N-o să rămâi acolo mult timp, doar până ţi se găsește un loc într-un cămin.

Plec de la Cauldstone.

— Da.

Esme știe. Știe de mai multă vreme. Dar nu credea că se va întâmpla.

Ce-i aia hotel rezidenţial?

E ca... E un loc în care să dormi. Să... trăiești. O să fie foarte multe femei acolo.

E ca la Cauldstone?

- Nu, nu. Deloc.

Esme se lasă pe spate în scaun, îşi așază mai bine geanta în poală, se uită pe fereastră la un copac cu frunze atât de roșii încât ai zice c-au luat foc. Îşi face repede ordine în gânduri. Grădina, Kitty, vaporul, preotul, bunica lor, batista. Bunica și magazinul universal, decide ea.

Bunica le-a spus că le duce în oraș. Pregătirea pentru această expediţie le ia toată dimineaţa. Esme e gata după micul dejun, dar se pare că bunica are de scris scrisori, apoi trebuie să discute cu servitoarea despre ceai, apoi ameninţarea migrenei aruncă o umbră asupra întregii ieșiri, trebuie preparată o tinctură și după aia e nevoie de timp ca să se depună, se bea tinctură, se așteaptă efectul. Bunica le-a spus că Ishbel se „odihnește”, iar ele trebuie să fie „cuminţi ca niște șoricei”. Esme și Kitty s-au plimbat pe aleile grădinii până li s-a făcut atât de frig că nu-și mai simţeau picioarele, și-au făcut ordine în cameră, și-au periat una alteia părul, de câte o sută de ori fiecare, după cum le-a spus bunica, au făcut toate lucrurile la care s-au putut gândi. Esme a sugerat o vizită clandestină la etajele superioare – descoperise o scară care ducea sus și o auzise pe servitoare vorbind despre un pod –, însă Kitty, după ce s-a gândit mai bine, a zis că nu. Așa că acum Esme e prăbușită la pian și cântă cu o mână ceva într-o gamă minoră. Kitty, într-un fotoliu, lângă ea, o roagă să înceteze.

Cântă ceva mai frumos, Es. Cântă ceva așa daa-dum.

Esme zâmbește, se îndreaptă de spate, îşi ridică mâinile și le lasă în jos atacând cu putere primele acorduri din *Sonata pentru pian in re minor* a lui Chopin.

Nu cred că mai mergem, spune ea când face o pauză, dând din cap.

Nu spune așa ceva, geme Kitty. Mergem. Am auzit-o pe

bunica spunând că nu suportă rușinea de a ne vedea lumea îmbrăcate ca niște cerșetoare.

Esme pufnește.

Ce mai rușine, bombăne ea apăsând din nou cu putere claviatura pianului. Nu cred c-o să-mi placă la Edinburgh dacă aici e o rușine să n-ai palton. Poate c-ar trebui să fugim pe Continent. La Paris, să zicem…

N-o să putem pleca niciodată din casa asta, îi răspunde Kitty, și cu atât mai puţin la…

Ușa se deschide brusc. Bunica stă în prag, strălucitoare în paltonul cu garnitură din blană, cu o geantă încăpătoare în mână.

Ce e gălăgia asta îngrozitoare? întreabă ea.

- E Chopin, bunico, îi răspunde Esme.

Parar fi coborât diavolul pe horn. Să nu mai aud asemenea zgomote în casa mea, m-auziţi? Și biata maică-ta încearcă să se odihnească. Și acum pregătiţi-vă, fetelor. Plecăm în cinci minute.

Bunica merge foarte repede. Kitty și Esme trebuie chiar să fugă un pic ca să ţină pasul cu ea. Bombăne tot drumul, despre diverși vecini pe lângă care trec, că se pare c-o să plouă, ce păcat că Ishbel n-a putut să vină cu ele, nenorocirea de a pierde un fiu, ce puţine haine le-a cumpărat Ishbel.

La staţia de tramvai se oprește și le privește din cap până în picioare. Icnește și îşi duce o mână la gât, de parcă Esme ar fi fost în pielea goală.

Unde ţi-e pălăria, copilă?

Esme îşi duce mâna la cap, simte tresăltarea părului.

Ăăă… n-am…

Se uită la Kitty după ajutor și observă uluită că sora ei are o beretă verde. De unde-o are și de unde a știut că trebuie s-o poarte?

Buna scoate un oftat din rărunchi, ridică ochii spre cer și mormăie spre cineva sau spre ceva despre încercări și cruci de purtat.

Ajung la Jenners de pe Princes Street, unde un bărbat cu joben le deschide ușa.

La ce raion, doamnă? le întreabă.

Manechinele se rotesc și valsează pe intervale, iar ele trec însoţite de o vânzătoare. Esme îşi dă capul pe spate și vede balcon după balcon, așezate unul peste altul ca la jocul cu inele de pe vapor. În lift, Kitty îi caută mâna și i-o strânge când se deschide ușa. Bogăţia mărfurilor e uluitoare. Fetele nu au avut niciodată mai mult de câte o rochie de bumbac, iar aici erau în voie corsaje, veste, ciorapi, șosete, fuste, jupoane, kilturi, pulovere, bluze, pălării, eșarfe, paltoane, pardesie, și toate astea aparent făcute să fie purtate o singură dată. Esme ridică diverse articole din lână și întreabă la ce sunt bune. Vânzătoarea se uită la bunica lor, care clatină din cap.

Sunt din colonii, spune ea.

- Semnaţi aici.

Bărbatul de la ghișeul protejat cu un ecran de sticlă al hotelului împinge un registru spre Iris și îi arată cu un gest pixul.

Iris îl ia, dar ezită, legănându-l deasupra registrului.

N-ar trebui să fie a ei? întreabă ea prin ecran.

Poftim?

Am întrebat dacă n-ar trebui să fie a ei? arată Iris spre Esme, care șade lângă ușă, pe un scaun din plastic cu mâinile încleștate pe genunchi. Ea stă aici, n-ar trebui să fie semnătura ei?

Omul cască şi-şi agită ziarul.

N-are nicio importanţă.

Iris examinează mâzgălelile din registru și pixul prins în perete cu un lanţ. Cu coada ochiului, vede o adolescentă prăbușită pe celălalt scaun. E aplecată și concentrată pe ceva, iar părul îi ascunde faţa. Iris se uită mai atentă. Fata are într-o mână un pix cu mină albastră, cu care îşi încercuiește, pe celălalt braţ, toate aluniţele, semnele, zgârieturile. Iris îşi întoarce privirea și îşi drege glasul. Îi este greu să se concentreze. Știe că trebuie să întrebe ceva, să se lămurească într-un fel, dar habar nu are de unde să înceapă. Simte o nevoie imperioasă să-l sune pe Alex. Nu vrea decât să-l audă vorbind, să-i spună, uite,

sunt aici, la hotel și ce să fac?

Ăă… e… începe ea, apoi lasă jos pixul. Putem să vedem camera? Altceva nu e în stare să zică.

Ce cameră?

Camera, repetă ea, mai convingătoare acum. Unde o să doarmă.

Omul lasă ziarul să-i cadă în poală.

Camera? spune el tare. Vreţi să vedeţi camera? Hei! Bărbatul se lasă pe spate în scaun și strigă pe cineva. Hei! E o fată aici care vrea să vadă camera înainte de a semna.

Se aude un hohot de râs și de după ușă se iţește capul unei femei.

Da’ ce credeţi voi că-i aici? întreabă bărbatul. Hotelul Ritz?

Hohotele se înteţesc, apoi, brusc, el se oprește din râs și se apleacă peste ghișeu.

Hei, tu!

Iris tresare.

Tu! Se ridică și bate în geam. N-ai voie aici. Ieși imediat!

Iris se întoarce și vede o femeie cu o claie de păr oxigenat, cu mâinile băgate adânc în buzunarele gecii, strecurându-se pe lângă ghișeu.

Știi regulile, ţipă bărbatul. Fără ace. Scrie cât se poate de clar pe ușă. Așa că, afară!

Femeia îl privește lung, apoi erupe ca o torţă, gesticulând și urlând un nesfârșit și pitoresc șir de înjurături. Bărbatul e de neclintit. Se așază și își ia ziarul. Femeia, care nu are spre cine să-și îndrepte furia, se întoarce spre adolescenta cu pix.

Și tu de ce mă-ta râzi? urlă ea.

Fata își scutură părul de pe ochi și o privește din cap până în picioare.

De nimic, răspunde ea cu voce monotonă.

Femeia pășește spre ea.

Te-am întrebat, i se adresează ea amenințătoare, de ce mă-ta râzi?

Fata își ridică bărbia.

Ţi-am spus că de nimic. Sau nu ești numai dusă, ești și surdă?

Iris se uită la Esme. Și-a întors faţa spre perete, are mâinile peste urechi. Ca să ajungă la ea, Iris trebuie să treacă peste rucsacul fetei. Îi ia geanta și o conduce pe ușă afară.

Afară pe trotuar, Iris se întreabă ce a făcut, ce o să facă acum, dar Esme se oprește brusc.

Nu-i nimic, începe Iris, nu-i nimic, nu trebuie…

Vede însă o expresie stranie, fugară, pe chipul lui Esme. Aceasta se uită la cer, la clădiri, dincolo de șosea. E luminoasă, absorbită. Se întoarce într-o parte, apoi în cealaltă.

Știu unde suntem, exclamă ea. E… se întoarce și arată cu degetul. Acolo e Grassmarket.

- Da, îi răspunde Iris, dând din cap.

- Și pe acolo e Royal Mile, exclamă ea agitată. Și Princes Street. Și acolo, se întoarce din nou Esme, e Arthur’s Seat.

Așa e.

îmi amintesc, murmură ea. Nu mai zâmbește. Strânge în mâini marginile hainei. Este la fel. Dar și diferit.

Iris și Esme stau în mașina parcată la marginea șoselei. Esme îşi tot pune centura de siguranţă, apoi o trage iar, și de fiecare dată o ridică și o examinează cu atenţie de parcă ar căuta niște indicii.

Spital, îi spune Iris femeii incapabile s-o ajute de la Informaţii telefonice. Cred că Spitalul Cauldstone. Sau Spital psihiatric? încercaţi la „psihiatric”… Nu? Aţi încercat pur și simplu „Cauldstone”? Nu, un singur cuvânt… Da… C-A… Nu. D de la „Drac”… Da, aștept.

Esme a lăsat centura și a apăsat butonul de pericol de pe bord. Mașina se umple de un zgomot ca de greier, ceea ce pare s-o încânte, zâmbește, apasă din nou, îl închide, așteaptă o clipă, îl deschide iar.

Da? întreabă Iris. Atunci încercaţi doar „spital”… Nu, nu orice spital, de ăsta am nevoie. Îi e incredibil de cald, acum îi pare rău că și-a pus pulover pe sub haină. Se

întinde și acoperă butonul cu o mână. Te rog să nu mai faci asta, i se adresează lui Esme, apoi continuă: Nu, nu, n-am vorbit cu dumneavoastră, îi spune ea persoanei de la Informaţii care, printr-o minune, a reușit să localizeze Cauldstone și acum o întreabă pe Iris dacă vrea la Internări, Pacienţi neinternaţi, Informaţii generale sau Servicii de asistenţă.

Informaţii generale, răspunde Iris îndreptându-se în scaun, mai însufleţită acum.

Coșmarul se apropie de sfârșit. O să întrebe la Cauldstone unde s-o ducă pe Esme sau, dacă nu are unde, s-o aducă din nou la ei. Simplu ca bună ziua. Și-a făcut datoria cu vârf și îndesat. Aude cum se face legătura, sună și urmează o listă de opţiuni. Apasă un buton, ascultă, apasă altul, ascultă din nou, dar își dă seama că Esme a deschis portiera și iese din mașină.

Stai! strigă ea. Unde te duci?

Deschide repede portiera și iese din mașină, cu telefonul la ureche – parcă aude ceva despre birourile care s-au închis, că orele de funcţionare sunt între nouă și șaptesprezece, că trebuie să sune între acele ore sau să lase un mesaj după bip.

Esme pășește grăbită pe trotuar, cu capul dat pe spate și se uită în sus. Se oprește la o trecere de pietoni, care scoate niște ţiuituri, omuleţul verde apare și dispare și stă să se uite la el.

Sunt în Grassmarket cu Es… cu Euphemia Lennox, spune Iris cu o voce cât se poate de calmă și de categorică în timp ce aleargă pe trotuar. Hotelul la care ne-aţi trimis nu corespunde. Nu poate să stea acolo. E total nepotrivit și plin de… de… Nu poate să stea acolo. Știu că e vina mea pentru că am externat-o, dar, spune ea în timp ce o prinde pe Esme și o apucă de haină, aș vrea să mă sune cineva, vă rog, o aduc înapoi. Chiar acum. Mulţumesc. La revedere!

Iris închide telefonul; abia mai respiră.

Esme, spune ea, hai înapoi în mașină.

Ies din Grassmarket, o iau spre sud, se îndepărtează de centru, strecurându-se prin traficul de la ora de vârf.

Esme șade pe scaunul ei, întorcând capul să se uite la lucrurile pe lângă care trec: curtea unei biserici, un bărbat care plimbă un câine, un supermarket, o femeie cu un cărucior, un cinematograf în faţa căruia e coadă.

Iris întoarce mașina și o ia pe aleea de acces a spitalului.

Aici e… Esme întoarce iute capul spre ea și se oprește. E Cauldstone.

Iris înghite în sec.

Da, știu… Nu se putea să rămâi la hotelul ăla, începe ea, așa că a trebuit să…

Am crezut că plec de la Cauldstone, spune Esme. Ai spus că plec.

Iris parchează mașina, trage frâna. Trebuie să reziste impulsului de a-și apăsa fruntea de volan. Îşi imaginează atingerea rece și netedă pe piele.

Știu c-am spus. Și n-o să te mai întorci. Dar problema e că…

Așa ai spus. Esme închide ochii, îi strânge și îşi lasă capul în jos. Mi-ai promis, spune ea aproape neauzit, boţind în mâini materialul rochiei.

N-o să iasă. Nu vrea. O să stea aici, pe scaunul ăsta, în mașină și vor trebui s-o tragă afară ca și data trecută.

Îşi ascultă zgomotul respiraţiei; inspiră și expiră. Însă fata înconjoară mașina, îi deschide ușa, se întinde să ia geanta, îşi pune mâna pe a lui Esme, o atinge blând.

Esme dă drumul rochiei și e preocupată de cum rămâne materialul adunat, cu denivelări, chiar dacă și-a retras degetele. Apăsarea de pe mânecă e tot acolo și e tot blândă. În ciuda ei și a tot ceea ce se întâmplă, Esme știe că fata – fata asta care a apărut din senin și după atâta timp – a făcut tot ce-a putut. Esme îşi dă seama de acest lucru și se întreabă preţ de o clipă dacă nu e vreo cale de a-i și comunica acest lucru. Probabil că nu.

Așa că îşi mută picioarele într-o parte și când simte pietrișul sub tălpi îşi dă seama că îi vine să plângă. Ceea ce e curios. împinge portiera mașinii ca s-o închidă și scapă de această senzaţie – aude bufnitura surdă.

Nu se gândește nu se gândește nu se gândește la absolut nimic atunci când urcă scara și intră în hol, iarăși pardoseala din marmură a holului de recepţie – negru alb negru alb negru – și e uimitor că e neschimbat, uite și ţâșnitoarea cu dale verzi, montată în perete, a și uitat de ea, oare cum de-a uitat-o pentru că-și amintește cum tatăl ei s-a aplecat să…

Fata vorbește cu portarul de noapte, și el îi spune că nu. Gura lui ia o formă rotundă, îşi leagănă capul înapoi și înainte. Zice că nu. Zice că nu are dreptul, iar fata gesticulează. Pare încordată, are umerii căzuţi, fruntea încruntată. Esme îşi dă seama cam ce ar putea fi. Închide gura, îşi încordează gâtul, îşi pune mâinile una peste alta și face lucrul pe care l-a dus la desăvârșire. Specialitatea ei. Să devină inexistentă, să dispară. Doamnelor și domnilor, priviţi. E foarte important să stai liniștit. Chiar și respiraţia le poate aminti că ești acolo, așa că te limitezi la inspiraţii scurte, superficiale, atât cât să rămâi în viaţă. Doar atât. Apoi trebuie să te gândești la tine ca la ceva lung. Asta-i partea mai grea. Să te gândești că te lungești și te subţiezi, devii aproape transparent. Concentrează-te. Concentrează-te tare. Trebuie să atingi starea în care fiinţa ta, puţinul care te face ceea ce ești, care te face să ieși în evidenţă ca entitate tridimensională într-o încăpere, să-ţi zboare afară prin creștetul capului, până când, doamnelor și domnilor, până când ajunge să treacă de parcă…

Pleacă. Fata se întoarce. Iris, ea e. Nepoata. Apucă geanta de curele și îi spune ceva peste umăr portarului de noapte. Esme crede că e ceva ofensator, ceva final și i-ar plăcea s-o ovaţioneze, pentru că nu l-a agreat niciodată pe omul acela. Stinge luminile din încăperile comune foarte devreme, prea devreme și le trimite în saloane, iar Esme îl detestă din cauza asta și ar vrea să-i spună și ea o grosolănie, dar n-o va face. Pentru că nu se știe niciodată.

Iar acum se îndreaptă împreună spre mașină, iar de data aceasta Esme ascultă. Merge încet. Vrea să simtă împunsătura, împingerea pietrișului sub tălpile pantofilor. Vrea să simtă fiecare zgârietură, fiecare neplăcere, mersul

ei de plecare.

...nu mai vorbim niciodată despre asta, bineînţeles. Fiul, adică băiatul care a murit. A fost tragic. Ni s-a spus să nu abordăm subiectul. Esme insista însă să vorbească despre el, să spună mereu, îţi aduci aminte asta, îţi aduce aminte cealaltă, Hugo în sus, Hugo în jos. Iar într-o zi, la masa de prânz, când a început brusc să povestească despre ziua în care a învăţat el să se târască, bunica a izbit cu palma în masă. Destul! a tunat ea. Tata a trebuit s-o ducă pe Esme în biroul lui. Nu am idee ce i-a spus, dar când a ieșit era foarte palidă, foarte agitată, buzele îi tremurau și ţinea braţele la piept. Nu a mai vorbit niciodată despre el, nici măcar cu mine, pentru că în seara aceea i-am spus că nici eu nu mai vreau să aud despre el. Știi, avea obiceiul de a vorbi despre el seara, în pat, când eram singure. Reacţiona așa cum reacţiona ea faţă de orice: excesiv de puternic. Când, de fapt, cea care merita toată înţelegerea noastră era mama. Chiar nu știu cum a suportat mama, mai ales după toate celelalte...

...așa că l-am luat pe al ei. Și nimeni nu a descoperit niciodată, așa că presupun că...

...și Esme a început, de atunci, să aibă acele momente ciudate. „Crizele" ei, așa le spunea mama. Are o criză, spunea mama din celălalt capăt al camerei, nu o băgaţi în seamă. Dădeai peste ea, putea fi la pian sau la măsuţa de ceai ori la fereastră, pentru că întotdeauna îi plăcea să stea la fereastră și era ca o jucărie cu arc, o jucărie pentru copii, cu mecanismul neîntors. Perfect liniștită, nemișcată. Abia respira. Se uita în gol, ce zic eu că se uita, de fapt părea că nu se uită la absolut nimic. Puteai să vorbești cu ea, s-o strigi pe nume, nu te-auzea. Era ciudat să te uiţi la ea când era așa. Bunica spunea că nu e normal, că parcă era posedată. Și trebuie să spun că începeam să fiu de acord cu ceilalţi. În fond, era destul de mare ca să știe cum să se poarte. Mama spunea mereu, pentru numele lui Dumnezeu, Kitty, scoate-o din starea asta, te rog. Trebuia s-o atingi, chiar s-o scuturi, destul de tare, pentru a-și reveni. Mama mi-a spus să descopăr ce-o

provoacă și am întrebat-o, bineînţeles, dar n-am reușit să-mi dau seama pentru că…

…iar Esme a insistat că blazerul nu-i al ei. Ieșisem s-o aștept la tramvai, asta era, pentru că spusese că nu s-a simţit bine de dimineaţă la micul dejun, că o durea capul sau așa ceva, nu știu, era foarte albă la faţă și părul îi era lăsat pe spate, cine știe ce s-o fi întâmplat cu toate acele cu care și-l prinsese ca să nu-i cadă pe faţă la școală? Nu cred că-i plăcea foarte mult la școală. Și a zis că nu-i al ei. Că e al altcuiva. Bun. Am întors gulerul și i-am spus, uite, e numele tău aici, e al tău…

…pentru că ceea ce a spus ea a fost, mă gândesc la el. Și nu mi-am dat seama ce a vrut să zică. El, adică cine, am întrebat? Și s-a uitat la mine de parcă i-aș fi spus că n-o cunosc pe ea. Hugo, a răspuns ca și cum ar fi fost evident, ca și cum eu ar fi trebuit să știu exact ce-i trece ei prin cap și îţi spun sincer că am rămas șocată să aud din nou acel nume după atâta timp. Uneori, mi-a spus, mă întorc acolo, cu gândul, în bibliotecă, când voi eraţi plecaţi cu toţii și eu eram acolo cu… și a trebuit s-o opresc. Nu, i-am spus, șșt. Pentru că nu suportam să aud. Nici nu suportam să mă gândesc la asta. Mi-am pus mâinile peste urechi. A fost ceva oribil. Au spus că a fost singură acolo trei zile, cu… Oricum. Nu e bine să te gândești prea mult la asta. Așa i-am spus. Și dacă nu pot? a întrebat ea și a întors capul spre fereastră. N-am zis nimic. Ce-aș fi putut spune? Mă gândeam din răsputeri, nu-i puteam povesti asta mamei, așa că ce-o să-i spun în schimb, pentru că nu e deloc în firea mea să mint, apropo, așa că…

…iar Robert a ridicat doar din umeri. O avea pe fetiţă, pe Iris, pe umeri și ea râdea și încerca să ajungă la candelabru și eu i-am spus, fii atent să nu se lovească la cap cumva. Mărturisesc că mă gândeam și la candelabru. Abia îl curăţasem și era așa de greu să găsești un om care să ridice dușumelele din camera de deasupra și să-l lase jos pe o bucată pe pânză. Scări și perii, și tineri îmbrăcaţi în salopete care blocau holul zile întregi. Nu-ţi mai face atâtea griji, mi-a spus el, doar nu-i făcută din sticlă. M-am

uitat în sus la ea pentru că e foarte frumoasă, așa a fost întotdeauna, și îi place să vină la mine în vizită, aleargă pe alee și strigă, buni, buni! Și am spus, ce idee, cum să fie făcută din sticlă, cine-a mai auzit…

…și ea a luat sticla de pe masă și a aruncat-o pe podea, a spart-o. Am rămas dreaptă, în scaun. A călcat-o în picioare și a început să strige, nu vreau să merg, nu vreau, nu mă puteţi obliga, îl urăsc, îl dispreţuiesc. Nici nu îndrăzneam să mă uit în jos la cioburile de sticlă de pe covor. Mama nu s-a pierdut cu firea. S-a întors spre servitoarea care stătea lângă perete și i-a spus, vrei, te rog, s-o ajuţi pe domnișoara Esme și să-i aduci alt pahar, apoi s-a întors din nou spre tata și…

Iris pune geanta lui Esme lângă patul din boxă, încă nu-i vine să creadă ce se întâmplă. Ameninţarea unei dureri de cap îi apasă tâmplele și ar vrea să se ducă în camera de zi și să se întindă pe podea.

— O să te simţi bine aici, spune ea mai mult pentru a se liniști pe sine decât pe altcineva. E cam mic, dar nu vor fi decât câteva nopţi. Luni, găsim noi altceva. O sun pe asistenta socială și… Se oprește pentru că-și dă seama că vorbește Esme.

… camera servitoarei, spune aceasta.

Pe Iris o irită acest lucru.

Sigur, e singurul loc, spune ea supărată.

Da, apartamentul e mic, dar ei îi place și este tentată să-i aducă aminte acestei persoane că trebuie să aleagă între odăiţa servitoarei și hotelul acela de iad.

Era verde.

Iris împinge un scaun la perete și îndreaptă pilota.

— Ce?

Camera.

Iris lasă pilota în pace, se îndreaptă și se uită la Esme, care stă lângă ușă, frecându-și palma pe clanţă.

Ai stat aici? întreabă Iris înspăimântată. În casa asta?

Da, dă Esme din cap, cu mâna pe perete acum. Am stat.

Ăă… habar n-am avut. Acest lucru o deranjează inexplicabil de tare. De ce n-ai spus?

Când?

Când… Iris îşi caută cuvintele, nu ştie ce vrea. Ce vrea să spună?… păi, se repede ea, când am ajuns.

Nu m-ai întrebat.

Iris inspiră adânc. Încă nu înţelege bine cum de se întâmplă aşa ceva: cum s-a ajuns ca în cămăruţa ei să doarmă o bătrână uitată, posibil dereglată. Ce-o să facă oare cu ea? Cum vor petrece timpul până luni dimineaţa când îi găsește pe cei de la Serviciile Sociale de la Cauldstone sau pe cineva care să facă ceva? Dacă se întâmplă ceva îngrozitor?

Aici a fost podul, spune Esme.

Da, așa e.

Iris îşi detestă dintr-odată inflexiunea propriei voci. Îi vorbește de sus, catadicsește să-i spună femeii că da, aici a fost pe vremuri podul casei în care ea a crescut, casa din care a fost luată. Iris caută înnebunită în minte ceva ce să-i fi spus bunica ei despre acea perioadă. Cum e posibil să nu fi pomenit vreodată de sora ei?

Deci aţi stat aici când v-aţi întors din India? întreabă Iris într-o doară.

De fapt, nu ne-am întors. Nici Kitty, nici eu. Noi ne-am născut acolo.

Ah, da.

Dar părinţii, da. Adică ei s-au întors, spune Esme și se uită iar prin cameră, atinge tocul uşii.

Kitty a transformat casa în apartamente, începe Iris, pentru că simte că-i datorează acestei femei o explicaţie. Pe acesta și încă două, mai mari. Nu-mi mai aduc aminte când. Ea a stat mulţi ani la parter. Celelalte au fost vândute, ca să plătim îngrijirea ei. În afară de acesta pe care l-a trecut pe numele meu. Când eram mică, veneam la ea în vizită, și pe atunci casa era ca pe vremuri. Era uriașă, cu o grădină mare. Îşi dă seama că bate câmpii și se oprește.

Da, da. Mamei îi plăcea grădinăritul.

Iris îşi dă la o parte o șuviţă de păr de pe ochi. Nu poate pătrunde întreaga ciudăţenie a situaţiei. S-a ales cu

o rudă, o rudă care-i cunoaşte casa mai bine decât şi-o cunoaşte ea.

Care a fost camera ta? o întreabă.

Esme se întoarce și arată cu degetul.

Camera de dedesubt. Cea care dă spre stradă. Era a mea și a lui Kitty; aveam aceeași cameră.

Iris formează numărul fratelui ei.

Alex, eu sunt, spune ea plecând cu telefonul la bucătărie, închizând ușa cu piciorul. Auzi? E aici.

Cine e și unde? întreabă el, iar vocea îi sună foarte aproape. De ce vorbești în șoaptă?

Esme Lennox.

- Cine?

Tu asculţi vreodată un cuvânt din ce-ţi spun? oftează exasperată Iris. Esme…

Adică nebuna? i-o retează Alex.

Da, e aici. La mine în apartament.

Cum așa?

Pentru că… Iris trebuie să se gândească. Bună întrebare. De ce e aici? Pentru că n-am putut-o lăsa în gaura aia.

Despre ce vorbești?

- La hotel?

- Ce hotel?

Las-o baltă. Ascultă. Iris îşi apasă fruntea cu degetul și înconjoară de câteva ori masa de la bucătărie. Acum ce să fac?

Pauză. Aude, în fundal, zgomote de la biroul lui Alex, ţârâit de telefoane, cineva ţipă ceva în legătură cu un e-mail.

Iris, nu înţeleg. Ce face la tine în apartament?

Trebuia să fac ceva cu ea. N-are unde să meargă. Ce era să fac?

- Dar e ridicol, doar nu-i responsabilitatea ta. Du-te la consiliu sau fă ceva.

Alex, eu…

- E periculoasă?

Iris e gata să spună nu, dar îşi dă seama că nu știe

deloc. Încearcă să nu se gândească la cuvintele pe care le-a citit de sus în jos în dosarul lui Lasdun. Bipolară. Electroconvulsivă. Se uită în jur. Suportul de cuţite din perete, ochiurile aragazului, chibriturile de pe bufet. Se întoarce cu spatele, se uită la peretele alb din faţa ei.

Nu… nu cred.

- Nu crezi? N-ai întrebat?

- Nu, am… Nu m-am gândit cum trebuie.

Doamne Sfinte, Iris, găzduiești o nebună despre care nu știi nimic.

Nu-i nebună, oftează Iris.

- Cât timp a stat acolo?

Nu știu, murmură ea și oftează. Vreo șaizeci de ani.

Iris, nu te închide nimeni degeaba șaizeci de ani. Aude pe cineva din birou strigându-l. Uite, îi spune el, trebuie să închid. Te sun mai târziu, bine?

- Bine. Închide și ea și îşi pune ambele mâini pe bufet. Aude scârţâitul podelei, un pas ușor, cineva îşi drege glasul. Înalţă capul și se uită din nou la șirul de cuţite.

Se întreabă cum i-ar putea ea explica despre Alex dacă ar trebui s-o facă. De unde să înceapă? Să-i spună, am crescut împreună? Să-i spună că nu sunt rude de sânge? Că are în geantă o pietricică pe care i-a dat-o el cu mai bine de douăzeci de ani în urmă? Și că el nu știe acest lucru?

Ar putea spune că l-a văzut prima dată când el avea șase ani, iar ea cinci. Că aproape nu știe cum e viaţa fără el. Că i-a apărut în faţa ochilor într-o zi și de atunci n-a mai plecat. Că-și amintește de prima oară când i-a auzit numele.

Era în baie, era și mama acolo, stătea pe pardoseală și vorbeau despre o fată care era colegă de clasă cu Iris. În mijlocul discuţiei, care lui Iris îi făcea plăcere, mama a întrebat-o brusc dacă-și aduce aminte de un bărbat, George. A fost cu ele la plimbare săptămâna trecută și i-a arătat lui Iris cum să înalţe un zmeu. Îşi aduce aminte? Iris îşi amintea, dar n-a zis nimic. Și atunci mama i-a spus că săptămâna viitoare George se mută în apartamentul lor și

că speră că lui Iris îi va plăcea acest lucru, că îi va plăcea și de el. Apoi mama i-a turnat apă pe umeri, pe braţe.

Ai putea să-i spui unchiul George, i-a sugerat.

Iris se uita cum se despart șiroaiele de apă în râuleţe care-i curgeau pe piele. A stors bine cârpa de baie în mâini, până a devenit un cocoloș tare și umed.

Dar nu e unchiul meu, i-a răspuns ea și a scufundat din nou cârpa în apa fierbinte.

Asta așa e, a spus mama, apoi s-a ridicat și s-a întins să ia prosopul lui Iris. Iris avea întotdeauna prosop roșu, iar mama, violet. Se întreba ce culoare va avea prosopul lui George, când a auzit-o pe mama dregându-și vocea.

- George vine și cu băieţelul lui. Alexander. Are aproape aceeași vârstă cu tine. Nu e drăguţ? Mă gândeam că poate mă ajuţi să aranjăm camera goală pentru el. S-o facem primitoare, ce zici?

Când au sosit George și fiul său, Iris îi privea de sub masa din bucătărie. Trăsese faţa de masă în jos și aștepta, cu picioarele încrucișate. Ascunsese trei fursecuri cu ghimbir în pliurile fustei, în cazul în care George ar fi întârziat. Avea de gând să stea acolo mult timp. I-a spus și mamei acest lucru, iar ea a zis „Foarte bine, scumpo” și și-a văzut mai departe de curăţatul morcovilor.

Când a sunat soneria, Iris și-a îndesat două fursecuri în gură, câte unul în fiecare obraz. Îi rămânea doar unul în caz de urgenţă, dar nu-i păsa. A auzit-o pe mama deschizând ușa, spunând bună pe un ton caraghios, bun –, și apoi, îmi pare bine să te văd din nou, Alexander, hai, intră, intră. Iris și-a permis să mestece puţin. Înseamnă că l-a mai văzut?

Iris s-a întins pe burtă. Așa putea trage cu ochiul pe sub tivul feţei de masă și vedea bine linoleumul din bucătărie, canapeaua, ușa dinspre hol. Iar în ușă a apărut un bărbat. Avea părul blonziu, ondulat, un sacou verde cu petice pe coate și un buchet de flori.

Nerine. Iris știa o mulţime de lucruri despre flori. O învăţase tatăl ei.

Se gândea la asta, la plimbările prin grădină cu tata,

când l-a văzut pe băiat. L-a recunoscut imediat. Îl mai văzuse; ba chiar de multe ori. Pe zidurile bisericilor italiene unde o dusese vara trecută mama, pe care erau pictaţi îngeri. Peste tot unde te uitai erau numai îngeri, cu aripi și harpe, și veșminte care fluturau. Alexander avea aceeași privire albastră, păr blond cârlionţat, degete delicate. În una dintre acele biserici, mama i-a povestit despre tata. Te-a iubit, i-a spus ea. Și n-a fost vina nimănui. Stăteau într-o strană din spate a unei biserici cu ferestre ciudate. Nu erau din sticlă, ci dintr-o piatră aurie care era, îi explicase mama, cioplită foarte fin, atât de fin încât lăsa să pătrundă lumina. „Alabastru”, ăsta era cuvântul. L-au găsit în cartea pe care o avea mama în poșetă. Și după ce i-a spus, mama i-a strâns foarte tare mâna, și Iris s-a uitat la ferestrele acelea, care străluceau sub lumina soarelui ca niște tăciuni aprinși, și s-a mai uitat la îngerii de pe pereţi, la aripile lor întinse, la feţele întoarse în sus. Spre cer, i-a spus mama.

Așa că Iris stătea pe burtă chinuindu-se să înghită ghimbirul topit, neluându-și ochii de la băieţelul-înger care se așezase pe canapeaua ei, ca și cum ar fi fost un muritor oarecare, la fel ca ei toţi. Mama și George dispăruseră pe coridor și apoi Iris i-a auzit intrând și ieșind mereu pe ușa din faţă, cărând bagaje și cutii, râzând amândoi.

Iris a ridicat foarte puţin faţa de masă. Trebuia să se uite mai bine la băiat. Stătea nemișcat, cu o sanda peste cealaltă. În poală avea un rucsac mic peste care îşi încleștase mâinile. Iris a încercat să-și aducă aminte ce-i spusese mama despre el. Că era timid. Că mama lui plecase și că de atunci n-o mai văzuse. Că s-ar putea să fie trist din această cauză. Și că avusese de curând vărsat de vânt.

A văzut că se uita la un desen pe care-l făcuse Iris, un apus de soare pe care mama îl agăţase în perete. A întors apoi repede privirea în altă parte. S-a uitat la fereastră, dar a întors din nou capul.

Împinsă de un impuls, Iris s-a ridicat în picioare și a ţâșnit de sub faţa de masă. Îngerul de pe canapea a

tresărit, trăsăturile i-au fost cuprinse de groază, și Iris și-a dat seama, șocată, că ochii albaștri de înger înoată în lacrimi. S-a încruntat. S-a sprijinit de pe un picior pe celălalt, apoi a înaintat spre el. Clipea ca să scape de lacrimi, și Iris se întreba ce să-i spună. Ce se spune unui înger?

A mâncat contemplativă ultimul fursec cu ghimbir, stând în picioare în faţa lui. După ce a terminat, și-a pus degetul mare în gură, răsucindu-și cu alt deget una dintre codiţe. I-a cercetat rucsacul, sandalele, șortul, părul auriu. Apoi și-a scos repede degetul din gură.

— Vrei să vezi niște mormoloci? l-a întrebat.

Când Iris are unsprezece ani, iar Alex doisprezece, George și mama ei se despart. El întâlneşte pe altcineva și îl ia pe Alex cu el. Sadie, mama lui Iris, plânge uneori în camera ei, atunci când crede că Iris nu ascultă. Iris îi ia ceștile de ceai – nu știe ce altceva să facă –, și Sadie sare din pat, își șterge repede faţa și-i spune că în anul acesta alergia ei la fân e foarte rea. Iris nu comentează că alergia la fân nu se declanșează de obicei în luna ianuarie.

Iris nu plânge, dar șade uneori în fosta cameră a lui Alex, cu pumnii și ochii strânși. Dacă îi ţine strânși mult timp, se poate preface, aproape, că nu s-a întâmplat nimic, că el n-a plecat.

După două săptămâni, Alex e înapoi. Spune că noua soţie a lui George e scorpia dracului, și Iris îşi dă seama că Sadie nu-l ceartă pentru că înjură. Poate să stea cu ele? Iris bate din palme și strigă că da. Sadie însă nu e sigură. Trebuie să-l întrebe pe George, dar ea nu vorbește cu George. Ceea ce, spune ea, e o problemă.

Alex îşi sună tatăl și se ceartă destul de mult. Iris ascultă, ghemuită într-un fotoliu împreună cu Alex care ţipă la tatăl lui. Alex rămâne. După o săptămână, George vine și-l ia acasă. Alex se întoarce. George vine din nou, de această dată cu mașina, și-l ia. Alex revine. George îl trimite la o școală cu internat, în Highlands[4]. Alex fuge de la școală și se întoarce în oraș, făcând autostopul, apărând

4 Highlands - regiune muntoasă a Scoției (n. tr.).

dis-de-dimineaţă în faţa ușii lui Sadie. E târât înapoi la internat. Iar fuge. Sadie îl primește, dar îi spune că trebuie să-și sune tatăl. Nu o face. În toiul nopţii, Iris se trezește și-l găsește lângă patul ei.

E îmbrăcat, are haina groasă pe el, iar alături un rucsac. Îi spune că fuge în Franţa să-și găsească mama, care, e sigur, o să-l lase să stea cu ea. Nu vrea și Iris să vină cu el? Au reușit să ajungă până la Newcastle, după care i-a prins poliţia. Sunt duși înapoi la Edinburgh cu o mașină a poliţiei, ceea ce lui Iris i se pare incredibil de palpitant. Aţi dat destulă bătaie de cap pentru o zi, copii, le spune poliţistul de la volanul mașinii. Alex îşi lasă capul pe umărul lui Iris și adoarme.

Sadie și George organizează o întâlnire la nivel înalt la cafeneaua de la Galeria de Artă. Punctul principal de pe ordinea de zi: Alex. Toată lumea e ultra politicoasă. Maștera dracului stă la o masă în colţ, cu ochii pe Sadie. Iar Sadie, observă Iris, s-a spălat pe cap și și-a pus rochia albastră cu paspoal roșu, contrastant. George îşi ţine destul de greu ochii departe de decolteul în V, brodat cu roșu. La colţul opus stau Iris și Alex. La un moment dat, Alex zice, da’ ce mă-sa, și pleacă să se uite prin magazinele de casete la mâna a doua de pe Cockburn Street. Iris zice că ea trebuie să rămână.

Se cade de acord ca lui Alex să i se permită să se transfere la o școală cu internat din Edinburgh, numai cu condiţia să înveţe bine și să nu mai fugă. În schimb, poate sta în vacanţe la Iris și Sadie. Însă trebuie să cineze, o dată pe săptămână, cu tatăl și mama sa vitregă, timp în care – și George întoarce spre fiul său o privire îngheţată – Alexander trebuie să fie cât se poate de curtenitor și de disciplinat. În timp ce George spune asta, Alex mormăie, s-o crezi tu, iar Iris trebuie să înghită tare în sec ca să nu râdă. Nu crede însă c-a mai auzit cineva.

Așa că în toate zilele de Crăciun, de Paști și peste vară Alex stă la ele, în boxa fără ferestre din apartamentul lor din Newington. Când el are șaisprezece ani, iar Iris, cincisprezece, Sadie le spune că ea crede că sunt destul de

mari și de responsabili ca să aibă grijă de ei o vreme, și pleacă în Grecia la un curs de yoga. Îi fac cu mâna din ușă și, în timp ce taxiul dispare după colţ, se întorc unul spre celălalt jubilând.

Nu le ia mult. În prima noapte, încuie ușile, trag storurile, deschid casetofonul, dezgheaţă toată mâncarea din congelator, desfac canapeaua-pat din camera de zi, îşi pun așternuturile pe ea și se bagă sub o pilotă să se uite la un film vechi.

Hai să nu ieșim deloc, propune Alex. Să stăm aici toată săptămâna.

Bine, spune Iris și se cuibărește mai bine în perne.

Diferite părţi din corp li se lovesc pe sub pilotă. Alex are pantalonii de la pijama, Iris partea de sus de la aceeași pijama.

Oamenii de pe ecran urcă panta unui munte care are o nuanţă violentă, radioactivă de verde, când Alex întinde mâna și o apucă pe a lui Iris. O pune încet, foarte încet, exact deasupra inimii. Iris o simte cum tresaltă de parcă ar vrea să se elibereze. Nu-și dezlipește ochii de ecran. Oamenii au ajuns în vârful muntelui și arată agitaţi spre un lac.

— E inima mea, spune Alex fără să-și ia ochii de la televizor. Îşi ţine mâna peste a lui Iris, apăsându-i-o pe piept. Are vocea monotonă, normală. De fapt, e a ta.

Urmăresc mult timp oamenii de pe ecran, deplasându-se pe pajiște în formaţiune strictă. Apoi, în întunericul pâlpâitor, Alex se întoarce spre ea, dar îşi dă seama că ezită și, cum nu vede ce altceva ar putea face, îl trage mai aproape, tot mai aproape.

De cealaltă parte a peretelui, Esme păşește încet, ca în transă, de la ușă la rafturi și înapoi. Atinge butonul ușii, o bilă din alamă, ușor zimţată și mai mică decât îşi aduce aminte. Sau poate că cele de jos erau mai mari? Nu contează, pentru că e înconjurat de aceeași placă de alamă decorată, și acest lucru îi face plăcere. Numără înfloriturile – probabil că sunt petale, dar o floare din alamă e o anomalie urâtă, poate chiar un oximoron – și

sunt nouă. Ceea ce, una peste alta, e un număr plăcut. Exact trei de trei.

Încearcă să-și aducă aminte numele servitoarelor care au stat în această cameră, sus de tot, sub streașină casei. Nu s-a mai gândit de ani de zile la asta. Dacă s-a gândit vreodată… Pare ridicol să fie în stare să-și amintească așa ceva, dar, spre uluirea ei, numele îi vin în minte. Maisie, Jean. Nu, poate că nu asta a fost exact ordinea. Martha. Uite că-i vin în minte. E ca și cum ar prinde ceva pe o frecvenţă radio. Janet. Dacă ești în locul și în momentul potrivite, poţi recepţiona semnalul.

Esme își îndreaptă gândurile spre altceva. Lasă ușa și floarea din alamă și se oprește în colţ, lângă lampă, întoarce capul, prima dată într-o direcţie, apoi în cealaltă. Vrea să vadă ce mai poate recepţiona.

Când se trezește, Iris se uită o vreme la storul tras peste fereastra dormitorului. Ciupește pilota, își răsucește o șuviță de păr. Se întreabă de ce simte un ghem de neliniște în stomac. Se uită prin cameră: toate sunt ca de obicei. Hainele sunt împrăștiate prin cameră și pe scaune, cărţile stau teancuri pe rafturi, ceasul lucește spre ea din perete. Apoi se încruntă. Cuţitele de bucătărie stau pe scrin, alături de farduri și bijuterii.

Se ridică repede în capul oaselor, strângând pilota la piept. Cum de-a uitat? Somnul îţi poate face asemenea figuri – îţi șterge din minte cel mai important lucru. Ascultă încordată să audă vreun sunet. Nimic. Fâsâitul ţevilor, murmurul înfundat al televizorului în apartamentul de dedesubt, o mașină afară, pe stradă. Apoi aud un zgomot ciudat, ca o râcâire, foarte aproape de cap. Se oprește o clipă, dar începe din nou.

Pune un picior pe podea, apoi pe celălalt. Își trage pe ea halatul și pleacă în vârfuri, traversează holul și se oprește la ușa boxei. Sunetul e mai puternic. Ridică mâna, ezită, apoi bate. Râcâirea se oprește instantaneu. Liniște. Iris bate din nou, mai tare, cu degetele îndoite. Din nou, liniște. Sunet de pași, iar liniște.

— Esme? întreabă Iris.

— Da?

Răspunsul vine imediat și atât de limpede încât îşi dă seama că Esme este chiar în spatele ușii.

Pot să intru? întreabă Iris după o scurtă ezitare.

Târșâit rapid de picioare.

— Da.

Iris pune o mână pe butonul ușii și-l răsucește încet.

Bună dimineaţa, spune ea, sperând ca vocea să-i pară mai optimistă decât se simte. Habar n-are ce va găsi de cealaltă parte a ușii.

Esme stă în mijlocul camerei. E îmbrăcată, cu părul periat și prins ordonat cu agrafe într-o parte. Din nu se știe ce motiv și-a pus și paltonul, care e încheiat până la gât. Lângă ea e un fotoliu, și Iris îşi dă seama că l-a împins pe podea. Vede cu uluire că expresia de pe faţa bătrânei e de teroare absolută, extremă. I se pare că se uită la ea, de parcă s-ar aștepta ca Iris s-o lovească. E uimită și nu știe ce să mai zică, așa că-și face de lucru cu cordonul halatului.

Ai dormit bine?

- Da, răspunde Esme. Mulţumesc.

Pe faţa ei se citește teamă, nesiguranţă. Cu o mână apucă unul dintre nasturii paltonului. Oare știe unde e? se întreabă Iris. Știe cine sunt eu?

Ai… începe Iris… ai plecat de la Cauldstone. Ești la mine în apartament. În Lauder Road.

Esme se încruntă.

Știu. În pod, în camera servitoarei.

Da, răspunde Iris ușurată. Da. O să-ţi găsim altceva, dar… dar astăzi e sâmbătă, așa că trebuie să așteptăm până luni…

Vocea i se stinge. Tocmai a observat că, aranjat frumos pe măsuţa de lângă patul lui Esme, e șirul de elefanţi din camera de zi. Oare Esme a bântuit prin casă azi-noapte și a mutat lucrurile.

Luni? întreabă repede Esme.

O să dau niște telefoane, răspunde Iris cu mintea în altă parte.

Se uită prin cameră, încercând să-și dea seama ce a mai fost schimbat, însă nu vede decât o perie de păr lângă o batistă, trei elastice de prins părul, o periuţă de dinţi și pieptenele din baga. E ceva foarte demn în maniera în care au fost aranjate aceste obiecte. Se gândește că ar putea fi singurele lucruri pe care le deţine Esme.

Mă duc să pregătesc ceva pentru micul dejun, spune ea întorcându-se.

În bucătărie, umple ceainicul, scoate untul din frigider, pune pâinea la prăjit. I se pare ciudat că repetă lucrurile pe care le face întotdeauna, ca și cum nu s-ar fi schimbat nimic. Și doar are o femeie nebună în apartament, care va sta cu ea tot weekendul. Nu-i vine să creadă că e adevărat. Și, totuși, e acolo. Esme, uitata soră a bunicii, stă la masa ei și mângâie câinele pe cap.

Stai singură? o întreabă.

Iris îşi reţine un suspin. Cum de s-a băgat în așa ceva?

— Da.

Complet singură?

Îi întinde lui Esme farfuria cu pâine prăjită.

Păi, mai e și câinele. Dar în afară de el, da, locuiesc singură.

Esme îşi pune iute mâna pe pâinea prăjită, apoi pe farfurie, pe marginea mesei, pe șerveţel. Se uită la masă, la dulceaţa de portocale, la unt, la ceștile de ceai ca și cum n-ar mai fi văzut aceste lucruri. Ridică un cuţit și îl răsucește în mână.

îmi aduc aminte de el. Ne-au fost trimise de la Jenners, într-o cutie căptușită cu catifea.

— Da?

Iris se uită la cuţitul vechi, cu mâner decolorat din os. N-are idee cum a intrat în posesia lui.

Și lucrezi? o întreabă Esme ungându-și pâinea prăjită cu unt.

Iris observă că face totul cu un soi ciudat de respect. Oare cât e de nebună? se întreabă ea. Cum se măsoară asemenea lucruri?

Bineînţeles, am propria afacere.

Ce minunat, murmură Esme, ridicând privirea de pe eticheta borcanului cu dulceaţă, pe care o examina.

Nu știu, râde Iris surprinsă. Mie nu mi se pare așa de minunată.

— Nu?

Nu. Nu întotdeauna. Am fost scurt timp traducătoare la o firmă mare din Glasgow, dar nu mi-a plăcut deloc. Apoi am călătorit o vreme, am văzut lumea, am mai făcut și pe chelneriţa în timpul ăsta. Și nu știu cum, dar până la urmă mi-am deschis un magazin.

Esme îşi taie pâinea în triunghiuri mici.

Nu ești măritată?

Nu, îi răspunde Iris clătinând din cap, cu gura plină de fărâmături.

N-ai fost niciodată măritată?

— Nu.

Și lumea nu zice nimic?

- Ce lume?
- Familia ta.

Iris trebuie să se gândească la asta.

Nu știu dacă pe mama o deranjează sau nu. N-am întrebat-o niciodată.

Ai iubiţi?

Iris tușește și trebuie să bea repede puţin ceai. Esme pare derutată.

E o întrebare nepoliticoasă?

Nu… mda, poate să fie. Pe mine nu mă deranjează că mă întrebi, dar pe alţii i-ar putea deranja, îi răspunde Iris și mai bea puţin ceai. Da… am… da…

Și îi iubești? Adică, pe iubiţii tăi.

Hm. Iris se încruntă și aruncă pe jos o coajă pentru câine, care se repede, zgâriind linoleumul cu labele. Nu… nu știu. Îşi mai toarnă ceai și încearcă să se gândească. De fapt, nu știu. Pe unii i-am iubit, pe alţii, nu.

Se uită la Esme, așezată de cealaltă parte a mesei, și încearcă să şi-o imagineze la vârsta ei. Trebuie să fi arătat bine, cu asemenea pometi și cu ochii aceștia, însă de

atunci și-a petrecut jumătate de viaţă într-un azil.

E un bărbat, se aude ea spunând și e uimită pentru că nimeni în afară de Alex n-a aflat despre Luke și ei în place ca lucrurile să rămână așa. Dar… e complicat.

Oh, face Esme și o privește cu intensitate.

Încearcă să-i evite privirea și se ridică în picioare, scuturându-și fărâmăturile de pe halat. Strânge farfuriile murdare și se uită la ceasul de pe ușa cuptorului care arată ora nouă. Mai sunt douăsprezece, poate chiar treisprezece, până când speră ca Esme să se ducă la culcare. Ce să-i dea oare de făcut un întreg weekend? Ce naiba să facă cu ea?

Așa, spune ea întorcându-se. Nu știu ce ţi-ar plăcea să faci azi. E ceva…?

Esme se uită din nou la cuţitul cu mâner din os, întorcându-l în palmă, pe toate părţile. Iris speră să spună ceva. Bineînţeles că nu zice nimic.

Am putea… încearcă Iris să se gândească… să plecăm cu mașina. Dacă vrei. Prin oraș. Sau… să mergem pe jos. Poate ţi-ar plăcea să mai vezi unele locuri pe care… Nu mai e convinsă. Apoi se însufleţește; i-a venit o idee. Am putea merge s-o vizităm pe sora ta. Orele de vizită încep la…

- Marea, spune Esme, punând cuţitul jos. Mi-ar plăcea să merg la mare.

Esme înaintează în apă, scufundându-se și împingând valurile cu pieptul, gâfâind. Se află dincolo de punctul de spargere a valurilor, departe, în zona aceea a nimănui, ciudată, fără spumă. Simte în jurul picioarelor strânsoarea rece a adâncului, a apei puternice.

Se întoarce și se uită înapoi, spre uscat. Curba formată de Golful Canty, brunul-auriu al nisipului, părinţii ei pe o pătură, bunica șezând băţoasă într-un scaun pliant, pe Kitty care se află lângă ei, uitându-se pe plajă cu mâna streașină la ochi. Vede că tatăl ei îi face un semn care înseamnă că trebuie să vină mai aproape, dar se preface că nu bagă de seamă.

Vine un val, îşi adună forţa, trage spre el toată apa

din jur. Se îndreaptă spre ea, fără niciun zgomot, o creastă impasibilă în ocean. Esme se cuprinde cu mâinile peste piept, apoi se simte ridicată, o senzaţie delicioasă, valul o ia cu el, o susţine, o poartă spre cer, apoi trece, lăsând-o încet jos. Se uită, păşeşte prin apa care se prăbuşeşte şi se sparge, repezindu-se într-o frenezie de alb spre nisip. Kitty îi face cuiva cu mâna, şi Esme îi vede şuviţele de păr care i-au scăpat de sub casca de baie.

Au închiriat pe timpul verii o casă în North Berwick. Bunica le-a spus că aşa se face. Şi că e treaba ei ca Esme şi Kitty să-şi petreacă vremea „cu lumea bună”. Iau lecţii de golf, ceea ce Esme detestă mai mult decât orice, se duc la ceaiuri la Pavilion, unde Esme îşi ia întotdeauna o carte. Şi în fiecare după-amiază, bunica le pune să se îmbrace cu cele mai bune haine şi le face să se plimbe pe faleză în sus şi în jos şi să salute lumea. Mai ales familiile cu băieţi. Esme refuză plimbările astea stupide, care o fac să se simtă ca un cal la paradă. În mod bizar, Kitty e încântată. Petrece ore în şir pregătindu-se, periindu-şi părul, dându-se cu cremă pe faţă, punându-şi panglici la mănuşi. De ce faci asta, a întrebat-o Esme ieri pe Kitty care şedea în faţa oglinzii şi-şi ciupea întruna pielea de pe obraji. Iar Kitty s-a ridicat de pe taburet şi a ieşit din cameră fără să-i răspundă. Bunica le tot spune că Esme nu-şi va găsi niciodată un soţ dacă nu se schimbă. Ieri, când a anunţat asta la micul dejun, Esme i-a răspuns că nu-i nimic şi a fost trimisă să-şi termine masa la bucătărie.

Mai vine un val, şi încă unul. Esme vede că bunica tricotează, iar tata citeşte un ziar. Kitty vorbeşte cu nişte oameni. O mamă şi cei doi fii ai ei, aşa se pare. Esme se încruntă. Nu înţelege ce s-a întâmplat cu sora ei. Băieţii sunt stângaci, cu mâinile mari şi şovăie în faţa întrebărilor înflăcărate ale lui Kitty. Nu-şi poate imagina ce are să le spună Kitty. E pe punctul de a o striga să intre în apă şi să înoate, când se schimbă ceva. Apa rece de sub ea se deplasează şi-i trage picioarele. E suptă înapoi foarte repede, apa din jur năvăleşte spre largul mării. Esme face o încercare de a înota contra ei, cu spatele la ţărm, dar

mâinile și picioarele îi sunt parcă înlănţuite. Se aude un muget asemenea celui de dinainte de furtună. Se întoarce.

A

În spatele ei e un zid verde de apă cu creasta întoarsă spre ea. Deschide gura să ţipe, însă i se sparge ceva greu în cap. Se simte luată de picioare și trasă în jos. Nu vede decât o pată verzuie, iar gura și plămânii i se umplu cu apă amară.

Dă din mâini, dar n-are idee în ce direcţie e suprafaţa, unde trebuie să se îndrepte. O tot lovește ceva în cap, ceva rigid și tare, încleștându-i dinţii, și îşi dă seama că a dat de fund, că a fost întoarsă cu capul în jos, ca Sfânta Catherine pe roată, însă simţul orientării nu ţine decât o secundă pentru că e azvârlită înainte, în jos, trasă în interiorul valului. Apoi simte nisipul și pietrele care i se freacă de burtă. împinge puternic din mână și, în mod miraculos, capul îi sparge suprafaţa apei.

Lumina e albă și crudă. Aude strigătele de jelanie ale pescărușilor și pe mama spunând ceva despre un cotlet la grătar. Inspiră lacomă. Se uită în jos și vede că e în genunchi, în apă puţin adâncă. Casca de baie i s-a dus, iar părul îi este lipit de spate ca o funie udă. Vălurelele îi trec peste burtă, spre ţărm. O doare tare fruntea. Îşi duce mâna acolo și vede că e pătată de sânge.

Se ridică cu greu în picioare. Pietricelele ascuţite o înţeapă pe tălpi. Se împiedică, dar reușește să rămână în picioare. Înalţă capul și se uită spre plajă. Se vor supăra oare pe ea? îi vor spune c-au avertizat-o să nu intre în apă.

Toată familia e pe pătură, mănâncă sandvișuri și friptură rece. Andrelele bunicii se lovesc una de cealaltă, răsucind firul de lână. Tata are o batistă pe cap. Și tot acolo, pe cearșaf, stă și ea. E şi Kitty, în costumul de baie în dungi, cu casca trasă pe spate, și ea, Esme. Stă chiar lângă Kitty, sora ei, într-un costum identic, luând un copan de pui de la mama.

Esme se uită fix. Scena pare să tremure și să dispară. Are senzaţia că e atrasă puternic, ca de un magnet, ca și cum ar fi încă în încleștarea valului, dar știe că stă liniștită,

în apa puţin adâncă. Îşi apasă ochii cu mâna și se uită din nou.

Ea sau altcineva care seamănă cu ea stă cu picioarele încrucișate. Costumul de baie are aceeași gaură la umăr, și Esme cunoaşte senzaţia lânii aspre a păturii pe pielea goală, felul în care firele ţepoase ale ierbii din spatele lor pătrund prin haine. Îşi dă seama că simte chiar acum acest lucru. Cum e însă posibil dacă stă în mare?

Se uită în jos ca pentru a se asigura că e încă acolo, să vadă dacă nu s-a schimbat cumva cu altcineva. Trece un val mic și lipsit de importanţă, care-i linge fluierul piciorului. Și când se uită din nou, viziunea a dispărut.

Dacă e în mare, ce face pe pătură? A înecat-o valul și, dacă e așa, cine e persoana cealaltă?

Sunt aici, vrea ea să strige, eu sunt.

Și în viaţa ei din timp real, e din nou acolo. Stă în Golful Canty. Cerul e deasupra, nisipul e dedesubt, iar înaintea ei se întinde marea. Scena e foarte simplă, se reprezintă pe ea însăși, inevitabilă, fără echivoc.

Astăzi marea e calmă, e atât de misterioasă. Valuri mici și verzi se zbat spre ţărm, iar în larg, pielea apei tresaltă și se întinde, de parcă, departe, în adâncuri, freamătă ceva.

Se gândește că peste un minut o să se întoarcă și o să se uite spre uscat. Ezită însă, pentru că nu e sigură de ce va vedea. Pe pătura de călătorie va fi familia? Sau va fi fata, Iris, care stă pe plajă și se uită după ea? Va fi ea însăși? Și dacă da, care ea anume? E greu de știut.

Esme se întoarce. Vântul îi flutură părul, ridicându-i-l deasupra capului, lovindu-i faţa. Cea care stă acolo pe nisip, cu picioarele încrucișate, e fata, după cum Esme știe prea bine. O urmărește cu încruntarea ei tipică, ușor neliniștită. Ba nu, nu are dreptate. Nu se uită la ea, se uită dincolo de ea, spre orizont. Se gândește la iubitul ei, Esme vede bine acest lucru.

Fata i se pare remarcabilă; o minune.

Din toată familia ei – ea, Kitty, Hugo, toţi ceilalţi copilași și părinţii –, dintre ei toţi, nu mai e decât această

fată. E singura care a mai rămas. Toţi s-au concentrat în această fată cu părul negru, care stă pe nisip și care habar nu are că ochii și înclinarea capului sunt ale mamei lui Esme. Suntem cu toţii, decide ea, doar vase prin care trec identităţile: suntem trăsături, gesturi, obiceiuri împrumutate, pe care le dăm apoi mai departe. Nimic nu ne aparţine. Ne începem viaţa pe lume ca anagrame ale celor de dinaintea noastră.

Se întoarce spre mare, spre bocetul pescărușilor, spre capul ca de monstru al Rocii Bass, singurele lucruri care au rămas neschimbate. Îşi târșâie picioarele prin nisip, creând văi și șiruri miniaturale de munţi.

I-ar plăcea, mai mult decât orice altceva, să înoate. Se spune că asta nu se uită niciodată. I-ar plăcea să probeze această teorie. I-ar plăcea să se scufunde în apele reci, neschimbătoare din braţul râului Forth, să simtă cum o trag curenţii care se contractă sub ea. Se teme să n-o sperie însă pe fată. Se teme – asta cel puţin a învăţat. Poate c-ar trebui să se așeze ca să-și scoată pantofii.

Iris se uită de pe ţărm la Esme, când îi sună telefonul. LUKE, apare pe ecran.

Bună.

Iris? întreabă el. Tu ești?

- Mda. Ce faci? Ești bine? Ai o voce cam ciudată.

Mă… mă simt puţin ciudat.

- Poftim? se încruntă ea.

Cred… suspină Luke, și ea aude zgomotul de trafic în spatele lui, un claxon, și îşi dă seama că a trebuit să plece de acasă ca să-i dea acest telefon. Uite, o să-i spun Ginei. Îi spun astăzi.

Luke, se ridică Iris în capul oaselor, pe pătură, cuprinsă de panică, nu-i spui. Te rog să nu-i spui.

Trebuie. Eu cred că trebuie.

- Nu trebuie. Chiar nu trebuie. Luke, nu face asta.

A

Cel puţin, nu astăzi. Îmi promiţi?

Liniște pe fir. Iris trebuie să se oprească din a ţipa nu, nu face asta.

Dar eu… eu am crezut că tu… Vocea îi este încordată. Am crezut că vrei să fim împreună.

Iris își trece mâinile prin păr.

Nu e că nu vreau, începe ea, întrebându-se unde o să ajungă astfel. Dacă Luke îşi părăsește nevasta, va fi un dezastru. E ultimul lucru din lume pe care și-l dorește. Doar că… încearcă ea să se gândească ce va spune… Nu vreau s-o lași din cauza mea. Se oprește. Desenează cu mâna dâre frenetice în nisipul din faţa ei. Ascultă tăcerea de la celălalt capăt al firului. Nu-l aude nici măcar respirând, nu aude decât mugetul traficului. Luke? Mai ești la telefon?

îhî, tușește el.

Uite ce e, așa ceva nu se discută la telefon. Cred că trebuie să vorbim cum se cuvine înainte de a…

De zile întregi tot încerc să vorbesc cu tine cum se cuvine…

- Știu, am…
- Pot să vin?

Hm. Nu.

Îl aude suspinând din nou.

Iris, te rog, pot să vin acum și…

- Nu sunt acasă. Sunt la mare cu sora bunicii.

Cu se… Se oprește. Cu femeia aia de la Cauldstone, adică? întreabă el pe un ton diferit.

— Da.

Iris, ce faci cu ea? latră el cu altă voce, autoritară, iar ei îi vine să râdă. Se gândește o clipă cum e el la procese. Și cum adică, ești la mare? Mai e cineva cu voi?

Luke, stai liniștit, da? E bine.

El respiră adânc, și Iris e aproape sigură că abia îşi ţine cumpătul.

Iris, nu e de glumă. Unde-i acum? De ce e cu tine? Am crezut c-o să meargă la un azil.

Nu-i răspunde. În telefon se instalează liniștea, punctată de bârâitul monoton al unei motociclete, în depărtare. Iris se uită de jur-împrejur, peste Golful Canty. Câinele e la oarecare distanţă și amușină o grămadă de

alge. Esme se apleacă, cercetând ceva în nisip.

E o prostie că ai luat totul asupra ta, spune Luke. O prostie. Iris, mă asculţi? Ai tendinţa asta de a ceda oricărui impuls îţi trece prin minte. Nu poţi să trăiești așa. Nici n-ai idee cât e de stupid. Dacă ai fi învăţat să te ocupi de așa ceva, atunci poate, zic poate doar, ai şti cum…

Iris clipește; timp de o fracţiune de secundă nu mai știe ce-i cu ea. E la Golful Canty, Luke vorbește cu ea la telefon. Câinele se uită la un pescăruș care stă pe o stâncă, iar ruda ei intră în mare îmbrăcată.

Esme! strigă Iris, chinuindu-se să se ridice în picioare. Esme, nu! Trebuie să închid, spune ea apoi în telefon. Esme, strigă din nou, pornind pe plajă.

Nu știe dacă Esme o aude și se grăbește s-o ajungă din urmă. Oare vrea să înoate în larg. Să…

Ajunge chiar pe malul apei. Esme pășește pe nisipul sticlos și ud, iar vălurelele i se sparg de glezne. Are pantofii într-o mână, iar cu cealaltă îşi ţine poalele fustei.

E foarte interesant, spune Esme, nu crezi, cum tot al nouălea val e cel mai mare și mai puternic. N-am înţeles niciodată această mecanică. Sau poate că nici nu e mecanică. Poate că e altceva.

Iris se apleacă, încercând să-și recapete suflul.

Te simţi bine? o întreabă Esme.

Fata ia masa de prânz într-un restaurant din North Berwick. Stau afară, pe o platformă acoperită cu scânduri și Iris amestecă untul și cartofii copţi ai lui Esme. Esme e amuzată că face acest lucru fără s-o întrebe, dar n-o deranjează. Pescărușii sfâșie aerul cu ţipetele lor.

Când eram mică, veneam aici la piscină, spune Iris, întinzându-i furculiţa.

Esme trebuie să-și ascundă din nou zâmbetul. Apoi vede că Iris îi privește cutele ce-i brăzdează braţul, așa că ia furculiţa și întoarce mâna în jos pentru ca zbârciturile, ca niște guri albe, strânse pungă, să fie îndreptate spre podea. Intră din nou în zoetrop, pentru scurt timp, și în faţa ochilor o vede pe Kitty pe leagănul lor din India, pe mama întinsă pe pat în casa din Lauder Road. Apoi îşi

aduce aminte că trebuie să discute, să vorbească, și se extrage de acolo.

Da? întreabă ea. Și eu aș fi vrut, dar n-am fost niciodată. Mama nu era de acord cu baia în comun.

Esme se uită la stratul de ciment turnat peste piscină, apoi la celelalte mese. Oameni care mănâncă, la soare, într-o zi de duminică. E posibil ca viaţa să fie atât de simplă?

Iris se apleacă peste masă.

Ce ţi s-a întâmplat acolo, la Cauldstone? o întreabă ea. Ce ţi-au făcut?

Tonul îi este amabil, curios. N-o acuză că întreabă, însă se înfioară fără să vrea. Cauldstone și locul acesta, această platformă sub care se află marea, nu se potrivesc deloc. Cum poate vorbi aici despre asemenea lucruri? Cum poate încerca să se gândească la ele? Nici nu le vede măcar într-o propoziţie. Nici n-ar ști cum să înceapă.

Esme își duce mâncarea la gură și descoperă că, după ce a început, nu se mai poate opri. Îşi îndeasă furculiţă după furculiţă cu cartof cald între dinţi, până i se umplu obraji și nu mai poate să-și miște limba.

Am stat aici o vreme, după ce a murit tata, spune Iris.

Esme trebuie să înghită o dată, de două ori, înainte de a putea vorbi; o doare gâtul.

De ce a murit? întreabă ea.

Oh, e stupid. Un accident stupid. Era în spital, pentru o operaţie de rutină, și i s-a dat un medicament la care era alergic. Era tânăr, nu avea decât treizeci și unu de ani.

Esme vede în faţa ochilor fracţiuni de imagini. Crede c-a mai văzut asta sau ceva asemănător. Când? Nu-și amintește. Îşi aduce însă aminte convulsiile, trupul zbătându-se, limba atârnând afară, apoi liniștea îngrozitoare. Trebuie să se concentreze asupra farfuriei pentru a scăpa de ele.

E foarte trist, spune ea și e bine că a dat drumul cuvintelor, pentru că asta o distrage și nu mai trebuie să se gândească să formeze silabe.

Părinţii erau deja separaţi când a murit, așa că eu nu-l

vedeam prea des, dar încă mi-e dor de el. Săptămâna viitoare ar fi fost ziua lui de naștere.

Iris toarnă apă în pahare dintr-o sticlă, și Esme e surprinsă să vadă bulele micuţe, mii de bule, care se ridică spre suprafaţă, rămânând agăţate pe margine. Ridică paharul și îl duce la ureche; aude pocniturile slabe ale bulelor care se sparg. Apoi îl pune jos și o vede pe Iris privind-o aproape alarmată.

În ce zi? întreabă Esme ca să umple golul, încercând s-o liniștească.

Poftim? E încă alarmată, dar mai puţin.

- Când a fost ziua tatălui tău?

- Pe douăzeci și opt.

Esme întinde din nou mâna după pahar, dar o oprește ceva. Parcă vede aceste cifre. Linia ca de lebădă a lui doi lângă cele două cercuri ale lui opt. Răsucite, fac optzeci și doi. Cu încă un zero, ar putea fi două sute optzeci, opt sute două zeci, două sute opt, opt sute doi. I se multiplică și i se reproduc în minte, umplând-o până la refuz, șiruri întregi de doi și de opturi.

Trebuie să se ridice și să se ducă până la grilaj ca să scape de ele, iar când ajunge acolo vede, sub platforma acoperită cu scânduri, unde stă lumea la plajă, o grămadă de stânci negre, ascuţite.

…mi-am dat seama că n-am idee când e aniversarea» ăsătoriei părinţilor. Ar fi trebuit s-o întreb pe mama. N-o serbau sau cel puţin nu știam noi. Bineînţeles că mintă trebuie să fi avut loc în India, mama făcea parte dintre coloniști, iar tata abia ajunsese. Iar recepţia de după nuntă, de la club, a fost minunată. A venit toată lumea. Adică toţi cei care erau cineva. Am văzut fotografiile, mama era îmbrăcată într-o rochie din satin…

…iar eu l-am luat pe al ei, așa pur și simplu, dar tata a spus că nu trebuie să spun niciodată, că…

…mi l-a cumpărat soţul meu sau l-a cumpărat altcineva pentru el, oricum el a plătit, și trebuie să fi fost ideea lui. Era splendid. Un cerc perfect de pietre mici, cu multe faţete. Și reflecta atât de frumos lumina. Mi-a spus

că asemenea inele, numite pentru eternitate, se dau de obicei cu ocazia nașterii primului copil, iar eu am fost foarte încântată și mișcată, ceea ce a distrus totul. Tonul lui insinuant. Îi plăcea întotdeauna să facă lucrurile ca la carte. Avea în birou o listă cu astfel de lucruri, pe care o consulta mereu. Când să dea bancnote și când să dea monede de aur și așa mai departe, dar oricum…

…și ne-au dus la un studio din Orașul Nou și au încercat să ne aranjeze părul la fel, ceea ce a fost bineînţeles o sarcină ingrată pentru că al ei era lung, sălbatic și foarte creţ; niciodată n-ar fi arătat ca al meu. Când era periat, al meu stătea bine, pe lângă cap. A trebuit să pozăm mult timp, complet nemișcate. Cred că se obișnuia, la fotografiile cu surori, ca fata cea mai mare să stea jos, iar cea mai mică, în spatele ei, în picioare. Însă pentru că era foarte înaltă faţă de mine, ea a fost așezată pe scaun, iar eu a trebuit să stau în spate, cu o mână pe umărul ei și mi-a părut întotdeauna rău pentru că mi-am pierdut toată dimineaţa apretându-mi cutele din faţă ale rochiei și bineînţeles că nici nu s-au mai văzut, pentru că…

…rochia aceea de mireasă, din satin, a ajuns și ea cu noi, în Scoţia. Mama ne-a lăsat s-o probăm o dată. Esme a încercat-o prima pentru că eu mi-o doream foarte mult, voiam atât de tare s-o încerc încât, atunci când a întrebat mama care o ia prima, nici nu mai puteam să vorbesc. Și când Esme s-a așezat în faţa oglinzii, și-a dat capul pe spate și a râs, a râs. Îi era foarte scurtă! Avea picioare lungi, ca de girafă, și era foarte comică. Însă eu n-am putut să râd din toată inima, pentru că i-am văzut faţa mamei, am văzut că nu-i place că Esme râde de rochia ei. Mie-mi venea perfect. Așa a spus mama. Aveam amândouă aceeași înălţime. Poţi s-o porţi la nunta ta, scumpa mea, mi-a spus ea. Esme stătea în spatele nostru, o vedeam în oglindă, și a întrebat, deci eu nu? Era obraznică pentru că, bineînţeles, ar fi fost imposibil s-o poarte, și mama a plesnit-o, pentru că Esme avea obiceiul s-o enerveze…

…Și când am auzit ţipătul mi-am strâns coarda de sărit și am venit alergând. Era căzută grămadă pe pajiște,

iar mama și tata stăteau şi-o priveau neajutoraţi. Eu eram mai obișnuită decât ei cu așa ceva. Am îmbrățișat-o și am întrebat-o, ce e, spune-mi ce e, ce e. Ce era?

Am uitat. Întotdeauna era ceva cu ea, întotdeauna, vreun motiv bizar, nici nu-ţi trecea prin minte ce ar putea fi. Cu ea nu știai niciodată ce se va întâmpla de la un minut la altul. Cred că de aceea…

…și când a venit fotografia, mama a dat ordin ca Esme să rămână toată ziua închisă în cameră. Esme arăta așa de îmbufnată, încruntată și furioasă. Bineînţeles că mama avea dreptate să fie supărată. Și nici n-o poţi învinui dacă te gândești cât a costat ședinţa loto. Și eu am fost jignită. Mi-am irosit o dimineaţă întreagă să-mi pregătesc hainele, să mă dau pe păr cu apă și cu ulei de trandafiri ca să arate cum trebuie. Și degeaba. Mama a spus că niciun părinte cu mintea întreagă n-ar expune o astfel de fotografie. Esme n-a avut niciun fel de remușcări. A spus că scaunul a fost foarte incomod și că o înţepau în picior două arcuri. Era chiar caraghioasă, tot timpul ridicol de sensibilă. Ca prinţesa din povestea cu bobul de mazăre și saltelele. E o boabă de mazăre, îi spuneam când se zvârcolea noaptea în pat, ca să-i fie cât mai comod, și-mi spunea că sunt păstăi întregi…

…inelul pe care mi l-a dat Duncan l-am purtat. 11 purtam pe inelar, așa cum se poartă de obicei aceste inele. Nu-l văd. Nu-i acolo. Îmi întind mâinile în faţa ochilor, pe amândouă, ca să fiu sigură. Îi spun fetei, pentru că întotdeauna e o fată, că nu-i acolo. Nu m-am îndepărtat, te-am supravegheat. Scuzaţi-mă, răspunde ea, și știu că asta nu vrea să însemne că nu m-a auzit – doar mi s-a spus că vorbesc clar, foarte clar –, ci că nu ascultă. Îşi face de lucru cu o diagramă de pe perete. Inelul, îi spun tare, ca s-o fac să înţeleagă că e ceva serios, pentru că fetele astea sunt uneori așa de sucite. Aha, face ea, dar tot la diagramă se uită, eu nu mi-aș face atâtea probleme, ceea ce mă înfurie atât de tare încât mă întorc și spun…

…sunt păstăi întregi, zice ea fâţâindu-se în pat, încercând să se așeze cât mai comod, și mă face să râd și

după ce vede că râd repetă mereu. Așa e întotdeauna, vrea să te facă să râzi. Până când, adică…

Esme își pironește privirea spre stâncile ascuţite. Se uită și se tot uită, până când încetează a mai fi tridimensionale și îi apar nefirești, fără consistenţă. Așa cum cuvintele repetate de prea multe ori devin doar o bolboroseală. Se gândește la asta. Repetă de multe, multe ori cuvântul „cuvânt” în minte până nu aude decât „cuvă-cuvă-cuvă”. Și se gândește și la numerele acelea, la doi și la opt, încercând să găsească locul unde se potrivesc. Au stat la pândă, acolo unde le-a împins, și acum vor să atace, să pătrundă cu forţa. N-o să le dea voie. Nu vrea. Închide toate ușile, le zăvorește, pune lacăte. Nu-și ia ochii de la stânci, de la crenelurile ascuţite care se văd dincolo de platformă, și își cercetează mintea pentru a găsi altceva, pentru că stâncile și cuvântul „cuvânt” n-o vor ajuta veșnic, iar ea știe asta. Și, dintr-odată, e răsplătită, pentru că, așa din senin, își dă seama că se gândește la blazer. Se testează repede. Se poate gândi la asta? Decide că da.

Blazerul, blazerul. Își aduce aminte foarte exact moliciunea lui, gulerul care-i producea mâncărimi, emblema oribilă brodată pe buzunar. Nu i-a plăcut niciodată la școală. Îi plăcea să înveţe, lecţiile, profesoarele. Dacă școala ar însemna doar asta. Însă liota de fete care nu făceau decât să se pieptene și să se repieptene și să chicotească în pumni. Erau nesuferite.

Esme își întoarce privirea de la stânci. Acum e în siguranţă. Se ţine totuși cu o mână de grilajul din lemn. Pentru orice eventualitate. O vede pe fată, pe Iris, care stă la masă picior peste picior și i se pare dintr-odată ciudat că și ea, Esme, a stat acolo acum câteva momente. Vede scaunul care a fost al ei, care e încă al ei. Este împins de la masă și își vede și farfuria, cu cartoful pe jumătate mâncat. E uimitor cât de simplu e să te ridici și să te îndepărtezi de masă, de o farfurie cu mâncare, cum nu te oprește nimeni, cum nici nu i-ar trece cuiva prin minte să te oprească.

Acest gând o face să zâmbească. Undeva, într-un colţ al minţii, încă i-a rămas gândul la școală. Chicotelile,

șușotelile, râsetele care se auzeau în urma ei și care se opreau dacă se întorcea. Nu-i păsa absolut deloc. N-o interesau fetele acelea și nici minunatele lor weekenduri, balurile lor de debut sau bileţelele de la monitorii școlilor de băieţi. Îi era suficient să-și asculte profesoarele, să știe că are note bune, aproape mai bune decât ale tuturor celorlalte. Erau însă și zile când fetele i se păreau agasante. Povestește-ne despre India, Esme, îi spuneau ele, pronunţând, nu știa de ce, „Indiah”. Și asta numai pentru că luase odată drept sincere întrebările lor și le vorbise despre praful galben al mimozei, despre aripile irizate ale libelulelor, despre coarnele încovoiate ale vitelor cu capete negre. Abia după câteva minute și-a dat seama că îşi înăbușă râsul în mânecile jachetelor.

Izbucnea în spatele ei în timpul lecţiilor, o urma ca trena unei rochii când trecea pe coridor. Nu-și dădea seama de ce, ce avea ea de stârnea asemenea ilaritate. Părul tău e ondulat natural? o întrebau și apoi începeau să chicotească. Mama ta a purtat sari? Ai mâncat curry acasă? Cine-ţi face hainele? După ce termini școala o să fii și tu fată bătrână ca sora ta?

Asta a pus capac, și Esme a reacţionat. A apucat raportorul Catrionei McFarlane, marea preoteasă a clubului de chicotit, și l-a îndreptat spre ea de parcă ar fi fost o baghetă magică.

— Știi ce ești tu, Catriona McFarlane? a întrebat-o Esme. Ești o biată creatură. Ești josnică și fără suflet. O să mori singură și părăsită. Auzi?

Catriona a rămas uluită, cu gura întredeschisă și, înainte de a apuca să zică ceva, Esme s-a întors cu spatele.

Pe platforma din lemn, fata, Iris, se foiește pe scaun. E cam neliniștită. Oare Esme a privit-o prea insistent? Nu e sigură. Pe masa lor au apărut două cești cu ceai, aburinde. Iris bea din una, ţinând-o cu ambele mâini, ceea ce o face pe Esme să zâmbească pentru că mama ei nu ar fi acceptat niciodată așa ceva, iar Iris seamănă așa de tare cu ea. I se pare că ar avea o viziune cu mama t i într-o viaţă idilică în lumea de dincolo, relaxându-se la soare, cu

o tunsoare nouă, și ducându-și ceașca de ceai la gură cu toate cele zece degete. Esme zâmbește din nou și lovește cu palma grilajul din lemn.

Catriona a fost cea care i-a schimbat blazerul. E sigură. Și unica persoană care i-ar fi putut spune a fost…

Fata se apleacă în faţă, pe scaun, și spune ceva, și viziunea pe care o are Esme cu mama ei care savurează o ceașcă de ceai celest dispare. Nu sunt decât ca și fata, Iris, într-un restaurant de pe malul mării şi toate celelalte s-au întâmplat cu mult timp în urmă. Nu trebuie să uite.

Însă e sigură că a fost Catriona. Când Esme a ajuns în seara aceea la vestiar, era plin de fete care-și luau din cuiere pălăriile şi hainele. Când a ieșit în coridor, a încercat să-și pună blazerul, și-a băgat o mână pe mânecă, chinuindu-se să o îmbrace și pe cealaltă. N-a reușit, n-o găsea. Și-a pus jos ghiozdanul și a mai încercat o dată, însă degetele i-au alunecat pe căptușeală și nu a reușit să găsească gaura de la mânecă. Și-a adus mai târziu aminte că în acel moment a văzut-o vag, la distanţă, pe Catriona care se îndepărta pe coridor. Și-a scos mâna din blazer – oricum era un articol oribil și nu înţelegea de ce trebuia să-l poarte –, l-a dezbrăcat și s-a uitat la el. Oare l-a luat pe al ei? Părea la fel, dar toate semănau. Iar pe guler era cusută eticheta cu numele ei, E. LENNOX. Esme și-a băgat amândouă mâinile pe mâneci și l-a tras pe spate.

Efectul a fost instantaneu. Abia putea să se miște, să respire. I se întinsese pe umeri, fixându-i mâinile în lateral, strângând-o tare la subsuori. Mânecile erau prea scurte și i se vedeau oasele de la încheieturi. Semăna cu blazerul ei, scria că e al ei, dar nu era. Nici nu se încheia pe piept. Două fetiţe care treceau pe acolo au privit-o lung.

Se întoarce şi-şi reia locul la masă.

Ţi-am comandat o cafea, dar poate că preferi ceai, îi spune Iris arătând spre ceașcă.

Esme se uită și ea; e plină-ochi cu spumă albă, iar pe farfurioară se află o linguriţă de argint. Și un fursec mic, maro. De obicei nu bea nici ceai, nici cafea, dar crede că de această dată va face o excepţie. Atinge porţelanul

fierbinte cu vârful degetelor de la o mână, apoi de la cealaltă.

Nu, nu, răspunde ea, cafea e foarte bine.

Când a coborât din tramvai, o aștepta Kitty, sprijinită de zidul din colţ.

Ce s-a întâmplat? a întrebat-o ea când Esme s-a apropiat.

Nu e blazerul meu, fir-ar al naibii să fie, bombănea fără încetare Esme.

Nu înjura, i-a spus Kitty, luând-o în urma ei. Ești sigură că nu-i al tău? Seamănă cu al tău.

Nu e, dacă-ţi spun. Mi l-a schimbat vreo tâmpită de fată, nu știu…

Kitty a întins mâna și a întors gulerul.

E numele tău pe el.

Uită-te!

S-a oprit în mijlocul trotuarului și și-a întins braţele. Mânecile de-abia îi ajungeau până sub coate.

Bineînţeles că nu-i al meu.

Ai crescut, asta e. Ai crescut foarte mult în ultimul timp.

Azi-dimineaţă mi se potrivea.

Au intrat pe Loader Road. Felinarele fuseseră aprinse, ca de obicei la această oră, iar lampagiul trecea pe cealaltă parte a străzii, cu băţul pe umăr. Lui Esme i s-a părut că i se îngustează câmpul vizual și credea c-o să leșine.

Oh, izbucni ea. Detest asta. O detest.

— Ce?

Asta. Mă simt de parcă aș aștepta pe cineva și mi-e groază că n-o să vină niciodată.

Kitty s-a oprit și a privit-o perplexă.

Despre ce vorbești?

Esme s-a lăsat în jos, pe zidul unei grădini, trântindu-și ghiozdanul pe trotuar, și și-a ridicat privirea spre pâlpâirea galbenă a luminii de gaz.

Nu sunt sigură.

Kitty ștergea cu vârful pantofului trotuarul.

Uite, am venit să-ţi spun c-a fost domnul McFarlane.

Mama e supărată foc pe tine. A spus… a spus că i-ai blestemat fata.

Esme a căscat ochii la sora sa, apoi a început să râdă.

Nu e de râs, Esme. Era foarte supărat. Mama a zis că atunci când vii acasă să te duci în biroul tatii și să-l aștepţi acolo. Domnul McFarlane a spus că ai prezis moartea Catrionei. Că ai sărit la ea ca o pisică sălbatică și ai blestemat-o.

Am blestemat-o? se miră Esme, încă râzând. Aș fi vrut eu.

După dejun, Iris și Esme pleacă de la restaurant și o iau, pe jos, pe aleea spre oraș. Vântul se repede la ele din toate părţile, și Iris tremură şi-şi încheie jacheta. Vede cum se apleacă și Esme, ca să se ferească. Are totuși ceva, îşi zice Iris, care nu e chiar cum trebuie. N-ai zice neapărat c-a stat toată viaţa închisă, dar e ceva – o stare de alertă, lipsa inhibiţiilor, poate – care-o scoate în evidenţă faţă de ceilalţi oameni.

Ha, zice ea râzând, n-am mai simţit de mult vântul așa.

Trec pe lângă o ruină înfiptă în iarbă ca un dinte vechi, și Esme se oprește să se uite.

E o mănăstire veche, spune Iris, lovind ușor cu vârful pantofului în zidul ros, dărâmat. Apoi continuă, amintindu-și ceva ce a citit cândva: Se zice că diavolul a apărut aici la o întâlnire de vrăjitoare și le-a spus cum să-l blesteme pe rege ca să se înece.

Adevărat? întreabă Esme, întorcându-se spre ea.

Iris e puţin surprinsă de intensitatea vocii.

Păi, începe ea, prefăcându-se că nu observă, așa a pretins una dintre ele.

Și de ce să spună așa dacă nu era adevărat?

Iris trebuie să se gândească un moment, întrebându-se cum să formuleze răspunsul.

Cred, începe ea cu grijă, că instrumentele de torni ră te fac destul de inventiv.

— Aha, exclamă Esme. Vrei să zici că au fost torturate?

Iris îşi drege vocea, ceea ce o face să tușească. De i

c-o fi început această discuţie? Ce i-a venit?

Așa cred, murmură ea. Da.

Esme se plimbă de-a lungul unui zid, punând un picior în faţa celuilalt într-o manieră ritmică, deliberată, ca o marionetă. La colţ, se oprește.

Și ce s-a întâmplat cu ele?

Ăă… Iris se uită disperată în jur, căutând ceva care să-i distragă lui Esme atenţia. Nu știu precis, răspunde ea arătând larg cu mâna spre mare. Uite, niște bărci. Vrei să mergem să ne uităm?

Au fost condamnate la moarte? insistă Esme.

Hm… posibil, spune Iris scărpinându-se în cap. Vrei să mergem să vedem bărcile? Sau că mâncăm o îngheţată? Nu vrei o îngheţată?

Esme se îndreaptă, cântărind pietricica din mână.

Nu, răspunde ea. Au fost arse sau sugrumate? În unele părţi din Scoţia, vrăjitoarele erau sugrumate, nu? Sau arse de vii.

Iris abia se abţine să nu-și acopere faţa cu mâinile. O ia pe Esme de braţ și se îndepărtează de mănăstire.

Poate c-ar trebui să plecăm acasă, ce zici?

- Foarte bine, dă ea din cap.

Iris pășește cu grijă, gândindu-se bine la drumul de întoarcere spre mașină pentru a evita orice alt loc istoric.

…un cuvânt pentru asta, știu că există. Știu. Am știut și ieri. E un lucru ciudat, care atârnă din tavan, un cadru din sârmă peste care e întinsă o ţesătură purpurie. Înăuntru e lumină, atârnă în interiorul ei. Când se întunecă, răsucești ceva de pe perete și se aprinde. Dar cum îi spune? Sunt sigură că știu, aproape că-l văd, începe cu…

…leen, Kathleen. E o femeie care se apleacă deasupra mea, prea aproape de mine, și are în mână o lingură din lemn. Lingura e îmbrăcată în fustă și șorţ, în loc de păr are fire de lână, iar pe faţă e desenat, cu cerneală roșie, un zâmbet larg. E ceva grotesc, oribil, și de ce mi-o pune oare în poală? Acum văd că toţi au primit câte una și nu știu de ce. Singurul lucru pe care-l poţi face

cu ea e s-o dai de pământ. Fusta lingurii se ridică deasupra capului și-i văd unicul membru palid, în timp ce…

…așa că mama s-a oprit la colţ și i-a spus să se întoarcă acasă să-și ia mănușile. Pe atunci, trebuia să porţi mănuși când ieșeai, nu se făcea să fii cu mâinile goale, mai ales când proveneai dintr-o familie ca a noastră. Erau mănuși din piele, strânse pe mână, fiecare știa ce mărime are. Vânzătorul de la raionul de mănuși de la Maule's ne-a spus că are mâini din cale afară de lungi. Ea i-a răspuns zâmbind că atunci

and întinde mâinile cuprinde o octavă și două clape. (omul habar nu avea despre ce vorbește. Însă mama I irimis-o înapoi după mănuși și să-și aranjeze cioi. ipul care-i alunecase pe picior. Între tivul rochiei și partea de sus a ciorapului se vedea pielea, ceea ce, bineînţeles, nu se face. Când i-am văzut norii de furumă de pe faţă, m-am dus cu ea. Nu suport, nu suport, bombănea ea mergând, și mergea mai repede decât de obicei, așa că aproape am alergat ca s-o ajung. Regulile astea, regulile astea ridicole, cum să ţi le aduci aminte pe toate. Era însă furioasă, întotdeauna se înfierbânta puţin. Și bineînţeles că nu am găsit mănușile. Ne-am uitat peste tot. În timp ce căutam, i-am spus că nu pot să mă gândesc eu la toate, pentru că ea – și pierde mereu ba una, ba alta și eu trebuie să-mi aduc întotdeauna aminte, și pentru mine, și pentru ea, și am început…

…DAA-DUM, da-da-da-da-da-dum, de-de de de-de de DA-DUM, da-da-da-da-dum. Chopin. Tot timpul cânta asta de se zgâlţâia mangusta împăiată de pe pian. Mama detesta acest lucru. Cântă ceva drăguţ, Esme, îi spunea ea mereu, nu chestia aia îngrozitoare…

…precis am știut cuvântul. Intră cineva și aprinde lumina. Ceilalţi se ridică și îşi fac de lucru cu butonul televizorului, iar eu aș vrea să merg în camera mea, dar nu are cine să mă ajute, așa că trebuie să stau și să aștept și să mă gândesc la lucrul acela care atârnă din tavan. O structură făcută din sârme cu material și înăuntru cu un bec, luminat…

…poate că i-am spus despre blazer. Eu i-am spus? Uit. Esme. Sunt eu, Esme. Spun că nu vrei să-i dai drumul. E greu de știut dacă…

…și când l-am văzut prima dată am crezut că mă topesc precum zahărul în apă. Coboram din tramvai la Tolleross, se stricase, au căzut cablurile, iar eu o ajutam pe mama la comisioane, așa că eram amândouă încărcate cu pachete și cutii. Era acolo, pe trotuar, lângă mama lui. Cu pachete și cutii. Parcă eram niște imagini în oglindă. Mama și doamna Dalziel au vorbit despre vreme, despre tramvai și despre sănătatea soţilor lor, în această ordine, iar doamna Dalziel ni l-a prezentat pe fiul ei. El e James, a spus ea, dar eu știam deja. Numele lui Jamie Dalziel era cunoscut de toate fetele din Edinburgh. James, am spus eu, și mi-a luat mâna într-a lui. Îmi pare foarte bine că te cunosc, Kitty, mi-a răspuns, și mi-a plăcut foarte mult felul în care mi-a spus Kitty, felul în care mi-a făcut cu ochiul când mama se uita spre stradă să vadă dacă nu vine următorul tramvai, felul în care ducea cutiile, de parcă ar fi fost ușoare ca fulgul. În seara aceea, am ascuns sub pernă mănușa pe care o purtasem. Când am plecat, doamna Dalziel a spus că trebuie să vin la petrecerea lor de revelion. Tu și sora ta, așa a spus. Jamie, l-a strigat ea chiar când am plecat. Jamie, fii atent la comisioane. La o săptămână după asta, l-am întâlnit în Parc. Era cu un prieten, Duncan Lockhart, dar bineînţeles că nici nu m-am uitat la el. Și unde ai plecat, m-a întrebat, potrivindu-și pașii după mine, iar eu i-am răspuns c-o aștept pe sora mea. Și eu am o surioară, mi-a spus el, iar eu am exclamat, oh, dar a mea nu e mică, e mai înaltă decât mine, curând termină școala. Și chiar când îi spuneam asta, am văzut-o venind pe stradă. Se îndrepta spre noi și eu l-am anunţat, asta e sora mea, Esme, iar el a zâmbit cum numai el știa, i-a luat mâna și a spus, încântat. Asta-i tot ce-a spus: încântat. Iar ea a râs, chiar a râs și și-a retras mâna. Ia auzi la tine, i-a zis ea, și a pufnit destul de tare ca s-o audă. Când m-am uitat la el, am văzut că o privea, am văzut totul, că se topește ca zahărul în apă, iar când am văzut

asta…

…problema era că de câte ori mergeam undeva, ea și cu mine, și primeam regulat invitaţii, datorită numelui nostru de familie, bineînţeles, chiar dacă ea refuza să se împrietenească cu vreo fată de la școală. Zicea că sunt zgripţuroaice, chiar cuvântul ăsta îl folosea. Dar de câte ori mergeam undeva, la o partidă de tenis, la ceai, la dans, întotdeauna făcea ceva ciudat, ceva neașteptat. Zdrăngănea la pian, vorbea tot timpul cu câte un câine, odată s-a urcat într-un copac și a stat acolo printre ramuri, uitându-se în gol și răsucindu-și pe degete părul sălbatic. Unele persoane nu ne-au mai invitat, sunt sigură, din cauza comportamentului ei. Și trebuie să-ţi spun că pe mine m-a afectat foarte mult. Și mama a spus că aveam dreptate. Că tu, așa mi-a spus, care te porţi întotdeauna așa cum se cuvine, cu demnitate, trebuie să suferi din cauza ei. Nu e drept. Odată chiar am auzit din întâmplare…

…a mea era din organdi alb, cu garnituri în culoarea florii de portocal, și nu am vrut să duc ilicele ca să n-o rup, așa că a dus ea coroniţa. Pe ea n-o prea interesa rochia. Catifea roșie, asta a vrut. Roșu-aprins. A primit însă tafta roșu-închis. Și a spus că nu-i vine bine, că tighelurile nu sunt drepte, până și eu mi-am dat seama de asta, însă asemenea lucruri contau atât de mult pentru ea încât…

…vine o fată și se lasă pe vine în faţa mea și văd că îmi desface șireturile de la pantofi și mi-i scoate și îi spun, l-am luat, l-am luat și altceva nu spun nimănui. Fata se uită în sus la mine și chicotește. Ne spui asta în fiecare zi, zice ea. Știu că minte, așa că îi spun că a fost al surorii mele, să știi. Iar ea se întoarce să vorbească peste umăr cu cineva…

…am auzit pe cineva spunând ceva despre ea, râzând de ea. O fată cu bluză în dungi, era foarte drăguţă, cu cerculeţe cusute până jos. Arăta cu degetul spre Esme și îi înghiontea pe cei doi bărbaţi care erau cu ea. Uitaţi-vă la Ciudăţenie, le spunea. Așa îi zicea, Ciudăţenie. Așa că m-am uitat și nici n-o să mă credeţi, dar era într-un fotoliu și avea un picior atârnat peste un braţ, ţinea o carte în poală,

picioarele mult depărtate pe sub fustă. Pentru Dumnezeu, doar eram la bal. Eram atât de încântată că am fost invitată, era o familie bună, și știam că după asta nu vom mai fi invitate niciodată. Trebuia să înceteze și mie-mi ardea faţa; toată lumea din încăpere se uita la mine și am strigat-o de două ori, dar era așa de absorbită la ce-o fi citit ea că nici nu m-a auzit și a trebuit s-o zgâlţâi de braţ. S-a uitat la mine și parcă s-ar fi trezit din somn. S-a întins. Chiar s-a întins și a zis, bună, Kit. Dar apoi a văzut, cred, că am ochii plini de lacrimi, pentru că i s-a lăsat faţa și a întrebat, ce e? Tu, i-am zis. Îmi distrugi toate șansele. Și ea a întrebat, ce șanse? Atunci mi-am dat seama că dacă ar fi să am succes…

…felul în care o privea…

…mangusta care tremura în borcanul ei din sticlă. Se pare că o prinsese bunicul. Bunicii îi plăcea foarte mult. Avea o expresie foarte îndurerată, așa-i spunea ea, îndurerată. Și nici nu-i de minare, era ea de părere, privind-o în timp ce cânta la pian, cine ar vrea să stea închis așa în…

…DAA-DUM, da-da-da-da-da-dum. Îmi aduc aminte că…

Îşi continuă drumul, Esme în spatele fetei, al lui Iris, și se uită la tocurile pantofilor ei roșii, la felul în care dispar, reapar, dispar pe măsură ce înaintează pe trotuarul din North Berwick. Iris i-a spus că acum se întorc la mașină, iar Esme abia așteaptă să urce, să se adune în scaun și poate că fata va deschide din nou radioul și vor asculta muzică pe drumul de întoarcere.

Se gândește la discuţia cu tatăl ei, într-o seară, chiar înainte de a merge la culcare, când focul era aproape stins, iar Kitty, mama și bunica erau ocupate cu ceea ce numeau ele lucru de mână; mama tocmai o întrebase unde era bucăţica de tapiserie pe care i-o dăduse.

Esme nu i-a putut răspunde că a ascuns-o, că a înghesuit-o în spatele pernuţelor scaunului din camera ei.

Pune cartea deoparte, Esme, i-a spus mama. Ai citit destul astă-seară.

Nu a putut însă, pentru că personajele din carte și încăperea în care se aflau o ţineau strâns, dar a venit tata în faţa ei și i-a smuls cartea, a închis-o fără măcar să-i pună semn, și deodată n-a mai rămas decât încăperea în care se afla.

Pentru numele lui Dumnezeu, fă ce-ţi spune mama!

Și-a ridicat privirea, plină de furie și, în loc să spună, te rog să-mi dai cartea, a spus, vreau să continui școala.

N-a vrut asta. Știa că nu e momentul să vorbească despre așa ceva, că nu va ajunge nicăieri, însă simţea această dorinţă acut în sinea ei și nu s-a putut abţine. Cuvintele au ieși la lumină de unde le ascunsese. Îşi simţea mâinile ciudate și inutile fără carte, iar dorinţa de a rămâne la școală a crescut și i-a ieșit din gură fără ca măcar să știe.

În cameră s-a făcut liniște. Bunica și-a privit fiul. Kitty s-a uitat la mama ei, apoi și-a aplecat din nou ochii asupra lucrului. Ce făcea acum? O nenorocită de dantelă pentru „trousseau”, cum îi spunea ea, cu un accent francez afectat, pe care, când îl auzea, lui Esme îi venea să urle. Nu de mult, servitoarea i-a spus, trebuie mai întâi să-ţi găsești un soţ, fato, și Kitty a fost atât de supărată că a fugit din cameră, așa că lui Esme nici nu-i trecea prin gând să critice maldărul tot mai mare de dantelă și de mătase din dulapul lor.

Nu, a spus tatăl lor.

Te rog. Esme s-a ridicat în picioare și și-a împreunat mâinile ca să nu-i mai tremure. Domnișoara Murray a spus c-aș putea primi o bursă și după asta, poate la universitate și…

Nu văd niciun profit în asta, a răspuns tatăl și s-a așezat din nou în fotoliu. Fetele mele nu vor munci ca să se întreţină.

A lovit cu piciorul în podea – poc – și asta a făcut-o să se simtă mai bine, deși știa că nu-i va folosi la nimic, dimpotrivă că situaţia se va înrăutăţi.

De ce e întotdeauna nu? a ţipat ea, pentru că simţea că se închide ceva în jurul ei. Nu suporta gândul că în câteva

luni va fi aici, în această casă și nu va avea niciun motiv să mai iasă, supravegheată toată ziua de mama și de bunica ei. Kitty va pleca în curând, cu dantela și cu panglicile ei cu tot. Și nu va mai fi nici scăpare, nici eliberare dintre acești pereţi, din această încăpere, din această familie, până când se mărită, iar gândul la așa ceva era tot atât de rău, dacă nu chiar mai rău.

Au ajuns la mașină. Iris deschide, și Esme vede o lumină portocalie care pâlpâie într-o parte. Deschide ușa și urcă.

După încă o zi sau două era cu Kitty în dormitorul lor. Kitty iar cosea ceva – o cămașă de noapte, un furou, cine mai știe? Esme stătea lângă fereastră, uitându-se cum i se lăţește și i se albește răsuflarea pe sticlă, trecându-și apoi degetele prin ea, ascultând scârţâitul geamului.

Bunica a intrat brusc în cameră.

Kitty, a spus ea cu un zâmbet neobișnuit, mișcă-te. Ai un musafir.

Cine? a întrebat Kitty punând acul jos.

A apărut și mama în spatele bunicii.

Kitty, repede, lasă lucrul deoparte. E aici, e jos…

- Cine? a întrebat Kitty.

Băiatul, Dalziel. James. Citește ziarul, dar nu trebuie să întârziem.

Esme s-a uitat de la fereastră la mama care a început să-i aranjeze lui Kitty părul, dându-i-l după ureche, apoi lăsându-l din nou liber.

I-am spus că vin să te chem, a spus apoi Ishbel foarte bucuroasă, și el a spus „minunat”. Auzi? Minunat. Hai, repede, repede. Arăţi foarte bine și venim cu tine, așa că nu e nevoie… Ishbel s-a întors și a zărit-o pe Esme la fereastră. Și tu, hai repede.

Esme a coborât încet scara. Nu avea niciun chef să-i întâlnească pe pretendenţii lui Kitty. Ei i se păreau toţi la fel – agitaţi, cu părul foarte pieptănat, mâinile curate și cămășile călcate. Veneau și beau ceai, iar ea și Kitty erau nevoite să vorbească de fiecare dată cu ei, în timp ce mama stătea ca un arbitru pe scaun, în cealaltă parte a

camerei. Lui Esme îi venea să izbucnească și să spună lucrurilor pe nume, să zică, hai să renunţăm la șarada asta, vrei să te însori cu ea sau nu?

Zăbovea pe scară, uitându-se la o acuarelă cu un cer mohorât, cenușiu, dar a apărut bunica jos, în hol.

Esme, i-a șuierat ea, și Esme a coborât restul treptelor.

Ajunsă în salon, s-a prăbușit într-un fotoliu cu braţe înalte din colţ, și-a încolăcit gleznele în jurul picioarelor lustruite și l-a fixat cu privirea pe pretendent. Același ca de obicei. Poate că un pic mai arătos decât unii dintre ceilalţi. Păr blond, frunte arogantă, manșete fine. O întreba pe Ishbel ceva despre trandafirii dintr-o vază de pe masă. Esme abia s-a abţinut să nu-și dea ochii peste cap. Kitty stătea ţeapănă pe sofa și turna ceai într-o ceașcă, înroșindu-se pe gât în sus.

Esme a început jocul cu care se provoca adesea pe ea însăși în astfel de momente: se uita prin cameră și îşi imagina cum o poate înconjura fără să atingă podeaua. Se poate urca de pe canapea pe măsuţa joasă și, de acolo, până la taburet. Peste el, apoi…

Și-a dat seama că mama se uită la ea și că spune ceva.

Poftim? a întrebat Esme.

- James vorbea cu tine, i-a răspuns mama, iar ușorul tremur al nărilor însemna, Esme știa asta, că ar trebui să se poarte cum se cuvine dacă nu vrea să aibă necazuri mai târziu.

Spuneam, a început James, așezându-se mai bine în fotoliu, cu coatele pe genunchi, și și-a dat seama brusc că are ceva familiar. L-a mai întâlnit oare? Nu era sigură… ce frumoasă e grădina mamei tale.

A urmat o pauză, și Esme și-a dat seama că era rândul ei să vorbească.

Oh, a exclamat ea. Nu-i venea în minte nimic altceva.

Poate că mi-o arăţi?

- Eu? s-a mirat Esme, clipind.

Dintr-odată, toată lumea s-a uitat la ea: mama, bunica, Kitty, James. Iar expresia mamei era atât de

deconcertantă, atât de înspăimântată, încât, o clipă, lui Esme i-a venit să râdă. Capul bunicii se rotea de la James la Esme, apoi la Kitty și înapoi la James, începea să se dumirească. Înghiţea repede și a trebuit să-și ia ceașca de ceai.

Nu pot, a răspuns Esme.

- De ce? i-a zâmbit James.

Ăă... s-a gândit ea o clipă... m-am lovit la picior.

Da? s-a mirat Jack, lăsându-se mai în spate, în fotoliu și cercetându-i din privire gleznele, genunchii, îmi pare rău. Ce s-a întâmplat?

Am căzut, a mormăit Esme și și-a vârât în gură o tartă cu fructe pentru a-i da de înţeles că a încheiat discuţia.

Din fericire, i-au venit în ajutor bunica și mama care nu mai pridideau să-i ofere compania surorii ei.

Kitty ar fi încântată...

- De ce nu te duci cu Kitty, ea...
- ... o să-ţi arate câteva plante interesante în colţul...

... știe foarte multe despre grădină, mă ajută destul de des, știi...

James s-a ridicat în picioare.

— Foarte bine, a spus el și apoi i-a oferit braţul lui Kitty. Mergem?

În timp ce ieșeau, Esme și-a descolăcit gleznele din jurul picioarelor scaunului și și-a îngăduit să-și dea ochii peste cap, uitându-se o singură dată până în tavan și înapoi. A crezut însă că James a surprins-o pentru că și-a dat seama, prea târziu, că, ieșind pe ușă cu Kitty, el a privit în urmă.

Esme nu-și mai amintește însă câte zile au trecut până când îşi croia drum pe sub copaci. Îşi aduce doar aminte că era seară. Rămăsese la școală până mai târziu ca să termine un eseu. Peste oraș se lăsa ceaţa, care se lipea de case, de străzi, de lumini, de ramurile negre de deasupra, făcând ca totul să pară estompat și vag. Îşi simţea părul umed pe sub beretă și picioarele îngheţate.

Și-a mutat ghiozdanul pe celălalt umăr și atunci a observat forma întunecată ce se strecura repede printre

copacii din Parc. A încercat să nu se uite înapoi și a mărit pasul. Ceaţa se înteţea, cenușie și umedă.

Sufla în degetele care-i îngheţau când, pe neașteptate, din întuneric i-a apărut în faţă o siluetă care a apucat-o de braţ. A ţipat și, apucând baréta din piele a ghiozdanului, a pocnit-o în cap cu toată forţa, sporită și de greutatea cărţilor. Arătarea a mormăit, apoi a înjurat, clătinându-se spre spate. Esme era deja pe trotuar, când a auzit-o strigând-o pe nume.

S-a oprit și a așteptat, mijind ochii în ceaţă. Silueta a apărut din nou, materializându-se din ceaţă, de data aceasta ţinându-se cu o mână de cap.

De ce-ai făcut asta? a mârâit el.

Esme s-a holbat uluită la bărbatul din faţa ei. Nu-i venea să creadă că el era oribila arătare din întuneric. Era blond, cu faţa netedă, cu un palton bun și avea un accent educat.

Te cunosc? l-a întrebat.

Bărbatul îşi scosese o batistă din buzunar și îşi tampona tâmpla.

Uită-te, exclamă el, sânge. Mi-a dat sângele.

Esme s-a uitat la pânza albă și a văzut trei picături roșii. Apoi, brusc, el și-a dat seama ce l-a întrebat.

Te cunosc? a repetat el înspăimântat. Nu-ţi aduci aminte?

L-a privit din nou. Îi evoca o senzaţie de apăsare, de nemișcare și plictiseală. I-a căzut fisa și și-a amintit. James. Pretendentul iubitor de grădină.

Am fost la voi, îi spunea. Erai tu, sora ta Katy și…

Kitty.

Așa, Kitty. Acum câteva zile. Nu cred că nu m-ai recunoscut.

- Din cauza ceţii, i-a răspuns vag Esme, întrebându-se ce vrea, pentru că ea voia să plece. Îi îngheţau picioarele.

Dar prima oară ne-am întâlnit aici, a spus el arătând vag cu mâna în spate. Îţi amintești?

A dat din cap, reţinându-și un zâmbet.

îhî. Domnul cel Chipeș.

A făcut și el o reverenţă în glumă și i-a luat mâna ca și cum ar fi vrut să i-o sărute.

Eu sunt acela.

Bun, a răspuns ea trăgându-și mâna. Trebuie să plec. La revedere!

El însă i-a apucat braţul, l-a prins sub al său și a pornit alături de ea.

Oricum, a spus el de parcă ar fi continuat o discuţie, de parcă ea nu i-ar fi spus la revedere, nu are nicio importanţă, pentru că important e, bineînţeles, când vii cu mine la cinema.

Nu vin.

- Ba să fii sigură, i-a răspuns zâmbind, c-o să vii.

Esme s-a încruntat, pașii i-au devenit ezitanţi. A încercat să-și scoată degetele dintr-ale lui, dar i le ţinea strâns.

Ba să fii sigur că n-o să vin. Și știu mai bine.

- De ce?
- Pentru că depinde de mine.

— Da?

Bineînţeles.

Și dacă, nu s-a lăsat el strângându-i și mai tare mâna, îi întreb pe părinţii tăi. Atunci?

Esme și-a smuls mâna dintr-a lui.

Nu poţi să-i întrebi pe părinţii mei dacă vin cu tine la film.

— Nu?

Nu. Și chiar dacă ei spun da, tot nu merg. Prefer… A încercat să găsească ceva extrem, ceva care să-l facă să plece… Prefer să-mi înfig ace în ochi. Asta trebuie să aibă efect.

El însă rânjea, de parcă i-ar fi spus ceva extrem de măgulitor. Ce e cu omul ăsta? El și-a potrivit mai bine mănușa, și-a tras manșeta și a măsurat-o din cap până în picioare, ca și cum s-ar fi gândit dacă s-o mănânce sau nu.

Ace, da? La școala aia a ta nu vă învaţă bunele maniere, nu? îmi plac însă provocările. O să te mai invit o dată. Când vii cu mine la cinema?

Niciodată, i-a întors-o ea.

Era din noi uimită să-l vadă zâmbind. Probabil că n-a fost niciodată așa de nepoliticoasă cu cineva cum a fost cu el.

S-a apropiat mai tare de ea, dar l-a ţinut la distanţă.

Nu ești ca celelalte fete, nu-i așa? a murmurat el. Fără să vrea, această declaraţie i-a trezit interesul.

- -Nu?

Nu. Nu ești o floricică de salon. Îmi place asta. Prefer puţin temperament. Altfel, viaţa e tristă, nu crezi?

Dinţii albi îi străluceau în întuneric și îi simţea respiraţia pe faţă.

- Acum, serios, a continuat el, și tonul îi era ferm, profesoral, iar Esme s-a gândit că așa le vorbește probabil cailor; și la această idee i-a venit parcă să chicotească. Nu era familia Dalziel cunoscută pentru talentele sale ecvestre? N-am de gând să irosesc cuvinte frumoase și expresii persuasive pe tine. Știu că n-ai nevoie de ele. Vreau să te scot în oraș, așa că spune-mi când vrei?

Ţi-am spus, i-a răspuns ea înfruntându-i privirea. Niciodată.

A simţit cum o prinde de încheietură și a fost surprinsă de insistenţa și de forţa strânsorii.

Dă-mi drumul! Vrei să te mai lovesc o dată?

Nu m-ar deranja, a răspuns el tărăgănând cuvintele, dar i-a eliberat mâna. O să te invit la ceai, l-a auzit strigând după ea în timp ce se îndepărta.

N-o să vin, i-a trântit peste umăr.

Ba să fiu al naibii dacă nu vii. O s-o pun pe mama s-o invite pe mama ta. Atunci trebuie să vii.

Nu vin!

- Am un pian la care poţi să cânţi. Un Steinway.

Esme și-a încetinit pașii, apoi s-a întors.

Un Steinway?

— Da.

De unde știi că eu cânt la pian?

L-a auzit râzând, iar hohotele s-au rostogolit până la ea pe trotuarul umed.

Am cules niște informaţii despre tine. N-a fost greu; ești destul de cunoscută. Am descoperit tot felul de lucruri, dar nu pot să-ţi spun. Deci, vii la ceai?

Mă îndoiesc, i-a răspuns și s-a întors din nou, pornind spre casă.

Iris iese cu mașina de pe autostrada de coastă și se înscrie pe intrarea spre Edinburgh; Esme e în scaunul de lângă ea. Se gândește că ar trebui să-l sune pe Luke; să verifice doar. Să se asigure că n-a făcut vreo prostie.

În timp ce accelerează pe șoseaua alunecoasă spre intrare, scoate mobilul din buzunar, rămânând cu ochii la drum și cu piciorul pe pedală. Luke știe că nu-l sună niciodată în weekend; cunoaşte regulile. Dar dacă i-a spus? Nu se poate. Nu i-a spus. Precis.

Oftează și trântește telefonul pe bord. Se gândește că poate ar fi timpul să-l scoată pe Luke din viaţa ei.

Esme se foia în fotoliu. Era acoperit cu o stofă grea, maro, tocită la braţe. Capetele ascuţite ale penelor străpungeau ţesătura, înţepându-i coapsele. S-a foit din nou, atrăgând privirea mamei. A trebuit să se potolească și a scos limba. Cine-a pus-o să vină?

Discutau despre apropiata petrecere, despre cât e de greu cu invitaţiile la Edinburgh, care e cea mai bună lăptărie de unde se putea cumpăra frișcă. Încerca să asculte. Poate c-ar trebui să spună și ea ceva. Nu vorbise deloc și simţea că a cam venit vremea să deschidă gura. Kitty, care era lângă mama pe canapea, reușea să facă unele comentarii, deși numai Dumnezeu știe ce avea ea de spus despre locul de unde se poate cumpăra frișcă. Doamna Dalziel a făcut o remarcă despre tăietura de pe faţa lui Jamie, care, când a fost ceaţă, a intrat într-o creangă lăsată în jos. Esme a îngheţat și i s-a stins în gâtlej orice posibilă iniţiativă conversaţională.

Cred că te doare foarte tare, James, a spus mama lui Esme.

Nu, nu, i-a răspuns el. Vă asigur, au fost altele și mai rele.

- Sper să se vindece până la petrecere. Crezi că mai poţi

să recunoști copacul? Ar trebui informate autorităţile. Pare periculos.

James și-a dres vocea.

E periculos. Cred că voi anunţa autorităţile. Bună idee.

Esme, cu faţa roșie, se uita unde să-și pună ceașca de ceai. În apropiere nu era nicio măsuţă și nici vreo altă suprafaţă potrivită. Pe podea? S-a uitat la parchet peste braţul fotoliului. Distanţa până jos părea foarte lungă și nu era sigură că poate păstra echilibrul ceștii pe farfurioară la unghiul cerut de această mișcare. Să spargă una dintre ceștile doamnei Dalziel! Kitty și mama și le puseseră pe o măsuţă din faţa lor. Esme era disperată. S-a mai răsucit o dată să vadă dacă nu există vreo masă de cealaltă parte a fotoliului imens și, brusc, s-a trezit cu Jamie lângă ea.

Vrei să o iau eu?

Esme i-a dat ceașca.

Oh, mulţumesc.

Când a luat-o, i-a făcut cu ochiul, și Esme a observat că doamna Dalziel se uita la el cu o privire tăioasă, ca un cuţit.

Spuneţi-mi, doamnă Lennox, ce planuri aveţi pentru Esme după ce termină școala? a întrebat doamna Dalziel cu vocea ușor ridicată.

Aa… a început mama ei și Esme s-a simţit cuprinsă de indignare. De ce n-o întreabă direct pe ea? Doar are și ea voce?

A deschis gura fără să aibă nici cea mai mică idee ce va rosti, până în clipa în care s-a auzit.

O să călătoresc prin lume.

Și i-a plăcut destul de mult această idee.

Jamie, care stătea pe scaunul din faţa ei, era să pufnească în râs, dar și l-a înăbușit, tușind într-o batistă. Kitty o privea uluită, iar doamna Dalziel și-a luat o pereche de ochelari prin care a privit-o lung pe Esme, începând de la picioare, în sus, până într-un punct de deasupra capului.

Chiar așa? a întrebat ea. Înseamnă c-o să fii destul de ocupată.

Mama lui Esme și-a lăsat cu zgomot linguriţa pe

farfurioară.

Esme e… a început ea…e încă foarte tânără… Are unele idei cam… extreme asupra…

Da, îmi dau seama.

Doamna Dalziel i-a aruncat o privire fiului, care și-a întors capul spre Esme, iar Esme și-a văzut în acel moment sora. Ochii lui Kitty erau îndreptaţi spre podea, dar i-a ridicat o fracţiune de secundă spre Jamie și apoi i-a plecat din nou. I-a văzut schimbarea într-o clipă, petele roșii de pe gât, buzele strânse. Esme a rămas nemișcată, șocată, apoi s-a aplecat în faţă și s-a ridicat în picioare.

Toţi cei din cameră s-au întors spre ea. Doamna Dalziel se încrunta, întinzând din nou mâna după ochelari. S-a oprit pe la mijlocul covorului.

Pot să cânt la pian? a întrebat ea.

Doamna Dalziel și-a lăsat capul într-o parte și și-a lipit două degete de gură. S-a uitat din nou la fiul ei.

Categoric, a spus ea, înclinându-și capul.

Jamie a sărit în picioare.

Îţi arăt unde e, i-a spus el și a scos-o pe Esme pe coridor. Te place, i-a șoptit el închizând ușa în urma sa.

Ba nu. Crede că sunt diavolul în persoană.

Nu fi ridicolă. E mama mea și îmi dau seama. Te place, a mai spus el și a cuprins-o de mijloc. Pe aici, i-a arătat conducând-o spre o cameră din spatele casei, cu ramuri înfrunzite lipite aproape de geamuri, ceea ce le dădea pereţilor o strălucire verzuie.

Esme s-a așezat pe scăunel și și-a trecut degetele peste capacul din lemn negru, pe care era scris cu litere de aur „Steinway”.

Oricum, nu cred că are importanţă, a spus ea ridicând capacul.

Nu are, i-a răspuns și s-a sprijinit de pian. Ai dreptate. Pot avea pe cine îmi place.

L-a privit. Se uita la ea, cu buzele desfăcute într-un zâmbet, cu părul căzut în ochi și atunci s-a întrebat, preţ de o clipă, cum ar fi dacă s-ar mărita cu el.

A încercat să se imagineze în casa aceasta mare, cu

pereţii întunecaţi, cu ferestrele strivite de plante, cu scara în spirală și cu o cameră la etaj care va fi a ei și una, alăturată, care va fi a lui. Și-a dat seama surprinsă că ar putea avea aceste lucruri. Ar putea fi ale ei. Ar putea fi Esme Dalziel.

Și-a întins degetele.

Nu are importanţă, i-a răspuns fără să-l privească, pentru că nu mă mărit. Cu nimeni.

- Nu? a râs el, apoi a venit și s-a așezat lână ea, pe scăunel. Să-ţi spun ceva, i-a murmurat la ureche, și Esme și-a fixat ochii pe nitul suportului de note, pe ondulaţia lui *y* din „St ein way", pe dunga pantalonilor lui.

Niciodată nu mai fusese atât de aproape de un bărbat. Mirosea a ceva pătrunzător, a colonie și a piele proaspătă. Nu i-a displăcut.

Dintre toate fetele pe care le cunosc, tu pari cea mai potrivită pentru căsătorie.

Esme a fost luată prin surprindere. Nu era deloc ceea ce se așteptase să audă de la el. L-a privit.

— Da?

Însă faţa îi era aproape de a ei, prea aproape pentru a o vedea clar, și i-a trecut prin gând c-ar putea s-o sărute, așa că și-a întors capul.

Da, i-a șoptit în ureche, ești făcută pentru asta. Poţi fi egala bărbatului, poţi ţine pasul cu el. Nu te-ai lăsa dominată.

În căsătorie?

Cele mai multe femei sunt. Vezi asta tot timpul. Fete drăguţe care devin matroane plicticoase în clipa în care au verigheta pe deget. Tu n-o să fii așa. Tu nu te-ai schimba deloc. Nu-mi imaginez că te-ar putea schimba ceva. Iar eu asta vreau. De asta te doresc.

Mâna de pe talie și-a accentuat strânsoarea, și Esme a fost trasă spre el, simţindu-i în același timp buzele lipite de pielea ei, acolo unde se termină bluza și începe gâtul. Șocul a fost aproape electric. Era cel mai intim lucru pe care i l-a făcut vreodată cineva. S-a întors uluită să-l privească, dar el îi râdea, cu pieptul lipit de umărul ei, iar

ea a vrut să întrebe: asta e, așa e, așa ar fi, ca asta? A auzit însă deschizându-se ușa salonașului și vocea mamei lui Jamie.

De ce nu te duci și tu la ei, Kitty dragă?

Și-a întors privirea de la Jamie exact la timp pentru a-și vedea sora intrând în cameră. Kitty a intrat și și-a înălţat capul. Esme a văzut-o clipind, foarte încet, apoi uitându-se în altă parte. Esme s-a sprijinit cu mâinile pe scăunelul de la pian și s-a ridicat în picioare. S-a îndreptat apoi spre sora sa și și-a trecut braţul pe sub al ei, însă Kitty a rămas cu faţa întoarsă, iar braţul îi atârna greu, fără viaţă.

Esme, revenită în prezent, este în mașină și se întoarce de la mare spre Edinburgh. Se hotărăște să se prefacă adormită. Nu pentru că ar fi obosită, ci pentru că trebuie să se gândească. Își lasă capul pe spate și închide ochii. După câteva clipe, fata, Iris, se apleacă și închide radioul. Muzica orchestrală, care, de fapt, lui Esme îi plăcea, încetează.

E cel mai frumos gest pe care Esme l-a văzut de mult timp. Aproape c-o face să plângă, ceea ce nu i se mai întâmplă niciodată. E copleșită de impulsul de a deschide ochii și de a lua mâna fetei. N-o face însă. Fata e nesigură în ceea ce-o privește, regretă că-i acolo… Esme știe acest lucru. Dar uite, i-a fost teamă că muzica de la radio îi deranjează somnul. Ca să vezi.

Ca să nu plângă, se gândește. Se concentrează.

În ajunul Anului Nou, după-amiaza, mama și Kitty se duc la croitoreasă, o femeie scundă, cu coc, ca să-și ia rochiile. După ce au plecat, Esme intră în camera mamei. Se uită în cutia de bijuterii, deschide borcănelele de pe masa ei de toaletă, încearcă o pălărie din fetru. Are șaisprezece ani.

Se uită în stradă. E pustie. Înclină capul și ascultă zgomotele casei. E pustie. Își răsucește părul ca pe o funie și îl prinde în ace sus, în creștetul capului. Deschide dulapul mamei. Tweed, blană, stofă, stofă ecosez, cașmir. Știe ce caută. Știe de când a intrat aici, de când a auzit închizându-se ușa de la intrare. L-a zărit de câteva ori

doar, noaptea, când mama trecea repede pe coridor, între camera ei și cea a tatii. Un neglijeu din mătase acvamarin. Vrea să știe dacă i se înfășoară în jurul gleznelor. Mai vrea să știe dacă baretele subţiri i se așază la fel pe umeri. Vrea să vadă cum arată ea sub acea dantelă în culoarea mării. Are șaisprezece ani.

Îl simte înainte de a-l vedea – mângâierea rece a mătăsii. E chiar în spate, după unul dintre cele mai bune costume ale mamei. Esme îl ia de pe umeraș și parcă vrea să-i scape, alunecându-i printre degete pe podea. Îl prinde însă în dreptul taliei și-l aruncă pe pat. Îşi scoate puloverul, neluându-și ochii de la mătasea ca o apă. Se pregătește să se scufunde în ea. Îndrăznește oare?

Întoarce însă capul spre fereastra mașinii, deschide ochii. Nu vrea să se gândească la asta. Nu vrea. De ce-ar face-o? Când soarele strălucește? Când e cu fata pe care-o interesează dacă doarme sau nu? Când merge în mașină pe un drum pe care nu-l recunoaşte? Orașul îl știe, clădirile, linia acoperișurilor, dar altceva nu. Nici drumul, nici șiragurile de lumini portocalii, nici vitrinele magazinelor. De ce să se gândească la asta?

…era o mare rușine, te asigur. Nu s-a mai întâmplat în familia noastră, niciodată. Și să se întâmple tocmai fiului meu. Vremurile s-au schimbat, așa mi-a spus, iar eu i-am răspuns, o căsătorie se construiește, numai Dumnezeu știe, noi, tatăl tău și cu mine așa am făcut, și m-am gândit, dacă ar şti el. Dar… E absolut necesar să divorţezi, nu-i așa… și el m-a întrerupt. Nu suntem căsătoriţi, mi-a spus, așa că practic nu există divorţ. Bun. Bineînţeles că n-am spus nimic în cercul meu. De dragul copilului. Nu mi-a plăcut niciodată nevasta sau ce-o fi ea. Haine fără nicio formă, păr neîngrijit. El zice că e mai plăcut așa. Și trebuie să recunosc că relaţia lui cu copilul e foarte bună. O păpușică, așa e, seamănă cu mama, însă la caracter îmi aduce mai mult aminte de…

…nu știu dacă-mi place iaurtul. Mă întreabă o femeie și nu știu ce să-i răspund. Ce să-i spun? Să-i spun că nu. O să-l ia de aici și nu mai trebuie să mă gândesc la asta. N-a

așteptat însă răspunsul meu și mi l-a lăsat lângă farfurie. O să-l iau și o să iau și obiectul acela lung și lucitor pe care l-a lăsat, argintiu, cu un capăt rotunjit, care se numește…

…el le număra întotdeauna după ce aveam musafiri. Le înfășură în șervete ude, le lustruia capetele și le număra când le așeza în cutia de tacâmuri căptușită cu catifea. Pe mine mă înnebunea. Trebuia să ies din cameră. Nu suportam să-l aud murmurând în bărbie numerele, nici să-l văd dispunându-le în batalioane de câte zece pe masa goală. Există oare ceva care să te…

…pietricele. Am învăţat-o să numere pietricelele pe care le adunam din grădina din India. Am găsit zece pietricele frumoase, netede și le-am aliniat pe alee, să le vadă. Uite, i-am spus, unu, doi, trei, vezi? Era desculţă, iar părul îi era legat cu o panglică. Unudoitlei, a repetat după mine și a zâmbit. Nu, i-am spus, uite, unu, doi, trei. Le-a ridicat, pietricelele adică, patru într-o mână și șase în cealaltă. Și înainte de a apuca s-o opresc le-a zvârlit în aer. Când au căzut înapoi, eu mi-am aplecat capul. Ca prin minune, pe ea n-au lovit-o, dar dacă e să te gândești…

…mama aduce copila în vizită la mine. Nu prea aveam ce să ne spunem, dar mărturisesc că am fost surprinsă să descopăr că începe să-mi fie dragă fetiţa. Bunico, mi-a spus ea zilele trecute, și făcea niște cercuri în aer cu mânuţa, și se uita cum le desenează, când lac ceva, și scheletul meu face acel lucru. Și i-am răspuns, ai perfectă dreptate, draga mea. Poate că fiul meu o să aibă și alţi copii, cine știe, e încă tânăr. Dacă întâlneşte pe altcineva, o fată drăguţă, una mai potrivită. Mi-ar plăcea. Ar fi mai bine pentru Iris să nu fie copil singur la părinţi și știu bine ce zic pentru că…

…și când i-am găsit, când am intrat peste ei și i-am văzut stând așa împreună, amândoi pe scăunelul de la pian, și el se holba la ea de parcă ar fi văzut ceva extraordinar, preţios și care-și dorește foarte mult, am vrut să dau cu piciorul de pământ și să urlu, tu știi cum i se spune, i se spune Ciudăţenie, oamenii râd de ea pe la spate, știi asta? Știam că nu se poate, că nu trebuie să se

întâmple așa ceva, că a trebuit să…

…nu-mi place iaurtul. E rece, prea dulce și are înăuntru bucăţi ascunse de fructe apoase și alunecoase. Nu-mi place. Am lăsat lingura să cadă, și iaurtul desenează o formă ca de evantai pe covor și…

Se aude o trosnitură tare, bruscă, asemenea unui tunet și e aruncată în spate. Simte răceala oglinzii pe pielea rece a braţului. Faţa îi răsună de căldură, de durere și Esme îşi dă seama că tatăl ei a pălmuit-o.

— Scoate-l! strigă el. Scoate-l în clipa asta.

Din cauza șocului, degetele lui Esme se mișcă încet. Caută nasturii de la decolteu, dar sunt mici, acoperiţi cu mătase, iar ei îi tremură mâinile. Tata o împinge și încearcă să-i tragă neglijeul peste cap. Esme e împinsă într-un ocean de mătase, sufocată, se scufundă în el. Gura îi este plină de păr și mătase, se îneacă, nu vede nimic, îşi pierde echilibrul și se împiedică de colţul tare al unei mobile, și în tot acest timp tatăl ei urlă niște cuvinte pe care nu le-a mai auzit niciodată.

Deodată, în încăpere, se aude vocea mamei.

Destul, spune ea.

Esme îi aude pașii pe podea. Laţul de mătase din jurul gâtului se slăbește, îl simte peste cap, smuls. Mama stă în faţa ei. Nu o privește. Descheie nasturii neglijeului și i-l scoate dintr-o mișcare, iar Esme îşi amintește de un bărbat pe care l-a văzut odată jupuind un iepure. Clipește și se uită în jur. Cu câteva secunde în urmă, era în faţa oglinzii, singură, ţinând cu o mână poala neglijeului și întorcându-se să vadă cum arată din spate. Acum e în lenjeria de corp, cu părul căzut pe umeri, cu braţele strânse în jurul ei. Kitty e în pragul ușii, are încă paltonul pe ea, îşi răsucește mâinile înmănușate. Tata e la fereastră, cu spatele la ele. Nimeni nu vorbește.

Mama scutură neglijeul și îl împăturește încet, pe linia cusăturilor, netezindu-l. Apoi îl pune pe pat.

Kitty, spune mama, fără să se uite la cineva anume, aduci tu, te rog, rochia surorii tale?

Ascultă cu toţii pașii lui Kitty îndepărtându-se pe

coridor.

Ishbel, după așa ceva nu mai merge la petrecere, murmură tatăl ei. Eu chiar cred…

Ba da, îl întrerupe mama. Categoric, da.

Da’ de ce naiba? întreabă tata scoţându-și o batistă din buzunar. Ce sens are să trimitem o fată ca ea la așa o reuniune?

— Are sens. Vocea mamei e joasă și hotărâtă; o apucă pe Esme de braţ și o trage spre măsuţa de toaletă. Așază-te, îi poruncește și o împinge pe Esme pe taburet. O s-o pregătim, spune ea luând o perie de păr. O s-o facem să arate drăguţă, o s-o trimitem la bal și apoi, spune ea ridicând peria și trăgând-o cu răutate prin părul lui Esme, o s-o măritǎm cu tânărul Dalziel.

Mamă, începe Esme înfricoșată, nu vreau să…

Mama îşi apleacă faţa spre ea.

Ceea ce vrei tu, îi murmură ea, aproape iubitoare, la ureche, nu are nicio importanţă. Băiatul te vrea. Numai Dumnezeu știe de ce, dar te vrea. Felul în care te comporţi n-a fost niciodată tolerat în această casă și nici nu va fi. Așa că vom vedea dacă, după ce ești câteva luni soţia lui James Dalziel, te mai îmblânzești. Acum, ridică-te și îmbracă-te. Uite, a venit sora ta cu rochia.

În viaţă pot apărea niște confluenţe foarte ciudate. Esme nu vrea să le spună coincidenţe; detestă acest cuvânt. Uneori, crede însă că acţionează ceva, un impuls, o coliziune de forţe, niște noduri în cronologie.

Uite-o aici, acum, gândindu-se la aceste lucruri, iar fata trece cu mașina exact pe lângă acea casă. O întâmplare? Sau altceva?

Esme se răsucește în scaun ca să se uite la ea. Zidurile sunt murdare, cu pete întunecate, iar pe gardul grădinii e lipit un afiș rupt. Aleea e blocată de pubele mari din plastic maro. Vopseaua de pe ferestre e crăpată și se jupoaie.

Au intrat acolo, încălţate cu pantofii de bal. Kitty era atât de îndrăgostită de rochia pe care o purta încât n-a vrut să ducă ea coroniţa de ilice, așa că a luat-o Esme.

Kitty îi ţinea în schimb geanta, pe care i-o împodobise cu paiete. După ce au ajuns în hol și și-au scos paltoanele, Esme a întins mâna după geantă și Kitty i-a dat-o: și-a desfăcut degetele de pe baretă, dar nu s-a uitat la sora ei. Poate că Esme ar fi trebuit să știe atunci, ar fi trebuit să vadă ţesătura invizibilă și iţele care se formau în jurul ei, ar fi trebuit să audă strângerea sforilor. Și dacă le-ar fi auzit, ce? se gândește mereu. Și-a petrecut toată viaţă sufocată de acești Dacă. Și dacă ar fi știut atunci, dacă s-ar fi petrecut un nod în cronologie și ea ar fi văzut ceea ce urma să se întâmple? Ce-ar fi făcut? S-ar fi întors și s-ar fi dus acasă?

N-a știut și n-a făcut-o. A dat paltonul, și-a luat de la Kitty geanta cu paiete și și-a așteptat sora care-și aranja părul în oglindă, care a salutat apoi o fată cunoscută. Pe urmă i s-a alăturat și au urcat împreună scara, spre lumină, spre muzică, spre zumzetul înăbușit al conversaţiei.

Așadar, două fete la un bal. Una așezată, cealaltă în picioare. Era târziu, aproape de miezul nopţii. Rochia fetei mai tinere era prea strânsă pe coaste. Cusăturile se întindeau, amenințând să se rupă dacă ar fi inspirat prea adânc. A încercat să-și încovoaie spatele, dar fără folos: rochia i se aduna în jurul gâtului ca o piele lăsată. Nu-i venea bine, parcă n-ar fi fost a ei, iar îmbrăcată cu ea se simţea ca și cum ar fi participat la o cursă cu picioarele legate, alături de o persoană detestabilă.

S-a ridicat să se uite la dans. Un fel de horă complicată ai cărei pași nu-i cunoștea, femeile treceau de la un bărbat la altul, apoi reveneau la partenerii iniţiali.

Cât mai e până la miezul nopţii? a întrebat întorcându-se spre sora ei.

Kitty stătea lângă ea, pe un scaun, cu un carneţel de dans deschis în poală. Strângea cu degetele înmănușate creionul îndreptat spre pagină.

Vreo oră, i-a răspuns Kitty, absorbită în citirea numelor. Nu sunt sigură. Du-te să te uiţi la ceasul din hol.

Esme nu s-a dus însă, ci a rămas să se uite la hora

care s-a mai rotit o dată și s-a oprit, muzica a încetat, iar formaţiile simetrice de dansatori s-au spart într-o grămadă de oameni care s-au întors la scaunele lor. Când l-a văzut pe tânărul blond și chipeș, gazda, îndreptându-se spre ea, s-a întors repede cu spatele. Prea târziu însă.

îmi oferi acest dans? a întrebat-o, strângându-i degetele într-ale sale.

L-a împins.

De ce n-o inviţi pe sora mea? i-a șoptit ea.

El s-a încruntat și a spus tare, prea tare, astfel încât să audă și Kitty, iar Esme să vadă că aceasta a auzit:

Pentru că nu vreau să dansez cu sora ta, vreau să dansez cu tine.

Și-a luat locul în faţa lui James pentru Strip the Willow[5]. Erau primul cuplu, așa că, atunci când a început muzica, el a înaintat spre ea, i-a luat mâinile și a învârtit-o. A simţit cum i se umflă rochia, cum se rotește încăperea în jurul ei. Ritmul muzicii era susţinut și rapid și James a luat-o de mână și a trecut-o pe lângă șirul de bărbaţi, iar când ea nu s-a mai rotit, el a așteptat-o, pregătit, cu braţele întinse s-o primească. Și în ultimul moment al rotirii lor, când trebuiau să-și dea mâinile și să danseze până la capătul șirului, în timp ce ceilalţi băteau din palme, James a dansat atât de repede și s-a îndepărtat atât de mult încât au ieșit din cameră pe palier, iar acest lucru a făcut-o pe Esme să râdă; și el a învârtit-o până a ameţit și a trebuit să se prindă de braţul lui ca să nu-și piardă echilibrul, și tot râdea, și el la fel. Apoi a adus-o lângă el și a învârtit-o mai încet, ca pentru vals, încă o piruetă și încă una sub candelabru, iar ea și-a dat capul pe spate să vadă punctele de lumină ca un caleidoscop deasupra ei.

Unde se termină palma și începe încheietura? Unde se termină umărul și începe gâtul? Se va gândi

ts/iuriţia lui lum? twwiwc 177 adesea că acesta e momentul în care s-a înclinat balanţa,»a, dacă a existat un punct în care ar fi putut schimba lucrurile, acesta a fost, când se rotea sub candelabru, de revelion.

---

5 Dans popular scoțian (n. tr.).

O făcea să se rotească, ţinând-o strâns. Și-a simţit spatele frecându-se de un perete, apoi peretele parcă a dispărut și au fost copleșiţi de întuneric, iar muzica s-a auzit îndepărtată. Esme a văzut siluetele vagi. de mobilelor, grămezi de paltoane, pălării. James o înconjura cu braţele și îi șoptea numele. Simţea că era gata s-o sărute, că îi atingea cu o mână părul și i-a trecut prin minte că e curioasă să știe cum e, că trebuie să vadă cum e săratul unui bărbat, că nu-i poate tace niciun rău, și când faţa lui Jamie s-a aplecat peste a ei, a rămas liniștită, așteptând.

Era o senzaţie curioasă. O gură o atingea pe a ei, i-o apăsa, și el o strângea în braţe. Buzele lui erau alunecoase și aveau un gust vag de carne și atunci ea a fost izbită de ridicolul situaţiei. Doi oameni într-un dulap, apăsându-și gura unul peste a celuilalt. Esme a chicotit și și-a întors capul. El însă îi murmura ceva în ureche. Scuză-mă, i-a spus ea. Apoi el a împins-o în spate, încet, tandra și a simţit cum cade, picioarele au pierdut contactul cu podeaua și au aterizat amândoi pe ceva moale și elastic, o grămadă de haine. El râdea încetișor, ea se ridica, iar el o împingea înapoi şi o întrebă mă iubești, nu-i așa, și crede că la asta au râs amândoi. Apoi însă a fost altceva și ea chiar a vrut să se ridice, chiar s-a gândit că ar trebui, dar el n-a lăsat-o.

Îl împingea și spunea, Jamie, te rog, hai să ne întoarcem la dans. Mâinile lui îi erau pe gât, apoi, răsucindu-i rochia, pe picioare.

L-a împins din nou, de această dată cu toată puterea. I-a spus, nu. A spus, oprește-te. Apoi, când el se lupta cu decolteul rochiei, frământându-i sânii, a fost cuprinsă de furie și de teamă. L-a pocnit cu piciorul, l-a lovit. El i-a apăsat gura cu o mână, i-a spus în ureche căţea mică, și apoi durerea, atât de surprinzătoare încât a crezut că o spintecă, o arde, o rupe în două. Ceea ce se întâmpla era de neimaginat. Nu știa că e posibil așa ceva. Mâna lui îi acoperea gura, îşi împingea capul în gâtul ei. Esme s-a gândit că poate îşi va tăia totuși părul, sunetul copacilor de

cauciuc, cum trebuie să continue să respire, o cutie cu programele filmelor, pe care ea și Kitty o ţineau sub pat, numărul diezilor în fa minor scăzut.

Și după o vreme care i s-a părut foarte lungă, erau din nou pe palier. Jamie o ţinea de încheietură și o conducea din nou spre muzică. Și, incredibil, dansul de Strip the Willow, continua încă. Se gândea el să se alăture din nou dansului? Esme l-a privit. A privit lumânările care se topeau în propria lor ceară, oamenii care dansau în cerc și ţopăiau, feţele lor încordate de concentrare, de plăcere.

Și-a smucit mâna din strânsoarea lui. A durut-o, dar era liberă. Și-a întins degetele în aer. A făcu doi-trei pași spre ușă, dar a trebuit să se oprească. A simţit nevoia să-și sprijine fruntea de lemn. Limitele câmpului ei vizual tremurau ca linia orizontului când e foarte cald. Spre ea se îndrepta o faţă care i-a spus ceva, dar muzica îi răsuna densă în urechi. Persoana aceea a apucat-o de braţ, a scuturat-o, i-a îndreptat rochia. A văzut că e doamna Dalziel. Esme și-a deschis buzele să spună c-ar vrea s-o vadă pe sora ei, vă rog, dar n-a scos decât un zgomot ascuţit pe care nu și l-a putut stăpâni, asupra căruia nu a avut nicio putere.

Apoi Esme s-a trezit pe bancheta din spate a mașinii, conducea doamna Dalziel, și când au ajuns acasă, doamna Dalziel i-a spus mamei că Esme a băut puţin cam mult, s-a dat în spectacol, și că se va simţi mai bine mâine-dimineaţă.

Și, totuși, dimineaţa, Esme nu s-a simţit deloc mai bine. Când mama a intrat pe ușă și a întrebat ce s-a întâmplat exact noaptea trecută, domnișoară, Esme s-a ridicat în capul oaselor în pat și zgomotul a revenit. A deschis gura și a ţipat, a ţipat, a ţipat.

Iris o lasă pe Esme să urce înaintea ei pe scară și observă cât de încet merge, sprijinindu-se de balustradă la fiecare pas. Poate că această ieșire a fost un pic cam mult pentru ea.

Când dau ultimul colţ, Iris se oprește. Vede o fâșie de lumină pe sub ușă; e cineva în apartamentul ei.

Trece pe lângă Esme și, după ce ezită o clipă, întoarce clanţa.

— Bună! strigă ea din hol. E cineva aici?

Câinele se lipește de ea, iar Iris îl apucă de lesă. Îl simte încordându-se, după care îşi înalţă capul și latră profund.

Bună! strigă ea din nou și se întrerupe la mijlocul cuvântului. În ușa bucătăriei apare un bărbat.

N-ai nimic de mâncare în casa asta? întreabă Alex.

Lasă lesa câinelui care se repede spre fratele ei, dar se oprește exact în faţa lui.

M-ai speriat, îi spune prinzându-l de braţ.

Îi pare rău, zâmbește el cu gura până la urechi. M-am gândit că trebuie să vin să te văd în calitate de…

Se oprește și se uită peste umărul ei. Iris se întoarce și se îndreaptă spre Esme.

E fratele meu, îi spune.

- Ai un frate? se încruntă Esme.

Frate vitreg, răspunde Alex, apropiindu-se. Întotdeauna uită să spună „vitreg”. Euphemia, nu?

Esme, spun Iris și Esme la unison.

…și pentru că tot nu înceta…

…era greu pentru că în toată familia sunt numai copii singuri la părinţi. Nu aveam nicio verișoară, și bărbatul cu care m-am măritat a fost și el singur la părinţi, așa că n-am avut nicio cumnată. Aveam nevoie de cineva să-mi ţină florile, să mă ajute cu trena, chiar dacă avea o lungime modestă, să fie cu mine în momentele de dinaintea ceremoniei. Mama a spus, nu se poate să te măriţi și să n-ai o domnișoară de onoare, trebuie să te gândești la cineva. Aveam câteva prietene pe care le-aș fi putut ruga, dar mi se părea atât de ciudat după…

…și pentru că tot nu înceta cu ţipetele, mama m-a scos din cameră și…

…la două săptămâni după aceea a venit în vizită Duncan Lockhart. N-a fost nimeni lângă noi. Niciun musafir de Anul Nou, niciun telefon. Nimic. Fără ea, casa era tăcută ca un mormânt. Treceau ore în șir fără să se

audă un sunet măcar. Și era ciudat, pentru că nu mai păream o familie, ci un grup de oameni care stăteam în camere separate. Așa, de ochii lumii, Duncan a venit să-l vadă pe tata, dar eu îl cunoscusem la o petrecere: am dansat împreună. Îmi aduc aminte că avea mâinile foarte uscate. Și a spus că m-a văzut atunci în Parc. Bineînţeles că uitasem c-a fost și el acolo. A venit într-o zi, într-o după-amiază rece de ianuarie, când m-am trezit și am găsit gheaţă pe ferestre, în interior. Și am închis din nou ochii pentru că toată camera era încă plină de lucrurile ei, de cărţile ei. Mama nu reușise încă…

…Îmi amintesc că pășeam pe podea, cu copilul în braţe, în mijlocul nopţii. Nu știam nimic despre bebeluși, bineînţeles că la primul nici n-ai cum să știi, așa că te bazezi pe instincte. Mergi, nu te opri, mă îndemnau ale mele. Nu voia să mănânce, mititelul, lovea aerul cu pumnișorii lui roșii. A trebuit să-l hrănesc cu o bucăţică de muselină înmuiată în lapte. În a patra zi a acceptat-o, a supt-o, nesigur la început, apoi lacom. Și aveam cratiţe de apă pe sobă, ca să fierbem biberoanele, cât era ziua de lungă, scutecele erau agăţate lângă foc, aerul era opac din cauza aburilor…

…și pentru că ea nu se oprea din ţipat, mama a chemat doctorul. Mie mi-a spus să ies din cameră, dar am ascultat la ușă, cu urechea lipită de alama rece a găurii cheii. Am auzit doar când doctorul a vorbit cu Esme – vorbea parcă mai tare când i s-a adresat, ca și cum ea n-ar fi auzit bine sau n-ar fi fost chiar întreagă. A discutat cu mama în șoaptă câteva minute, apoi el a ridicat glasul și i-a spus lui Esme, o să te ducem undeva ca să ai un pic de liniște, ce zici? Și ea, bineînţeles, a răspuns în felul ei că nu-i place deloc, iar glasul lui s-a asprit și a continuat, n-ai încotro, așa…

…până la urmă am rugat-o pe-o verișoară de-a doua a lui Duncan, o fată pe care am întâlnit-o doar de două ori. Era mai tânără decât mine și părea încântată. Cel puţin, a comentat neîndurătoare bunica, nu trebuie să ne facem griji că o va eclipsa pe mireasă. Am dus-o la doamna Mac,

la probă. N-am stat acolo cât a durat proba, nu puteam…

…am spus despre blazer? Da. Cred că da. Numai pentru că m-au întrebat în mod direct, şi eu sunt întotdeauna cât se poate de onestă. Am povestit și despre Golful Canty? Dar, acum sincer, ce mai conta? Eu sunt întotdeauna cât se poate de onestă. Și atunci eram atât de geloasă. N-am vrut să plece definitiv, ci doar atât cât să pot și eu…

…așa că m-au scos din cameră și bineînţeles că am plecat, dar, de fapt, am rămas lângă ușă și am ascultat, și mama vorbea în șoaptă cu doctorul. Eu nu am auzit aproape nimic și mi-era și teamă că urcă bunica și mă prinde. E foarte urât să tragi cu urechea, știam. ista. După cum am spus, nu am auzit aproape nimic, dar mama spunea ceva cum că s-a săturat până peste cap de aceste crize de urlete și de răcnete. Iar doctorul turuia ceva despre isterie și despre tinere, ceea ce m-a deranjat puţin pentru că eu nu m-am comportat niciodată așa. A menţionat cuvintele *tratament* și *loc* și *învaţă să se poarte cum se cuvine.* Și când am auzit asta, mi s-a părut o idee bună, un plan bun pentru ea, pentru că ea a fost întotdeauna atât de…

…m-a surprins mai mult decât orice altceva, cât de tare ajungi să-i iubești. Știi că așa o să fie, apoi sentimentul în sine, când în cele din urmă îl vezi, îi ţii în braţe trupul mititel, e ca un balon care se umple cu aer. Mama lui Duncan a insistat să angajăm o bonă, o creatură îngrozitoare care-i dădea să mănânce la ore fixe și avea un șorţ apretat. Am descoperit atunci că zilele mele sunt pustii. Mi-era dor de Robert. Mă duceam să-l văd în camera lui, dar până să ajung la pătuţ, bona era deja acolo. Dormim, spunea ea, iar mie-mi venea să întreb, cine, noi toţi? Bineînţeles că n-am făcut-o niciodată. Soacra mea a spus că bona îşi merită greutatea în aur și că trebuie să fim atenţi să n-o pierdem. Nu prea îmi dădeam seama ce ar trebui eu să fac. Bucătăreasa și menajera făceau treaba în casă, Duncan era la birou cu tata, iar Robert era cu bona.

Uneori, în mijlocul zilei, rătăceam prin casă și mă

gândeam că poate…

…dementiapraecox, așa i-au pus diagnosticul. Aș. i mi-a spus tata odată, când l-am întrebat. L-am rugat să mi-l scrie. Ce cuvinte drăguţe, mult mai drăguţe decât ar trebui să fie. Bineînţeles că nu le mai foloseşte nimeni acum. Am citit asta undeva, într-un articol. „Termen depășit”, așa scria. În articol scria că astăzi se spune „schizofrenie”, un cuvânt urât, oribil, dar măreţ în același timp, mai ales pentru ceva care e, în fond…

…rochia pe care a făcut-o pentru domnișoara de onoare a fost, de fapt, mai frumoasă decât orice altceva a făcut vreodată pentru mine. Bineînţeles că eu purtam rochia mamei, care a fost ajustată pe măsura mea. Multă lume a făcut comentarii asupra ei. Însă rochia domnișoarei de onoare era plină de paiete, cusute pe șifon…

…niciodată n-am vrut să plece definitiv, chiar deloc n-am vrut. Doar că…

…s-a zbătut și a dat din picioare; tata a trebuit să-l ajute pe doctor și au reușit amândoi, dar chiar la baza scării s-a prins cu mâinile de balustradă. Se ţinea strâns și ţipa întruna numele meu. Eu îmi pusesem mâinile peste urechi, iar bunica și le-a pus pe ale ei peste ale mele, dar tot o auzeam. KITTY! KITTY! KITTY! KITTY! îmi dau seama c-o aud și acum. Mai târziu, am găsit un pantof de-al ei: probabil că îi ieșise în timpul luptei din hol, pentru că era înţepenit sub cuier, iar eu l-am luat și m-am așezat pe jos și mi-am sprijinit capul de balustradă și…

…am văzut de după balustradă cum tata îi strângea mâna în hol. Tata l-a condus în birou și când s-a întors cu spatele, Duncan a făcut gestul pe care, urma să aflu mai târziu, îl făcea întotdeauna când era nervos. Și-a ridicat o mână peste cap și și-a netezit părul de pe partea opusă. Mi s-a părut așa de ciudat încât am zâmbit. Am văzut cum se uită la ușile închise din jur, la coridorul care ducea în spatele casei și m-am gândit, se uită oare după mine? Dar niciodată n-aș fi…

În mașină, tatăl ei nu vorbește. 11 strigă, îi spune, tată, îi atinge umărul, apoi îşi șterge faţa și încearcă să

zică, te rog. El însă se uită drept înainte prin parbriz, doctorul e lângă el. Nu vorbește nici când iese, nici când, împreună cu doctorul, o strâng între ei și traversează porţiunea acoperită cu pietriș, apoi urcă treptele spre o clădire mare, sus pe un deal.

Înăuntru e o liniște grea. Pe jos sunt dale din marmură, negru alb negru alb negru alb. Tata și doctorul foiesc și foșnesc niște hârtii. Nu-și scot pălăriile. Și apoi vine o femeie pe care n-a văzut-o în viaţa ei, o femeie îmbrăcată în soră medicală, și o apucă de braţ.

— Tată! strigă ea. Tată, te rog!

Îşi smulge mâna dintr-a surorii, care scoate un mic sunet, un fel de ţţe, printre dinţi. Esme îşi vede tatăl aplecându-se scurt peste ţâșnitoarea cu apă de băut, ștergându-și gura cu batista, și îndreptându-se apoi peste pătratele din marmură în formă de tablă de șah, spre ușă.

— Nu mă lăsa aici! strigă ea. Te rog! Te rog să nu mă lași! O să fiu cuminte, îţi promit!

Înainte ca sora s-o apuce din nou de braţ, înainte de a apărea altă soră care s-o apuce de celălalt, înainte de a o lua pe sus și de a o duce de acolo, Esme îşi vede tatăl prin geamul ușii. Coboară treptele, îşi încheie haina, îşi pune pălăria și se uită spre cer – de parcă ar vrea să vadă dacă nu plouă –, apoi dispare.

E târâtă cu spatele pe niște scări în jos, pe un coridor, încadrată de două surori care și-au strecurat braţele pe sub ale ei, călcâiele îi zgârie pardoseala. O ţin atât de strâns că nici nu se poate mișca. Spitalul îi apare ca într-un film derulat înapoi. Trec de câteva uși și vede un tavan înalt, un șirag de lumini, șiruri de paturi, formele trupurilor ghemuite sub pături. Aude tusete, gemete, o persoană, pe undeva, murmură ceva către ele. Surorile o trântesc pe un pat și gâfâie din cauza efortului. Esme se întoarce să se uite pe fereastră și vede zăbrele, în sus și în jos.

Oh, Doamne, suspină ea în aerul fetid. Îşi duce o mână la cap. Oh, Doamne. Șocul o face să izbucnească din nou în lacrimi. Nu-i adevărat, nu-i adevărat. A

Întinde mâna și rupe draperia, dă cu piciorul în dulap, strigă, s-a făcut o greșeală, totul e o greșeală, vă rog să mă ascultaţi. Surorile vin în fugă cu curele late din piele și o leagă de pat, apoi se îndepărtează clătinând din capete, aranjându-și bonetele.

Rămâne legată în curelele din piele timp de două zile și o noapte. Vine cineva și-i ia hainele. În amurg, apare o femeie cu niște foarfece mari argintii și-i taie părul. Acest lucru o face pe Esme să izbucnească în hohote de plâns, iar lacrimile îi curg pe faţă în jos, pe pernă. Se uită la femeia care se îndepărtează ţinându-i părul în mână ca pe un bici.

Persistă un miros de dezinfectant și de soluţie de lustruit podelele, iar femeia din patul din colţ bombăne cât e noaptea de lungă. Lumina din tavan pâlpâie și bâzâie. Esme ţipă. Se luptă cu curelele legate strâns, încearcă să se răsucească și să scape, strigă, vă rog, vă rog să mă ajutaţi, până răgușește. O mușcă pe o soră care încearcă să-i dea apă.

Își dă seama că este obsedată de viaţa pe care a lăsat-o în urmă, din care a fost îndepărtată. Seara, când lumina din cameră slăbește, se gândește cum coboară bunica scara în bucătărie ca să vadă cum se desfășoară pregătirea cinei, cum ia mama ceaiul în salonul din faţă, numărând cubuleţele de zahăr cu ghearele cleștișorului, cum fetele de la școală iau tramvaiele spre casă. Este de neconceput pentru ea să nu ia parte la aceste evenimente. Cum se pot desfășura fără ea?

În lumina albăstruie a celei de-a doua dimineţi, la patul ei apare o siluetă. E neclară, înceţoșată, îmbrăcată în alb. Esme o ţintește cu privirea. De ore întregi are o șuviţă de păr peste ochi și nu poate să și-o dea la o parte.

Nu te mai zbate și nu te mai lupta, fetiţo, murmură silueta. Esme nu-i vede faţa din cauza umbrelor, a părului din ochi. Doar nu vrei să ajungi în Salonul Patru.

Dar e o greșeală, îngaimă Esme. N-ar trebui să fiu aici, eu nu…

Trebuie să fii atentă, spune femeia. Pe șarpe nu trebuie

să calci. După cum te porţi…

Se aude sunet de paşi pe pardoseală şi apare sora care i-a tăiat părul.

Tu! ţipă ea. Întoarce-te în patul tău în clipa asta!

Silueta se îndepărtează, dispare.

Iris sparge un ou de marginea unui castron şi se uită cum cade gălbenuşul. Alex se sprijină de frigider şi-şi îndeasă în gură boabe de strugure.

Deci, începe el, şi Iris simte cum o cuprinde iritarea pentru că ştie ce va urma. Ce se întâmplă acum? Te mai vezi cu tipul ăla?

Ce tip? răspunde ea uitându-se spre tavan.

Ştii despre cine vorbesc, spune afabil Alex. Tipul ăla, avocatul.

Iris vârâ cojile de ou una în alta. Îi este atât de recunoscătoare că nu a spus „tipul ăla însurat”, încât are o izbucnire de sinceritate.

Da, îi răspunde şi îşi şterge mâinile pe un şervet de bucătărie.

Proasto! murmură el.

- Şi tu cum eşti? îl întreabă întorcându-se spre el.

Cum sunt?

- Nu eşti şi tu încă însurat cu o femeie cu care ai hotărât să nu te căsătoreşti niciodată?

Ba da, răspunde el dând din umeri.

- Şi tu eşti prost.

Urmează o scurtă tăcere. Iris ia o furculiţă şi bate ouăle în castronul înclinat până când încep să se amestece şi să facă spumă. Alex îşi trage un scaun şi se aşază la masă.

Hai să nu ne certăm, spune el. Tu ai viaţa ta, eu pe a mea.

Bine, răspunde Iris măcinând nişte piper peste ouă.

- Deci, ce e între tine şi Domnul Avocat?
- Nu ştiu, răspunde ea clătinând din cap.
- Nu ştii?

Ba da, ştiu. Dar nu vreau să vorbesc despre asta, îşi ridică părul din ochi şi-şi priveşte fratele aşezat la masa

din bucătărie. Se uită și el la ea câteva momente, apoi îşi zâmbesc.

Tot nu știu ce faci aici, îi spune Iris. Apropo, vrei să mănânci sau pleci?

Nu știi ce fac aici? repetă el. Ești aiurită? Sau amnezică? Ieri mi-ai dat un telefon și mi-ai spus că te-ai pricopsit c-o nebună așa că eu ce să fac? Să-mi pierd vremea pe acasă sau să vin aici să te salvez de dementă? Nu mi-am dat seama că o să plecaţi haihui la mare.

Iris lasă furculiţa jos.

— Vorbești serios? întreabă ea încet. Ai venit pentru mine?

Alex îşi pune un picior peste celălalt, apoi invers.

Bineînţeles că am venit pentru tine, îi răspunde el încurcat. Ce altceva să fac aici?

Iris se duce la el, îngenunchează și îl înconjoară cu braţele. Îi simte trupul firav, moliciunea tricoului. După o clipă, el îşi pune braţul în jurul umerilor ei, o leagănă înainte și înapoi, și Iris știe că se gândesc amândoi la o vreme în care nu mai vrea niciunul să se întoarcă. 11 strânge ușurel la piept și îi zâmbește.

Te-ai tuns, îi spune el trăgând-o de păr.

- Mda, îţi place?

— Nu.

Râd amândoi. Iris se retrage, și Alex arată cu capul spre camera de musafiri.

Nu pare prea nebună, spune el.

Știi, îi răspunde Iris punându-și mâinile în șold, nu sunt prea sigură că e.

Alex se alertează imediat.

Dar a fost la balamuc… Câţi ani?

- Asta nu înseamnă neapărat că e și nebună.
- Ba probabil că înseamnă.
- De ce?

Stai așa, stai așa. Alex îşi ridică mâinile de parcă ar vrea să liniștească un animal. Despre ce vorbim?

Vorbim despre, și se înflăcărează dintr-odată, despre o fată de șaisprezece ani închisă pentru că n-a făcut altceva

decât să încerce niște haine, despre o femeie ţinută prizonieră întreaga viaţă, iar acum i s-a suspendat pedeapsa și… depinde de mine să încerc să… nu știu.

Preţ de o clipă, Alex se uită fix la ea, cu braţele încrucișate.

Oh, Doamne! spune el.

- Ce? Ce vrei să zici cu „Oh, Doamne”?
- Acţionezi ca de obicei, nu-i așa?
- Cum ca de obicei?
- Adică tu știi cel mai bine.

Nu înţeleg ce vrei să spui, ţipă Iris. Cred că nu e normal să…

Femeia asta nu e un obiect rar de colecţie, știi doar, spune el și face cu degetele în aer semnele citării.

O clipă, Iris rămâne mută, apoi ia castronul cu ouă.

Nu înţeleg ce vrei să spui, îl repede ea, dar poţi să te duci naibii.

Uite, continuă Alex blând, spune-mi doar… Se întrerupe cu un suspin. Spune-mi doar că n-o să faci vreo prostie.

Cum ar fi?

Cum… Adică o s-o trimiţi undeva, nu? O să găsești ceva pentru ea. Nu-i așa?

Iris trântește o tigaie pe plită și toarnă ulei în ea.

Iris? spune Alex în spatele ei. Spune-mi c-o să-i găsești un loc unde s-o trimiţi.

Se întoarce cu tigaia în mână.

Știi, dacă e să te gândești un pic, apartamentul acesta e de fapt al ei.

Oh, Doamne! exclamă el și îşi cuprinde capul în mâini.

Esme le aude vocile prin perete. Sau aude mai degrabă zumzetul, ca niște albine într-un borcan cu gem. Vocea fetei se unduiește, crește treptat, apoi scade din nou, a băiatului e aproape monotonă. Poate că se ceartă. Fata, Iris, dă impresia că se ceartă, dar dacă e așa o face cam singură.

Fratele ei, așa a spus. Când Esme l-a văzut prima dată aici, în pragul ușii, s-a întrebat o clipă dacă nu e iubitul. Apoi s-a uitat la Iris și a văzut că nu e. Nu e totuși

un frate în adevăratul sens al cuvântului. E mai degrabă unul pe jumătate.

Esme îşi îndoaie picioarele, și genunchii sparg suprafaţa apei ca niște insule într-o lagună. A lăsat apa așa de fierbinte încât pielea i-a devenit roz, lividă. Stai cât îţi place, i-a spus Iris, și chiar asta face. Aburul s-a căţărat pe pereţi, pe oglindă, pe fereastră, pe sticluţele de pe raft. Esme nu-și amintește această încăpere. Oare ce era pe vremea ei? Celelalte camere le poate transpune, să tragă peste ele o placă fotografică, să le vadă așa cum erau: în camera ei era camera servitoarei, salonul era locul de sub streașină unde stăteau depozitate hainele de vară, în cufere din lemn de cedru.

Pe un perete din dormitorul lui Iris era un raft plin cu borcane de dulceţuri. Însă de această cameră nu-și aduce aminte. Îşi amintește de întregul spaţiu ca fiind foarte întunecat și cu tavanul jos, când, de fapt, camerele sunt destul de înalte și aerisite. Ceea ce-ţi arată cât e de imperfectă memoria.

Ia săpunul din savonieră și îl freacă între mâini, ca Aladin lampa sa. Degajă un parfum delicios de dulce, îl ridică spre faţă și inspiră. Se întreabă ce ar spune cuplul de dincolo de ușă dacă le-ar mărturisi că e prima ei baie nesupravegheată după șaizeci de ani. Vede aparatul de ras de pe marginea băii și zâmbește. Fata l-a lăsat pur și simplu acolo. Esme a și uitat cum e să te afli printre oameni nesuspicioși. 11 ia și atinge cu degetul tăișul rece și atunci îşi amintește ce era în această cameră.

Lucruri de bebeluș. Un pătuţ din lemn, cu gratii ca un schelet de animal. Un scaun înalt cu un șirag de mărgele colorate legate de tavă. Și cutii pline de cămăși de noapte mititele, bonete, botoșei, mirosul înţepător al bilelor de naftalină.

Cine din această casă a avut ultimul copil? Pentru cine erau acele jacheţele împletite, cămăşuţele brodate? Cine a legat mărgelele de scaunul cel înalt? Bănuiește că bunica pentru tatăl ei, dar nu-și poate totuși imagina. La acest gând îi vine să chicotească. Inspiră apoi, îşi ţine

respiraţia, se scufundă sub apă și lasă părul să-i plutească deasupra ca niște buruieni.

Stătea întinsă, legată și se uita cum se târăște încet o muscă pe tavanul verde-bolnăvicios. Număra zgomotele pe care le auzea: o mașină afară, pălăvrăgeala graurilor, vântul smucind fereastra glisantă, bolboroseala unei femei din colţ, scrâșnetul roţilor de pe coridor, fâșâitul cearșafurilor, suspinele și mormăielile celorlalte femei. A acceptat de la o soră câteva linguri cu porridge cleios și călduţ, l-a înghiţit, deși stomacul i s-a revoltat și părea să se închidă la fiecare îmbucătură.

Înainte de prânz, două femei s-au certat.

E al meu!

Nu-i niciodată al tău!

- El al meu. Dă-mi-l!

- Pleacă de aici, e al meu!

Esme a ridicat capul și le-a văzut trăgând și smucind de ceva. Apoi cea mai înaltă, cu părul cărunt, strâns la spate într-un coc ciufulit, a întins mâna și a pălmuit-o pe cealaltă pe obraz. Aceasta a început imediat să urle, a dat drumul obiectului pentru care se certau, apoi s-a ridicat ca un animal pe picioarele dinapoi și s-a aruncat asupra celeilalte. S-au rostogolit amândouă pe podea – o creatură ciudată cu opt membre, bătându-se și ţipând –, au răsturnat o masă, un coș de rufe. Surorile au apărut ca din senin, ţipând și ele, strigând una la cealaltă, fluierând.

încetaţi! a strigat sora-șefă. Încetaţi imediat!

Le-au despărţit. Femeia cu părul cărunt şchiopăta și s-a așezat supusă pe pat. Cealaltă se zbătea încă, strigând, ţipând, repezindu-și unghiile spre faţa sorei-șefă. I s-a ridicat halatul, și Esme i-a văzut fesele, palide și rotunde ca niște ciuperci, pliurile burţii. Sora-șefă a apucat-o de încheietură și i-a răsucit-o, până când femeia a urlat de durere.

Te pun în cămașă de forţă! a amenințat-o sora. Te pun. Știi bine c-o să te pun.

Esme a văzut-o gândindu-se și, o clipă, părea că se va potoli. Apoi însă s-a repezit cu capul înainte ca un cal, a

dat din picior și a prins-o pe sora-șefă de genunchi, dând drumul la o serie de obscenităţi. Sora a pufnit o dată și atunci, ca la un semn, surorile au luat-o repede și au scos-o din salon. Esme a ascultat zgomotul care devenea din ce în ce mai slab.

Salonul Patru, a auzit ea pe cineva şoptind. O duc la Salonul Patru.

Esme a întors capul să vadă cine vorbește, însă toate femeile stăteau pe paturile lor, drepte, dar cu capetele plecate.

Când i-au desfăcut curelele, Esme a rămas foarte liniștită. S-a așezat pe pat, cu mâinile sub ea. Se gândea la animalele care stau nemișcate ore în șir, ghemuite, în așteptare. Se gândea la un joc de-a vânătoarea în care trebuie să te prefaci că ești un leu mort. A venit o infirmieră și a lăsat pe fiecare pat cârpe și câte un vas galben cu soluţie de lustruit, mirosind amărui. Esme le-a dat puţin deoparte și s-a ridicat, nesigură, în timp ce femeile celelalte s-au lăsat în genunchi, ca și cum ar fi vrut să se roage, și au început să frece podeaua, înaintând cu spatele spre ușă. Din cauza curelelor, îşi simţea picioarele ţepene, imposibil de urnit. Tocmai întindea mâna după cârpa și soluţia de lustruit de pe patul ei, când a văzut-o pe una dintre surori arătând cu degetul spre ea.

Ia uită-te la madam, a chicotit ea.

- Euphemia! i-a strigat sora Stewart. În genunchi!

Esme a tresărit când a auzit strigătul. Preţ de o clipă, s-a întrebat de ce se uită toată lumea la ea. Apoi și-a dat seama că ei i se adresa sora.

De fapt, a început ea. Mie mi se spune…

În genunchi, și apucă-te de treabă! a urlat sora Stewart. Să știi că nu ești mai brează decât celelalte.

Mai târziu, celelalte femei au venit să-i vorbească. Era Maudie, care s-a căsătorit cu Donald și apoi cu Archibald cât era încă măritată cu Hector, deși ea îl iubea de fapt pe Frankie, care a fost omorât de Flandra. În momentele bune, încânta pe toată lumea cu poveștile nunţilor ei; în cele rele, Maudie ţopăia prin salon, cu un

jupon legat sub bărbie, până când sora Stewart i-l smulgea și îi spunea să stea jos și să fie fată cuminte, că de nu vede ea. În paturile vecine erau Elizabeth, care-și văzuse copilul strivit de o căruţă, și Dorothy, care se dezbrăca uneori în pielea goală. În capătul celălalt, era o femeie bătrână căreia surorile îi spuneau Agnes, dar care le corecta mereu și spunea, „Doamna Dalgleish, vă rog”. Maudie i-a spus lui Esme că doamna aceea nu putea să aibă copii, și uneori ea se certa cu Elizabeth.

După masa de prânz, când a mâncat o supă cenușie nedefinită, a apărut un oarecare doctor Naysmith. Trecea printre paturi, urmat la doi pași de sora Stew art, și dădea din cap către fiecare, întrebând din când în când: „Cum te simţi astăzi?” Femeile, mai ales Elizabeth, au devenit foarte agitate și se lansau în monologuri încurcate sau izbucneau în lacrimi. Două dintre ei au fost duse să li se facă băi reci.

S-a oprit la patul lui Esme și s-a uitat la tăbliţa cu numele, agăţată pe perete. Esme s-a ridicat și și-a umezit buzele cu limba. Voia să-i spună… voia să-i spună că e o greșeală, că ea n-ar trebui să fie aici. Dar sora Stewart s-a ridicat pe vârfuri și i-a șoptit ceva la ureche.

— Foarte bine, a spus el și a trecut mai departe.

…și când m-a întrebat, și uite că zic că m-a întrebat, dar de fapt el a spus, consider că cea mai bună idee este să ne căsătorim. Mi-a spus asta când eram pe Lothian Road, pe trotuar. Fusesem la film, și eu așteptasem ca el să mă ia de mână. O lăsasem să atârne peste braţul scaunului, îmi scosesem mănușile, dar nu părea să fi observat. Cred c-ar fi trebuit să iau acest lucru drept…

…o clepsidră cu nisip roșu care stătea pe…

…și uneori o iau pe fetiţă la film. E foarte serioasă. Stă cu mâinile înlănţuite în poală, ușor încruntată, atentă la piticii care coboară în mină, unul câte unul, cu bastonașele pe umeri. Ultima dată mi-a spus că filmul a fost făcut din desene puse unul lângă altul și mișcate foarte repede și i-am răspuns că da, și ea m-a întrebat cine, eu i-am spus că un om foarte inteligent, scumpa mea,

și atunci ea m-a întrebat de unde știi că era bărbat, și nu femeie. Am râs, bineînţeles, nu am știut, dar cumva…

…se uita la nisipul roșu ce cădea fir cu fir și m-a întrebat asta înseamnă că gaura are exact lăţimea unui fir de nisip? Și habar nu aveam. Nu m-am gândit niciodată la asta. Mama a spus…

…băiatul care era cu ele, n-o să știu niciodată. Copil schimbat de spiriduși, așa îi spun, dar numai în gând sau de faţă cu servitoarea. Femeia mi-a spus, ar fi minunat dacă ai putea fi și bunica lui. Bun. Mi-e imposibil să-l consider în vreun fel ruda mea. Un copil ursuz, îmbufnat, cu ochi bănuitori. Nu are același sânge cu mine. Fetiţei îi place însă foarte mult și el a avut o viaţă grea, asta în orice caz. O mamă care a plecat pur și simplu și chiar nu înţeleg cum poate face o mamă așa ceva. E împotriva firii. Fata îl ţine de mână, deși e cu un an, poate chiar doi mai mare decât ea, iar el îi stă tot timpul alături. Întotdeauna îmi vine s-o trag de lângă el, din mâinile lui umede de băiat, dar bineînţeles că trebuie să te comporţi ca un adult în aceste…

…e un lucru îngrozitor să vrei să…

…pe Lothian Road mi-am închis geanta cu zgomot. Am vrut o clipă să închid ochii. Luminile trăsurilor și ale tramvaielor erau foarte obositoare, mai ales după filmul pe care tocmai îl văzusem. Aștepta și m-am uitat la el și am văzut că avea gulerul prea strâns, că eșarfa pe care o purta avea un fir scăpat și m-am întrebat cine i-a tricotat-o, cine îl iubea atât de mult. Mi-am zis că mama lui, dar aș fi vrut să-l întreb. Voiam să știu cine îl iubește. Am spus da, bineînţeles.

Am spus asta dintr-o suflare, așa cum se face, și am zâmbit timid în timp ce rosteam aceste vorbe, ca și cum totul ar fi fost perfect, ca și cum el ar fi îngenuncheat și ar fi avut trandafiri într-o mână și un inel cu diamant în cealaltă. N-aș mai fi suportat alte nopţi în acea cameră fără…

…toată lumea spunea că a plecat. O fată mi-a spus că la Paris. Alta, că în Africa de Sud. S-a zvonit că doamna

Dalziel l-a trimis la unchiul său, în Anglia. Și, deși l-am văzut foarte rar, gândul că s-ar putea să nu-l mai întâlnesc, că nu mai umblă pe străzile din Edinburgh era suficient pentru a…

…și am găsit un teanc de scrisori, în fundul unei cutii de pălării. Cred că asta s-a întâmplat după câteva luni.

Eram deja măritată și căutam o pălărie pe care s-o port la un botez. Într-o seară, chiar înainte de nunta mea, mama și tata au spus că numele ei nu va mai fi pomenit niciodată și că-mi vor fi recunoscători dacă acţionez în consecinţă. Și așa am făcut, adică am acţionat în consecinţă, deși m-am gândit la ea mult mai mult decât credeau ei. Așa că am scos scrisorile…

…nu trebuia să fie pentru totdeauna. Aș vrea ca acest lucru să fie cât se poate de clar. Mă gândeam la o perioadă doar. Am venit în salonaș când m-a chemat mama, și doctorul era acolo. Ea era sus, tot ţipa și nu înceta deloc. Vorbeau în șoaptă și am prins cuvântul „departe”. Kitty știe ce are de făcut, a spus mama, iar doctorul de la spital s-a uitat la mine și a întrebat dacă s-a întâmplat ceva cu sora ta care să te privească și pe tine? Dacă ţi-a încredinţat vreun secret pe care crezi c-ar trebui să ni-l spui? Și m-am tot gândit, apoi mi-am ridicat fruntea și mi-am luat o figură puţin tristă, puţin nesigură, și am zis, păi, mi-a zis odată că i s-a părut că se vede pe plajă, deși era în mare. Și mi-am dat seama, după privirea doctorului, că am făcut bine, că am…

…felul în care mi-am închis geanta. Mi-a plăcut asta. Întotdeauna mi-o duceam pe braţ, mai sus de încheietură, niciodată prea…

Iris aduce salata la masă și o așază la jumătatea distanţei dintre Esme și Alex. Iar furculiţele de servit le îndreaptă spre Esme. Îşi permite un mic zâmbet, numai pentru sine, la ideea că ar fi aproape imposibil să găsească doi comeseni mai diferiţi decât aceștia.

Unde locuiești? întreabă Esme.

În Stockbridge, răspunde Alex. Înainte de asta am stat la New York.

În Statele Unite ale Americii? întreabă Esme aplecându-se peste farfurie.

Exact, zâmbește Alex.

- Și cum ai ajuns acolo?

Cu avionul.

Cu avionul, repetă ea și pare să cugete asupra acestui cuvânt. Am văzut avioane.

Alex se apleacă și ciocnește paharul cu al ei.

Nu semeni deloc cu sora ta.

Esme, care cercetează salata, întorcând castronul pe o parte și pe cealaltă, se oprește.

O cunoști pe sora mea?

N-aș merge atât de departe încât să spun că o cunosc, răspunde Alex, legănându-și mâna în aer. Am întâlnit-o de mai multe ori. Nu m-a plăcut.

Nu-i adevărat, protestează Iris. Niciodată n-a…

El însă se apleacă spre Esme, conspirativ.

Nu m-a plăcut. Când tata și Sadie, mama lui Iris, erau împreună, Sadie s-a gândit c-ar fi bine să vin și eu cu Iris când merge în vizită la bunica. Numai Dumnezeu știe de ce. Și bunica ei se întreba, în mod cât se poate de evident, ce caut eu acolo. Credea că sunt ca puiul de cuc în alt cuib. Nu-i plăcea să am de-a face cu scumpa ei nepoată. Și să știi că nici între ea și Sadie n-a fost dragoste prea mare, dacă e să spun adevărul.

Esme îl privește lung.

Eu te plac, spune ea în cele din urmă. Te găsesc chiar amuzant.

Când ai văzut-o ultima oară?

- Pe cine?

Pe sora ta. Alex e preocupat să-și șteargă farfuria cu o bucată de pâine, așa că doar Iris observă privirea de pe faţa lui Esme.

Acum șaizeci și unu de ani, cinci luni și șase zile.

Mâna lui Alex se oprește la jumătatea drumului spre gură.

Adică…

- N-a venit niciodată în vizită la tine? întreabă Iris.

Esme clatină din cap și apoi îşi pironește privirea în farfurie.

Eu am văzut-o o dată, la o vreme după ce am fost internată, dar…

Dar ce? o îndeamnă Alex și Iris vrea să-l facă să tacă, dar vrea și să audă răspunsul.

N-am vorbit… răspunde Esme cu voce monotonă, ca o actriţă care-și revede replicile… atunci. Eram în altă cameră, în spatele ușii. N-a intrat.

Alex se uită la Iris, și Iris îl privește fără să spună un cuvânt. El întinde mâna după paharul cu vin, dar pare să se răzgândească. Îşi pune mâna pe masă, apoi se scarpină în cap.

Vezi? întreabă el. Ţi-am spus mereu că e o scorpie.

Alex, te rog! spune Iris și se ridică să strângă farfuriile de pe masă.

Esme stă la o masă din camera de zi, cu picioarele răsucite în jurul picioarelor scaunului. Nu trebuie să plângă, nu trebuie să plângă. Aici nu se plânge în public. Te ameninţă cu tratamentul sau îţi fac injecţii care te adorm și te trezești năucă, pierdută.

Îşi încleștează mâinile ca să-și oprească lacrimile și se uită în jos, la bucata de hârtie din faţa ei. *Dragă Kitty,* a scris. În spatele ei, Agnes și Elizabeth se înţeapă una pe cealaltă.

Cel puţin eu am avut un copil. Alte femei nu…

— Cel puţin eu nu mi-am omorât copilul din cauza neglijenţei. Auzi, să-ţi lași carne din carnea ta și sânge din sângele tău să umble pe sub căruţă.

Ca să nu le mai audă, Esme îşi ia creionul. *Te rog să vii,* scrie ea. *Miercurea e zi de vizită. Te rog,* scrie ea din nou, *te rog, te rog.* Îşi sprijină fruntea de mână. De ce nu vine niciodată? Esme crede că surorile nu-i trimit scrisorile. Altfel, de ce n-ar veni? Ce altă explicaţie ar putea fi? Nu te simţi bine, îi spun surorile. Nu te simţi bine, spune doctorul. Și lui Esme i se pare că începe să creadă și ea acest lucru. Deodată o apucă un tremurat. Nu poate să plângă pentru nimic, nici când Maudie o ciupește

de mână, nici când Dorothy îi fură biscuitul de după-amiază. Sunt momente când se uită pe fereastră la ploaia care cade pe pământ și se gândește la alinarea toamnei, la răcoarea aerului. Și o doare corpul, îşi simte capul slăbit, ameţit. Mirosul i-a devenit extrem de sensibil. Miasma de cerneală a unei reviste pe care o citește cineva în capătul celălalt al camerei o obsedează. Știe ce le așteaptă în farfurii la masa de prânz doar amușinând aerul. E în stare să se ducă în mijlocul salonului și să spună cine a făcut baie în această săptămână și cine nu.

Se ridică în picioare, încearcă să-și limpezească mintea, încearcă să se îndepărteze puţin de celelalte și se duce la fereastră. Afară, e o zi liniștită. Ciudat de liniștită. Nu tremură nicio frunză din copaci, iar în straturi, florile stau drepte, nemișcate. Îi vede pe pajiște pe cei de la Salonul Patru care au fost scoși la aer. Îşi lasă fruntea pe geam și îi privește. Sunt în cămăși lungi, în culori pale, și se mișcă de colo-colo, precum norii. E greu de spus dacă sunt bărbaţi sau femei, pentru că au cămășile largi și au fost tunși scurt. Unii stau nemișcaţi și privesc înainte. Unul suspină în mâinile făcute căuș. Un altul scoate un ţipăt ascuţit, hârâit care trece încet într-un mormăit. Cel puţin ele, aici, poartă propriile haine, se piaptănă în fiecare dimineaţă. Nu e bolnavă. Știe că nu e bolnavă. Vrea să fugă, să ţâșnească pe ușă, să iasă pe coridor, să alerge și să nu se întoarcă niciodată. Vrea să ţipe, lăsaţi-mă să ies, cum îndrăzniţi să mă ţineţi aici. Vrea să spargă ceva, fereastra, tabloul acela înrămat cu o cireadă în zăpadă, orice. Și, deși vrea să facă toate aceste lucruri, și altele, îşi impune să se așeze din nou la masă. Îşi impune să traverseze camera, să-și îndoaie picioarele și să se așeze pe scaun. Ca un om normal. Efortul de a face acest lucru îi produce un tremur în membre. Inspiră adânc și îşi apasă mâinile pe masă, în cazul în care s-ar uita cineva. Trebuie să iasă de aici, trebuie să-i facă s-o lase să plece. Se preface că citește ceea ce-a scris.

Iar mai târziu, la mult-așteptata întrevedere cu medicul, îi spune că se simte mai bine. A hotărât să

folosească aceste cuvinte. Trebuie să-l convingă că și ea a crezut c-a fost bolnavă; trebuie să admită faptul că, în fond, ei au avut dreptate. N-a fost bine, dar acum s-a însănătoșit. Își spune asta tot timpul, pentru a începe și ea să creadă, să încerce să înăbușe acele strigăte care spun, n-am nimic, n-am avut niciodată nimic.

Cum adică mai bine? o întreabă doctorul Naysmith, clătinând tocul strălucitor în lumina soarelui care cade pe birou.

Esme n-ar vrea decât să ajungă la acea căldură, să-și lase capul pe hârtii, să simtă cum îi arde faţa.

Pur și simplu mai bine, răspunde ea căutând înnebunită. Nu… nu am plâns deloc în ultimele zile. Dorm bine, îmi fac planuri. Ce să mai spun, ce să mai spun? Am poftă de mâncare. Abia… abia aștept să mă întorc la școală.

Îl vede pe doctorul Naysmith încruntându-se.

Sau… sau… vrea să-i facă pe plac… sau poate că… să o ajut o vreme pe mama. Prin casă.

Te gândești vreodată la bărbaţi?

- Nu, răspunde ea și înghite.

- Și mai ai momente derutante, de isterie?

- Cum adică?

Doctorul Naysmith se uită la notiţe.

Ai insistat că lucruri care erau ale tale nu-ţi aparţineau, e vorba despre un blazer de școală, citește el, cu voce monotonă. Ai susţinut că te vezi stând lângă ai tăi, pe o pătură, când erai, de fapt, la oarecare distanţă de ei.

Esme se uită la buzele doctorului. Se opresc și i se închid peste dinţi. Se uită și ea la dosarul din faţa lui. Parcă e prea puţin aer în cameră; trebuie să inspire până în fundul plămânilor și tot nu e destul. Își simte oasele capului strâmte, comprimate, și tremurul i-a cuprins din nou membrele. Parcă doctorul i-ar jupui pielea și s-ar uita înăuntrul ei. Cum e posibil să știe așa ceva când singura persoană căreia i-a spus a fost…

De unde știţi asta? își aude vocea șovăind, ridicându-se la sfârșitul întrebării și își spune, fii atentă, atentă, fii foarte atentă. De unde aţi auzit aceste lucruri?

Nu asta e problema. Problema, nu-i așa, este dacă mai ai aceste halucinaţii?

Îşi înfige unghiile în coapse, clipește să-și limpezească mintea.

Nu, domnule doctor.

Doctorul Nay smith notează mânios ceva, legat probabil de ceea ce spune ea, pentru că la sfârșitul întrevederii se lasă pe spate în scaun și îşi împreunează vârfurile degetelor ca într-o cușcă.

Foarte bine, domnișoară. Ţi-ar plăcea să pleci în curând acasă?

Esme trebuie să-și reţină un suspin.

Foarte mult.

Reușește să rostească aceste cuvinte cu o voce gânditoare, să nu pară prea nerăbdătoare, prea isterică.

Mi-ar plăcea foarte mult.

Aleargă pe coridor spre fereastra prin care pătrunde lumina blândă de primăvară. Înainte de a ajunge la ușa salonului îşi domolește ritmul și merge normal. Normal, normal, acesta e cuvântul pe care și-l repetă ca pe o incantaţie când intră în salon, când se îndreaptă spre pat și se așază pe el, ca o fată cuminte.

…un lucru îngrozitor să vrei…

…eu i-am cusut paietele pe geanta de seară. Ea nu a fost în stare. De fapt, nici nu s-a străduit. După ce a cusut două, s-a înţepat la deget, i s-a încurcat firul și a scăpat cutia cu paiete. A aruncat totul furioasă și a întrebat, cum poate să suporte cineva un lucru atât de monoton? Le-am cusut eu pentru că trebuiau cusute și m-am așezat lângă foc în timp ce ea se plimba de la fereastră la pian și din nou la fereastră, vorbind cu aroganţă despre monotonie și plictiseală și cum poate ea să suporte așa ceva. I-am spus, uite că-ţi curge sânge pe covor și atunci ea și-a băgat degetul în gură și a început să-l sugă. Mi-a luat toată seara să cos paietele și i-am zis că-i poate spune mamei că le-a cusut ea, dar mama n-a aruncat decât o privire și…

…am scăpat florile pe drum, pe intervalul dintre strane. Nu știu de ce. Nu eram agitată. Aveam capul cât se

poate de limpede și îmi era frig în rochia subţire, rochia mamei. Însă când s-a întâmplat asta toată lumea a rămas încremenită, și domnișoara de onoare s-a repezit și le-a ridicat și am auzit pe cineva murmurând că asta înseamnă ghinion și am vrut să răspund, nu cred în așa ceva, nu sunt superstiţioasă, mă mărit, mă mărit și…

…un lucru îngrozitor să vrei…

…Îmi amintesc foarte exact când am văzut-o prima dată. *Ayah,* am uitat cum o chema, a intrat și mi-a pus mâna pe gât și mi-a spus, ai o surioară. M-a luat de mână și am pornit amândouă prin curte, am intrat în dormitor, iar mama stătea întinsă pe o parte și tata a zis, șșt, doarme, și m-a ridicat să mă uit în leagăn. Bebelușul era treaz și se lupta cu plăpumioara și avea pielea palidă, parcă ar fi fost înecată, ca și cum ar fi aparţinut unui alt element. Avea ochii negri ca boabele de cafea și se uita la ceva pe deasupra capetelor noastre. Ce părere ai, m-a întrebat tata, și i-am spus că e cel mai frumos lucru pe care l-am văzut vreodată, și era, era…

…o cămașă de noapte din mătase roz și mi l-am imaginat pe el spunându-mi tu ești cel mai frumos lucru pe care l-am văzut vreodată. Și când a ieșit din baie și eu m-am întins pe pat, pregătită în cămașa mea roz ca petalele de trandafir, nu eram emoţionată. Nu voiam decât să se termine odată, ca să începem, ca să înceapă noua mea viaţă și să las totul în urmă. În tren făcusem exerciţii de scriere a noului meu nume, Dna Duncan Lockhart, Dna K.E. Lockhart, Dna D.A. Lockhart. I le-am arătat, așa ca să ne amuzăm puţin. Mi-a spus că nu-i place neapărat numele meu. Kitty, zicea el, e nume de animal de companie, poate că de pisică, și că dacă nu cred că e mai bine Kathleen, acum că sunt…

…un lucru îngrozitor, îngrozitor…

…stăteam întinsă acolo de cumplit de mult timp, așa mi se părea… Nu auzeam nimic, nici apă curgând, nicio mișcare. Nimic. Abia mă abţineam să nu merg la ușa băii și să-mi lipesc urechea de ea, pentru a fi sigură că e încă acolo și atunci mi-a trecut prin minte un gând îngrozitor:

dacă a ieșit pe fereastră și a fugit în noapte? Dar s-a deschis ușa și lumina galbenă s-a răspândit în dormitor, înainte ca el s-o stingă, și i-am văzut silueta în pijama mișcându-se prin cameră, am simţit cum s-a lăsat patul când s-a așezat. Și-a dres glasul. Probabil că ești foarte obosită, mi-a spus. Era cu spatele la mine. I-am răspuns, nu, nu prea. Am încercat să adaug și, iubitule, dar nu am reușit. Și atunci s-a întâmplat ceva absolut îngrozitor. Mi-am dat seama că mă gândesc la Jamie, la zâmbetul lui care îi inundă faţa, la moţul de pe frunte și mi-am întors capul pentru că eu cred că a văzut, pentru că de-acum era și el întins. M-am uitat din nou la el și am vrut să spun, nu din cauza ta m-am întors, dar nu am putut pentru că s-a aplecat și m-a sărutat pe obraz. Îşi ţinea o mână peste braţul meu și m-a sărutat pe obraz și a rămas așa o clipă, iar eu mi-am zis, acum, acum se întâmplă, și mi-am ţinut respiraţia, dar apoi el a zis, noapte bună. Și nu am înţeles ce…

…și stăteam acolo, în camera mamei, cu scrisorile în mână și mi-am văzut numele pe plic, am văzut scrisul și că nu au fost deschise, așa că am desfăcut plicul cu degetul, cleiul a cedat imediat, am desfăcut foaia și nu am văzut decât, te rog, te rog, vino repede, și când am văzut acest lucru, am…

…Îmi dau seama că vorbesc cu voce tare. Un lucru îngrozitor, spun, să vrei un copil și să nu poţi avea. Lângă masă stă o soră, se uită cu atenţie la ceva pe perete și-mi aruncă o privire ciudată. E tânără. Ce știe? Ce știţi, o întreb, și…

Iris stă pe pragul ușii din camera de zi. Alex e tolănit într-un colţ al canapelei, cu un braţ întins spre telecomandă. Televizorul prinde viaţă și din studio se încruntă la ei un bărbat, arătând spre cercurile concentrice ale unei furtuni ce se apropie de o altă zonă a ţării.

Vine și se așază lângă el, adunându-și picioarele sub ea, sprijinindu-și capul de umărul lui și se uită împreună la harta meteo.

Alex îşi scarpină braţul, se așază mai bine pe locul lui.

I-am spus lui Fran că probabil o să rămân.

- Să rămâi?

Peste noapte.

Oh! Iris e surprinsă, dar încearcă să pară că n-ar fi. Bine, dacă vrei.

Nu, clatină el din cap, dacă vrei tu.

— Ce?

Rămân peste noapte dacă vrei tu.

Ea se îndreaptă.

Alex, ce-i cu tine? Doar știi că ești bine-venit, dar…

O întrerupe cu vocea lui calmă, raţională care o enervează întotdeauna.

Tu nu-ţi dai seama când cineva încearcă să-ţi facă o favoare? Mă gândeam să rămân peste noapte pentru că ai putea fi îngrijorată. Știi tu… Că ești singură cu Esme.

Nu fi ridicol, râde ea batjocoritor. E cât se poate…

Alex îi cuprinde faţa în ambele mâini și o trage spre el. Pe moment, e atât de surprinsă încât nici nu se poate mișca. Apoi începe să se răsucească supărată. El însă nu-i dă drumul.

Iris, ascultă-mă, spune el ţinând-o foarte aproape, mă ofer să rămân ca să te ajut. Nu știu dacă știi acest lucru, dar în asemenea situaţii ar trebui să spui, „da” și „mulţumesc”. Vrei să rămân peste noapte? îi forţează capul într-o mișcare de acceptare. Bun. Așa rămâne. Spune, te rog, „Mulţumesc, Alex”.

Te rog, mulţumesc, Alex.

Cu multă plăcere, răspunde el ţinându-i încă faţa între mâini. Se uită o clipă unul la celălalt. Adică, pe canapea, spune el repede, dregându-și vocea.

— Ce?

Dorm pe canapea.

Iris se retrage și îşi netezește părul.

Bineînţeles.

Se uită din nou la televizor, la niște imagini cu o clădire pe jumătate dărâmată, cu un râu care a ieșit din

matcă, o mașină turtită, copaci contorsionaţi.

Îţi amintești, întreabă brusc Alex, când am dormit ultima dată sub același acoperiș?

Ea clatină din cap, uitându-se în continuare la imaginile cu furtuna.

Acum unsprezece ani, în noaptea de dinaintea nunţii mele.

Iris nu se mișcă. Se uită la marginea scămoșată a mânecii lui, la pata ce pare de cerneală, la ţesătura care începe să se destrame.

Doar că în noaptea aia tu erai pe canapea, nu eu.

Iris îşi aduce aminte bâzâitul slab al unui bec defect din coridorul micului lui apartament din zona estică a Manhattanului, de orele lungi de trezie din cauza fusului orar, de ţeava de metal din canapea, exact sub tapiserie. Îşi aduce aminte de bubuitul și jelitul orașului care se ridica până la fereastra deschisă. Și îşi aduce aminte de Alex care a apărut lângă ea în mijlocul nopţii. Nu, i-a spus, nu. Categoric nu. S-a luptat să-l alunge. De ce, a întrebat-o, ce s-a întâmplat? Nu-l văzuse de aproape nouă luni, cel mai lung timp cât au stat departe unul de celălalt. Iris fusese la Moscova, pentru specializare, chinuindu-se să-i înveţe pe morocănoșii tinerii ruși subtilităţile perfectului trecut din limba engleză.

Te însori mâine, Alex, îi strigase ea. Îţi aduci aminte? Iar el i-a spus, nu-mi pasă, nu vreau să mă însor cu ea. Atunci nu te însura, i-a răspuns Iris. Trebuie, a replicat el, e totul aranjat. Se poate dezaranja, dacă vrei. Atunci el a strigat: de ce te-ai dus în Rusia, de ce te-ai dus, cum ai putut să pleci așa? A trebuit, i-a răspuns ea, tot strigând, a trebuit să plec, tu nu trebuia să vii la New York, nu trebuie să stai aici, nu trebuie să te căsătorești cu Fran. Ba da, a spus el, ba da.

Iris îşi scoate picioarele de sub ea, le întinde, le pune pe podea. Nu spune nimic.

Și ce ai de gând în privinţa lui Lucas? întreabă Alex jucându-se cu telecomanda.

Luke, răspunde Iris după o ușoară pauză.

Luke, Lucas, spune el și dă din mână, ce importanţă are. Ce ai de gând?

Cu ce?

- încearcă să înţelegi. Măcar o dată. Să vezi cum e.

- Nimic, răspunde ea uitându-se fix la televizor.

Nu vrea să vorbească despre asta, așa cum nu vrea să vorbească nici despre noaptea de dinaintea nunţii lui Alex, dar se bucură că cel puţin par să fi revenit în prezent.

Nu știu ce vrei să spui. Nu am de gând să fac nimic.

Ce? Vrei să fii în continuare amanta acestui tip? Doamne Sfinte, Iris, spune Alex aruncând telecomanda pe braţul canapelei, nu crezi că te vinzi cam ieftin?

Nu mă vând deloc, îi răspunde supărată, rănită. Și nu sunt amanta lui. Ce cuvânt oribil. Dacă tu crezi…

Iris, nu sunt împotriva ta. Mă întreb doar… începe el, dar nu mai continuă.

Ce? Ce te întrebi?

Nu știu, ridică el din umeri. Adică, e… Nu știu. Se joacă leneș cu un fir desprins dintr-o pernă. Adică, asta vrei tu?

Iris suspină. Se lasă repede în spate, până la perne, închide ochii, apăsându-i cu degetele, apoi îi deschide, și camera ţâșnește parcă plină de o culoare violentă.

Zice că vrea s-o părăsească, i se adresează ea abajurului de deasupra.

- Chiar? Se uită la ea, îşi dă seama, dar nu-i întâlneşte privirea. Hm, murmură el și ia din nou telecomanda. Pun pariu că n-o părăsește. Și dacă da, ce-o să faci?

Din poziţia ei, lăsată mult pe spate, Iris o vede pe Esme care intră în cameră și se îndreaptă în direcţia lor. Are capacitatea de a se face aproape invizibilă. Iris nu știe cum reușește. O privește și vede că Esme nu se uită spre ei, nu dă semne că le-ar remarca prezenţa în cameră, ca și cum ar fi invizibili.

Poftim? întreabă Iris, uitându-se după Esme. Oh, nu vreau deloc. Aș fi îngrozită. Știi doar.

Esme e deranjată din invizibilitatea ei de ceva. Se oprește, apoi se apropie de un birou pe care Iris îl ţine împins la perete. Oare o interesează biroul? Nu, ci panoul

de deasupra pe care Iris a lipit niște vederi și fotografii. O vede pe Esme aplecându-se să se uite la ele. Apoi se uită din nou la televizor, la știrile despre vânturi puternice și ploaie.

Se întoarce însă. Esme spune ceva, cu altfel de voce, pe un ton înalt.

Ce-i aia? întreabă ea.

Esme gesticulează spre panou.

Aia sunt eu, spune ea.

— Tu?

îhî, răspunde ea arătând într-acolo. E o fotografie cu mine.

Iris se ridică grăbită de pe canapea. E mai mult decât nerăbdătoare să plece și să renunţe la discuţia cu Alex. Traversează încăperea și se duce lângă Esme.

Ești sigură? întreabă ea. E sceptică. E imposibil să aibă pe perete, de atâţia ani, o fotografie cu Esme și să nu-și dea seama.

Esme îi arată o fotografie în sepia, cu marginile ușor răsucite, pe care Iris a găsit-o printre hârtiile bunicii. I-a plăcut și a păstrat-o, punând-o lângă celelalte poze. Două fete și o femeie stau lângă o mașină mare, albă. Femeia e îmbrăcată într-o rochie albă și are o pălărie trasă pe ochi. Pe umeri are o blană de vulpe, care-și ţine coada în gură. Capul fetiţei mai mari se sprijină de braţul femeii. Are o panglică în păr, șosete, picioarele cu vârfurile în afară, și o ţine de mână pe cealaltă fetiţă, care se uită undeva, dincolo de aparatul fotografic. Silueta ei e ușor neclară – probabil că s-a mișcat. Lui Iris i se pare o apariţie fantomatică, de parcă nici n-ar fi fost acolo. Rochia ei e la fel ca a celeilalte fetiţe, dar panglica din păr i s-a desfăcut și unul dintre capete atârnă până la umăr. În mâna liberă ţine un obiect mic, ascuţit, care poate fi o zornăitoare pentru bebeluși sau o praștie.

E pe aleea din India, spune Esme. Am fost la un picnic, și Kitty a făcut insolaţie.

Nu-mi vine să cred că ești tu, îi răspunde Iris uitându-se la imaginea pe care o știe pe dinafară, dar pe care, brusc,

n-o mai recunoaşte. Nu pot să cred că eşti acolo. Chiar acolo. Ai stat atâţia ani exact în faţa ochilor mei şi n-am aflat niciodată despre tine. Fotografia asta e deasupra biroului de atâta timp şi nu m-am întrebat niciodată cine e fetiţa mai mică.

E stupid. Incredibil de stupid din partea mea. Adică, faptul că aveaţi rochii la fel, se încruntă ea. Ar fi trebuit să observ asta. Ar fi trebuit să mă întreb. E atât de evident că sunteţi surori.

Aşa crezi? întreabă Esme întorcându-se spre ea.

Sigur, nu semănaţi. Dar nu-mi vine să cred că n-am văzut niciodată. N-am întrebat niciodată cine eşti. Am găsit-o abia după ce starea ei s-a înrăutăţit atât de tare că a trebuit s-o mutăm de aici.

Esme o priveşte.

Cum e?

Iris îşi muşcă un colţ de unghie şi se strâmbă.

E greu de apreciat. Ni s-a spus că, fizic, e bine. Însă mental, e cam bizar. Îşi aminteşte unele lucruri foarte clar, pe altele deloc. În general s-a blocat acum treizeci de ani. Nu mă recunoaşte, habar nu are cine sunt. În mintea ei, nepoata, Iris, e o fetiţă îmbrăcată într-o rochiţă drăguţă.

Dar de lucruri dinainte îşi aminteşte? Ceea ce s-a întâmplat mai demult de treizeci de ani?

Da şi nu. Are zile mai bune şi zile mai proaste. Depinde cum o prinzi şi ce îi spui. Iris se întreabă dacă să vorbească sau nu despre asta, dar înainte de a-şi da seama se trezeşte zicând: Să ştii că am întrebat-o despre tine. M-am dus special la ea. La început nu a spus nimic, apoi a spus… a spus un lucru foarte ciudat.

Esme o priveşte atât de mult, încât Iris se întreabă dacă a auzit ce-a spus.

Kitty, o lămureşte Iris. M-am dus s-o văd pe Kitty şi s-o întreb despre tine.

Da, îşi apleacă Esme capul. Înţeleg.

Ai vrea să ştii ce a spus? Sau nu? Nu trebuie să-ţi spun, adică, depinde de…

Aş vrea să ştiu.

- A spus: Esme n-a vrut să dea drumul copilului.

Esme se întoarce instantaneu, ca și cum ar fi pe un pivot. Îşi trece mâna pe deasupra biroului lui Iris, peste hârtii, plicuri, pixuri, scrisori la care nu s-a răspuns și se oprește lângă fotografii.

Asta-i mama ta? o întreabă Esme, arătând spre un instantaneu cu Iris, câinele și mama ei pe o plajă.

Durează o clipă până când Iris îi răspunde. Se gândește încă la copil, la al cui copil o fi fost, caută cu febrilitate o pistă și durează câteva secunde până să se oprească.

Da, răspunde ea, încercând să se concentreze asupra fotografiei. Așadar, te joci de-a eschivarea, ar vrea ea să spună. Atinge următoarea fotografie și furișează o privire spre Esme. Asta e verișoara mea, copilul verișoarei mele. Din nou Alex și mama, pe Empire State Building. Aici sunt cu niște prieteni în vacanţă, în Thailanda. Asta-i fina mea, îmbrăcată în înger pentru o piesă de Crăciun. Aici sunt eu cu Alex, când eram mici – a fost făcută în grădina de aici. Asta e de la nunta unei prietene, de acum câteva luni.

Esme se uită la toate pe rând, cu grijă, atentă, de parcă ar fi fost întrebată mai târziu despre ele.

Ce mulţi oameni sunt în viaţa ta, murmură ea. Și tatăl tău? o întreabă, îndreptându-se, fixând-o pe Iris cu privirea ei sfredelitoare.

Tata?

- Ai vreo fotografie cu el?

- Da, îi arată Iris. Aici e el.

Esme se apleacă să se uite, scoate fotografia și şi-o apropie de faţă.

A fost făcută chiar înainte de a muri, îi spune Iris.

...și m-am ascuns de mama și de Duncan și am luat un taxi. Le-am spus că mă duc în oraș, dar de fapt mergeam în direcţia opusă. Și în mașină mă tot gândeam cum va fi și îmi imaginam o cameră drăguţă și pe ea în cămașă de noapte, șezând pe un scaun cu un pled pe genunchi, privind spre o grădină, poate. Și mi-am imaginat faţa ei luminându-se când mă vede și cum o s-o ajut puţin,

lucruri mărunte, să-i îndrept pledul, poate să-i citesc un rând-două dintr-o carte, dacă vrea. Mi-o imaginam luându-mi mâna și strângând-o cu recunoștinţă. Am fost uimită când șoferul mi-a spus c-am ajuns. Era așa de aproape! La mai puţin de zece minute de casa noastră. Și eu care mi-o imaginasem undeva departe, în afara orașului. Un kilometru și jumătate, cel mult doi. Mergând pe alee, m-am uitat să văd și alţi pacienţi, dar nu era niciunul. La ușă m-a întâmpinat o soră, care m-a condus înăuntru, nu acolo unde era ea, ci într-un birou unde era un doctor care îşi făcea de lucru cu un toc și care mi-a spus, mă bucur să vă cunosc, domnișoară… iar eu i-am spus, doamnă, doamna Lockhart. El și-a cerut scuze și a dat din cap și a vrut să știe. A vrut să știe. A spus, am încercat să vă contactez prin părinţi. A spus…

…și în a șasea noapte a căsătoriei mele, când s-a suit în pat, am întins mâna spre el, pe întuneric. I-am luat mâna într-a mea și i-am ţinut-o strâns. Duncan, i-am spus, și am fost și eu surprinsă de cât de autoritară păream, care e problema? Repetasem în timpul zilei, de fapt mai multe zile, și mă hotărâsem ce trebuie să spun. E vorba despre mine? l-am întrebat. E vorba despre ceva ce fac sau nu fac eu? Spune-mi ce să fac. Trebuie să-mi spui. Și-a scos degetele dintr-ale mele și m-a bătut ușor pe mână. Draga mea, mi-a răspuns, probabil că ești obosită. În cea de-a nouăsprezecea noapte, s-a rostogolit dintr-odată deasupra mea, pe întuneric. Adormisem aproape. Am fost șocată, nu puteam respira, dar am stat liniștită și am simţit cum mă prinde c-o mână de umăr, așa cum cineva încearcă o minge de tenis, i-am simţit picioarele lovindu-se de ale mele și cealaltă mână trăgându-mi în sus poalele cămășii de noapte, făcându-și de lucru undeva mai jos și apoi și-a mutat mâna de pe umăr pe sân, iar eu n-am putut decât să spun în gând, oh, Doamne, că s-a și oprit. S-a oprit de tot. S-a dat jos de pe mine și s-a dus în partea lui de pat. Oh, a exclamat el, și glasul îi era plin de silă, oh, mi-am zis și eu… și l-am întrebat, ce, ce ai crezut? Dar niciodată…

…doctorul mi-a spus doamnă Lockhart și m-a întrebat

ce pregătiri a făcut familia dumneavoastră pentru când vine acasă? Pentru ea și pentru copil?

Sora Stewart apare într-o dimineaţă devreme lângă patul lui Esme.

Ridică-te și strânge-ţi lucrurile.

Esme îşi dă cearșaful la o parte.

Mă duc acasă, spune ea. Mă duc acasă, nu?

Sora Stewart îşi apropie faţa de a ei.

Nu spun nici da, nici nu. Hai, repede!

Esme îşi trage rochia peste cap și îşi îngrămădește lucrurile prin buzunare.

Mă duc acasă, strigă ea spre Maudie și o ia în urma surorii Stewart.

- Bravo ţie, fato! îi răspunde Maudie. Să vii să ne vezi.

Sora Stewart coboară două etaje, o ia pe un coridor lung, trece pe lângă niște ferestre și Esme apucă să vadă petice de cer, copaci, oameni mergând pe stradă. Pleacă; o așteaptă lumea. Abia reușește să n-o depășească pe sora Stewart și să n-o ia la fugă. Se întreabă cine vine s-o ia? Kitty? Sau părinţii? Precis c-a venit și Kitty după atâta timp. O așteaptă în holul cu dale negre și albe. Poate că stă pe un scaun, cu geanta în poală, ca de obicei, cu mâinile înmănușate, iar când Esme o să coboare scara, ea va întoarce capul, va întoarce capul și va zâmbi.

Esme e gata să coboare ultimul rând de trepte care duc spre parter și spre Kitty, când îşi dă seama că sora Stewart îi deschide o ușă să intre. Esme păşește înăuntru. Apoi sora Stewart vorbește cu o altă soră, căreia îi spune, uite a sosit Euphemia, iar sora spune, hai vino aici, acesta e patul tău.

Esme se uită încremenită la pat. E din metal, cu o cuvertură aspră din bumbac, iar la capăt e un pled împăturit. Camera e goală, are o fereastră, dar e atât de sus încât nu poate vedea prin ea decât norii cenușii. Se întoarce.

Dar mă duc acasă, spune ea.

Nu, nu te duci, îi răspunde sora și întinde mâna să-i ia bocceaua cu haine.

Esme o trage spre ea; simte că e gata-gata să plângă. E gata-gata să plângă și crede că de această dată nu se mai poate opri. Bate din picior.

Ba da! Doctorul Naysmith a spus…

Trebuie să stai până când se naște copilul.

Esme o vede pe sora Stewart sprijinindu-se de perete, urmărind-o cu privirea, cu un zâmbet ciudat pe faţă.

Ce copil? întreabă Esme.

Faţa îi e atât de aproape de capătul patului încât vede urmele de pe metal. Zgârieturi sau bucăţele lipsă de vopsea. E răsucită, contorsionată, cu capul împins în saltea, cu spatele arcuit, îşi îndoaie mâinile peste urmele de pe metal și vede cum i se albesc degetele.

Durerea vine din străfundul ei și pare s-o înghită, năpustindu-i-se peste cap. O durere de neimaginat, care nu se oprește. O prinde într-o încleștare constantă, care nu cedează deloc, și crede că nu va mai trăi. I-a sunat ceasul. În curând. E imposibil să ai asemenea dureri și să nu mori.

Îşi încleștează mai tare degetele de pat și aude pe cineva ţipând și ţipând și abia atunci îşi dă seama că urmele acelea sunt lăsate de dinţi. Cineva din acest salon, chiar din acest pat, a fost silit să roadă stâlpul patului. Se aude strigând, dinţi, dinţi.

— Ce zice? întreabă una dintre surori, dar nu mai aude răspunsul.

Sunt două asistente cu ea, una mai bătrână și una mai tânără. Cea tânără e mai drăguţă. O ţine să nu se ridice din pat, la fel și cealaltă, dar nu atât de tare, iar la început, când cea mai în vârstă nu se uită, îi tamponează faţa cu o cârpă.

O apasă pe umeri, pe fluierele picioarelor, îi spun, acum stai liniștită. Nu poate însă. Durerea o contorsionează, o ridică de pe pat, o încovoaie. Surorile o trântesc înapoi pe saltea, de nenumărate ori. împinge, strigă ele, împinge! Nu împinge! Acum împinge! Nu mai împinge! Hai, copilă!

Esme nu-și mai simte picioarele și mâinile. Aude un

ţipăt ascuţit și un gâfâit, ca al unui animal bolnav, iar o soră spune, asta e, asta e, ţine-o așa, și crede c-a mai auzit aceste sunete și înainte, undeva, cumva, cu mult timp în urmă și e posibil să le fi auzit când mama ei a fost în travaliu, cu Hugo, cu unul dintre ceilalţi copii? I se pare să se vede apropiindu-se în vârful picioarelor de o ușă, de ușa părinţilor din casa lor din India și auzind același puf-puf-puf și ţipetele înalte de încurajare. Și mirosul. Mirosul acesta fierbinte și sărat l-a mai întâlnit și înainte. Se vede pe ea însăși la ușă, deschizând-o și uitându-se, prin crăpătură, la ceea ce i se pare, o clipă, un tablou. Camera întunecată și albul cearșafului, roșul surprinzător și capul femeii negru de transpiraţie, aplecat în implorare, servitoarele adunate de jur-împrejur, aburul dintr-un lighean. E posibil să fi văzut așa ceva? își pleacă și ea capul, gâfâie scurt de trei ori și până și această apariţie a unei fiinţe mici, alunecoase, ca o focă, are irealitatea a ceva care s-a întâmplat deja.

Esme se întoarce pe o parte și își trage genunchii la piept. E aruncată pe ţărm, naufragiată. Se trezește cercetându-și mâinile pe care și le ţine în faţa ochilor. Arată la fel. Și asta i se pare foarte curios, faptul că sunt atât de neschimbate, că arată ca întotdeauna. Sora taie ceva răsucit, ca o sfoară, și Esme se uită cum trupul mititel și albăstrui se colorează în roșu, iar sora îl plesnește peste funduleţ și-l întoarce.

Esme se ridică într-un cot, cu un efort imens. Copilul are ochii închiși strâns, pumnii ridicaţi la obrăjori și o expresie nesigură, neliniștită. Uite, spune sora, e băiat, un băiat sănătos. Esme dă din cap. Apoi îl înfașă într-o pătură verde.

— Pot să-l ţin? întreabă Esme.

Sora cea tânără se uită spre ușă, apoi din nou la Esme.

Bine, spune ea, cu copilul în braţe. Dar repede.

Se apropie și i-l pune în braţe, și greutatea, echilibrul lui îi sunt ciudat de cunoscute. I se deschid ochii și se uită la ea, iar privirea lui e gravă, calmă, ca și cum ar fi

așteptat-o. Îi atinge obrăjorul, fruntea, mânuţa, pe care el o deschide și o închide din nou în jurul degetului ei.

Sora mai în vârstă se întoarce în salon și spune ceva despre acte, dar Esme n-o ascultă. Sora se apleacă asupra copilului, vrea să-l ia în braţe.

Hai s-o lăsăm doar cinci minute? Vocea femeii tinere este blândă, rugătoare.

- Nu, nu putem, i-o retează cealaltă și ia copilul din braţele lui Esme.

Esme îşi dă seama ce se întâmplă și îi smulge surorii copilul. Nu, spune ea, nu. Coboară din pat cu el, dar n-o ţin genunchii, se târăște pe podea, cu copilul strâns la piept. Hai, Euphemia, o aude pe soră în spatele ei, nu fi rea, dă-mi copilul. Esme îi spune că nu vrea, nu vrea, pleacă de lângă mine. Sora o apucă de braţ. Fii atentă aici, începe ea, dar Esme se întoarce și îi trânteşte un pumn drept în ochi. Scorpie mică, bombăne ea dându-se înapoi, iar Esme îşi recapătă puterile și se ridică în picioare. Se dezechilibrează o clipă, atât de ciudat de ușoară se simte după atâtea luni. O ia însă la fugă, trece de pat, de sora cea tânără care, vede acum, că o urmărește și ea, se îndreaptă spre ușă.

E acolo, e acolo, e afară, a trecut, e în coridor și aleargă spre scară. Simte bebelușul cald și umed lângă umăr, se gândește că acum ar putea fi liberă, că va lua copilul și se va duce acasă, că n-o vor refuza, că va putea să alerge așa mereu, dar aude pași în urma ei și cineva o prinde de talie.

Euphemia, îi spun, oprește-te, oprește-te de îndată. Sora e din nou acolo, bestia bătrână, și e roșie de furie. Se repede spre copil, însă Esme se ferește. În jurul lor sună o alarmă. Sora mai tânără și-a pus mâinile pe copil, pe copilul lui Esme, trage de el, iar bebelușul începe să plângă. E un sunet mic, un fel de eh-heh, eh-heh, eh-heh, lângă urechea lui Esme. E copilașul ei, îl ţine în braţe, n-o să i-l ia, însă cealaltă soră a prins-o acum pe ea, i-a apucat braţul și i-l răsucește la spate, iar simte durere, dar crede c-o s-o suporte și că nu-i vor lua copilul. Sora și-a pus acum

braţul pe după gâtul ei și o apasă, îi e greu să respire, se luptă și simte, simte, simte că cedează și că nu mai poate să strângă copilul. Nu, încearcă ea să spună, nu, nu, vă rog. Sora i-l ia, i-l ia, a plecat. Copilul a plecat.

Esme îi vede vârtejul de păr de pe creștetul capului în timp ce sora se îndepărtează grăbită, o mânuţă strânsă, ca o stea de mare, și aude același sunet eh-heh, eh-heh. Oameni, bărbaţi, bărbaţi masivi aleargă spre ea cu curele, ace și cămăși. O trântesc la pământ, cu faţa în jos, o marionetă fără sfori și vede că nu i-a mai rămas de la el decât pătura, o pătură verde care s-a desfăcut în mâini, goală, și se zbate, ţipă, înalţă capul și vede picioarele surorii care-i ţine copilul, vede pantofii și picioarele femeii care se îndepărtează, dar pe el nu-l poate vedea. Încearcă să-și ridice capul mai sus pentru că vrea să-l vadă pentru ultima oară, dar cineva îi împinge faţa în dale, așa că trebuie să asculte, dincolo de ţipete și de ţiuitul alarmei, pașii care se retrag pe coridor și care, în cele din urmă, dispar.

…bineînţeles că n-a știut. Nu cred c-a știut cineva. Cred că ne-am aşteptat cu toţii ca el să ia lucrurile ca atare. Bineînţeles că n-am întrebat-o niciodată pe mama și nici ea nu mi-a spus nimic. Îmi aduc aminte că îmi făceam griji înainte, apoi însă m-au preocupat alte lucruri. Nu mi-a trecut niciodată prin cap că el n-ar ști că…

…și erau momente în care mă uitam la ea și mă întrebam ce-i cu ea. Avea părul creţ, avea pistrui pentru că nu purta niciodată pălărie de soare, mâinile îi erau neîngrijite, hainele boţite, puse neglijent. Și atunci mă simţeam bineînţeles vinovată pentru că, uite, aceasta e sora mea și cum pot avea astfel de gânduri nemiloase? Și, totuși, mă întrebam. De ce ea? De ce ea și nu eu? Eu eram mai drăguţă, era un comentariu care se făcea adesea, eram mai mare, mai apropiată de vârsta lui, de fapt. Mă pricepeam să fac lucruri pe care ea nu le-ar fi putut face niciodată. Mă gândesc și acum, din când în când, că, dacă el n-ar fi plecat, poate c-ar fi fost posibil ca eu să…

…am auzit. Am auzit tot. Așteptam într-o cameră care

dădea în coridor. A intrat o soră, apoi alta, și au închis ușa în urma lor, bang. Păreau agitate și gâfâiau amândouă. Mititica aia, a spus una dintre ele, dar văzându-mă s-au oprit. Și am ascultat toate ţipetele. În partea de sus a ușii era o gaură, așa că zgomotul se auzea foarte clar. Și eu am spus…

…și specialistul mi-a spus să-mi scot hainele din partea de jos a corpului, ceea ce mi-a făcut aproape greaţă, dar l-am ascultat. A trebuit să mă uit la tavan cât el a tot întins și a tras și mai-mai să ţip, dar s-a ridicat. Era stânjenit. Draga mea, mi-a spus, ești, hm, ești intactă. Înţelegi? Am spus da, dar adevărul era că nu înţelegeam. N-ai avut încă, a început el, făcându-și de lucru, spălându-se pe mâini, cu spatele la mine, relaţii cu soţul dumitale? Am spus da. Am spus că am avut. Am spus că eu cred c-am avut. Nu-i așa? Doctorul s-a uitat peste însemnările lui și a spus, draga mea, nu. Și în seara aceea am stat pe marginea patului și am încercat să nu plâng, am încercat din răsputeri, și i-am repetat lui Duncan expresiile pe care le-a folosit doctorul, am…

…timpul pentru un biscuit, crede femeia. Aș vrea să plece. Aș vrea să plece toate. Cum poate fi cineva singur deși e înconjurat constant de oameni e ceva care mă depășește. Cum să exist dacă…

…am încercat să găsesc indicii, fetele făceau așa ceva pe atunci, dar totul era atât de confuz. Știai că se întâmplă în pat, noaptea, și că era de așteptat să doară, dar, dincolo de asta, era foarte neclar. M-am gândit s-o întreb pe bunica, dar…

…nu, nu vreau biscuit cu cremă. Ăsta e lucrul pe care-l vreau cel mai puţin. Oamenii ăștia niciodată…

…și ţipătul s-a oprit așa de brusc. Și după aia a fost atâta liniște. Am întrebat, ce s-a întâmplat? Și sora care era cel mai aproape de mine a spus, nimic. Au sedat-o. Nu-ţi face griji, a spus ea, o să doarmă bine și când se trezește a uitat tot. Și atunci am văzut copilul. Nu-l observasem până atunci. Sora m-a văzut privind și l-a adus și mi l-a pus în braţe. M-am uitat la el și m-a cucerit. Aproape că mă

răzgândisem, eram gata să spun, nu, nu-l mai vreau. Mirosea a ea.

Mirosea a ea.

Nu am trecut niciodată peste asta.

Dar apoi…

…m-am gândit că el ar putea înţelege acele cuvinte. I-am spus: penetrare și o scurgere de lichid. Le-am învăţat așa cum învăţasem verbele franţuzești, cu mult timp în urmă. M-am gândit că ar ajuta. M-am gândit că s-ar putea rezolva problema. Îmi pusesem cămașa de noapte roz. Dar el s-a aplecat și și-a luat perna, apoi s-a îndepărtat de pat. Până când a ajuns la ușă nu am crezut că va pleca. M-am gândit, poate că face doar câţiva pași, poate că se duce să aducă ceva. Dar nu. A ajuns la ușă, a deschis-o, a ieșit, a închis-o în urma lui. Și s-a închis ceva și în mine. Iar a doua zi, m-am ascuns de el și de părinţii lui și m-am dus la spital unde am fost interceptată de doctor care a spus…

…mirosul biscuitului e greţos. O să-l iau și o să-l vâr sub pernă și așa n-o să mai miros…

…așa că m-am uitat la copil pentru că am crezut că n-o s-o pot face, am crezut c-o să fiu nevoită să-l dau înapoi, și atunci am văzut cu cine seamănă. Am văzut. Nu cred că până în acea clipă mi-am dat cu adevărat seama ce s-a întâmplat. A făcut-o cu el. Și am fost cuprinsă de furie. Ea cum a știut și eu nu? Era mai mică decât mine, nu era atât de drăguţă, categoric nu era așa de talentată ca mine, nici nu era măritată măcar și totuși a reușit să…

…m-am dus acolo pentru că, de fapt, nici nu știam unde să mă duc. Mama nu m-ar fi ajutat și nici nu i-aș fi putut spune, noi n-am avut niciodată discuţii de acest fel, vizita la medicul specialist nu m-a ajutat, ba chiar a înrăutăţit lucrurile. Și voiam cu atâta disperare un copil. Era ca o durere de cap, ca o piatră în pantof. E îngrozitor să vrei ceva ce nu poţi avea. Te copleșește. Nici nu mai judecam bine din cauza asta. Mi-am dat seama că nu am cui altcuiva să-i spun. Și îmi era dor de ea. Trecuseră câteva luni de când plecase, așa că am luat un taxi. Tot drumul am fost emoţionată, foarte emoţionată. Nu-mi

dădeam seama de ce nu făcusem asta mai înainte. Mă tot gândeam la expresia ei când voi intra. Dar înainte de a intra la ea m-a interceptat doctorul și când a spus ce-a spus, despre ea, despre copil, am…

…nu s-a mai întors niciodată în camera noastră. A dormit în altă cameră, mai departe, și când a murit mama, iar eu am moștenit casa, ne-am mutat acolo și el a ocupat fosta cameră a bunicii, iar eu pe cea pe care o avusesem împreună cu…

Și ia fotografia. O ia în mâini. O privește și știe. Se gândește din nou la numerele acelea, la doiuri și la opturi, care fac împreună optzeci și doi, dar și douăzeci și opt. Și se gândește la ce i s-a întâmplat odată, în a douăzeci și opta zi a unei luni de la sfârșitul verii. De fapt nu se gândește la asta. Nici nu e nevoie. Gândul îi e prezent mereu și permanent în minte. E acolo tot timpul, îl aude. Ea e el.

Știe cine e acest bărbat. Știe cine a fost. Acum vede totul. Se uită prin camera în care, pe timp de iarnă, erau depozitate hainele lor de vară, în cufere mari din lemn de cedru – rochii ușor împăturite din bumbac și muselină pe care nu le mai purtau aproape deloc în clima din Edinburgh. În zilele strălucitoare de august, le scoteau și le scuturau, le aeriseau, le încheiau la loc. Nu-și aduce aminte de câte ori s-a întâmplat asta. În locul scrinului cu multe sertare mici pe care mama îl considera atât de util pentru bluzele lor imprimate și eșarfele subţiri e un televizor care aruncă un văl albăstrui, lichefiat asupra camerei.

Se uită din nou la fotografia bărbatului. Ţine pe umeri o fetiţă și sunt undeva afară. De deasupra atârnă ramuri de copaci. Are faţa pe jumătate întoarsă și îi spune ceva copilei care are degetele înfipte în părul lui. O ţine strâns de glezne de parcă s-ar teme că, dacă îi dă drumul, ea ar putea pluti în sus, spre nori.

Esme cercetează faţa bărbatului și vede, în planurile și unghiurile ei, conformaţia capului, tot ceea ce a vrut dintotdeauna să știe. Vede și înţelege: a fost al meu. Pare

să-și întindă braţele spre această cunoaştere și să şi-o apropie, s-o îmbrace ca pe o haină veche. A fost al meu.

Se întoarce spre fata de lângă ea, și această fată seamănă atât de tare cu mama lui Esme, atât de tare, încât ar putea fi chiar ea; dar în hainele ei ciudate și cu părul scurt, tuns asimetric, e atât de diferită, cum mama ei n-ar fi fost niciodată, mai-mai că-i și vine să râdă. Și vede că și fata e a ei. Ce gând. Ce chestie. Vrea să ia mâna fetei, să atingă carnea care e din carnea ei. Vrea s-o ţină strâns ca să nu plutească spre nori, ca un zmeu sau ca un balon. N-o face însă. Se îndreaptă doi pași spre un scaun și se așază, cu fotografia pe genunchi.

Există un moment, când ești sedat, înainte de a-ţi pierde cunoștinţa, când lucrurile reale care te înconjoară îţi lasă impresia că plutesc, un delir imagistic care pune stăpânire pe tine. Și pentru scurt timp, te afli în două lumi, plutești între ele. Esme se întreabă, preţ de o clipă, dacă doctorii știu acest lucru.

Așadar, au cărat-o la alt nivel, dar era inertă, ca o păpușă de cârpă. Mii de furnici clocoteau deja pe tavan deasupra ei și vedea cu coada ochiului un câine cenușiu alergând pe lângă peretele coridorului, amușinând pe jos.

O duceau doi bărbaţi, de asta era destul de sigură. Fiecare o ţinea de câte o mână și un picior, capul îi atârna în spate și îşi simţea sângele năvălindu-i rece, iar ceea ce-i mai rămăsese din păr atingea aproape pământul. Știa unde o duc. Era de destul timp la Cauldstone. Câinele cenușiu părea s-o urmărească, o însoţea, însă în secunda următoare a traversat pe furiș coridorul și a sărit pe o fereastră. Era posibil ca acea fereastră să fi fost deschisă? Probabil că nu. Însă i s-a părut că simte o adiere pe piele, o adiere caldă, care venea de undeva, și a văzut pe cineva ieșind pe o ușă. Acest lucru nu putea fi însă adevărat, pentru că acea persoană era sora ei, care i-a apărut cu capul în jos, mergând pe tavan. Și purta jacheta lui Esme. Sau o jachetă care fusese a lui Esme, din stofă fină, roșie, pe care sora ei a admirat-o întotdeauna. Era cu spatele la Esme și se îndepărta. Esme a privit-o plină de dor. Sora ei.

Ia te uită. Aici. S-a gândit să încerce să vorbească, să încerce s-o strige, însă buzele n-au ascultat-o, limba nu i s-a mișcat și, oricum, nu putea fi adevărat. Ea n-a venit niciodată. Într-o clipă va zbura pe fereastră, la fel ca și câinele cenușiu, la fel ca și furnicile cărora le creșteau aripi și i se adunau pe faţă cu picioruşele lor mici și încârligate.

...părea să se potrivească. Asta-i tot. Parcă era prea frumos ca să fie și adevărat. Voiam așa de mult un copil, așa de mult. Era ca și cum ar fi coborât un înger din ceruri și mi-ar fi spus, poate fi al tău. Așa că m-am dus la tata, pentru că fără el nu se putea face nimic, bineînţeles. L-am rugat să mergem să discutăm la el în birou, și el stătea la birou și se uita fix la tamponul de sugativă. Am terminat de vorbit și nu mi-a răspuns. Am aşteptat, stăteam în picioare, îmbrăcată în hainele mele cele mai bune, pentru că m-am gândit că trebuie să mă îmbrac cum se cuvine ca să-i fac această rugăminte, ca și cum asta m-ar fi ajutat în situaţia mea. Nu vedeam nicio altă cale, nicio altă rezolvare a chinului meu. Cred că i-am spus acest lucru și vocea mi-a tremurat. Și m-a privit pătrunzător pentru că nu detesta nimic mai mult decât femeile plângând. A spus de multe ori acest lucru. Și a oftat. Cum crezi tu, draga mea, a spus el, și mi-a făcut semn cu mâna să ies din încăpere. Acel moment, în care am ieșit în hol și am văzut că s-ar putea rezolva, că ar putea fi așa, a fost uluitor pentru mine. Însă trebuie să spun cât se poate de limpede că niciodată n-am vrut să...

...atât de remarcabil de ușor. Le-am spus tuturor că plec câteva luni, în Sud. Da, plec să schimb aerul. Doctorii spun că în situaţia mea e de preferat căldura. Da, un copil. Da, e minunat. Nu, Duncan nu vine cu mine. Știţi, biroul. Totul a fost atât de remarcabil de ușor. Singura problemă cu minţitul este că trebuie să-ţi aduci aminte ce și cui ai spus. Dar asta a fost ușor pentru că eu le-am spus același lucru tuturor. A fost perfect. Glorios, de-a dreptul perfect. Nimeni nu putea fi mai deștept. I-am spus lui Duncan: o să am un copil, plec. Nici nu m-am uitat măcar la el să-i văd

reacţia.

Uneori cred că mama a aranjat totul. Nu sunt însă sigură. Poate că i-a spus tata ceva, deși el a susţinut că e mai bine ca ea să nu știe. Dacă și-ar da seama nu ar fi niciodată…

…Jamie mai venea din când în când la Edinburgh cu soţia lui franţuzoaică, apoi cu o englezoaică micuţă, apoi, dar acest lucru s-a întâmplat mult mai târziu, cu o fată prostuţă care avea pe jumătate vârsta lui. O dată a ţinut copilul în braţe. A venit pe neașteptate, iar eu eram în salonaș cu Robert, stăteam pe un covor, pe jos. Și a intrat, singur pentru o dată, Duncan era plecat, iar copilașul era pe covor, între noi, și el a spus, aha, fiul și moștenitorul, dar eu nu am putut vorbi. S-a aplecat și a luat copilul și l-a ridicat în braţe sus, deasupra capului, eu nu am putut vorbi și el a spus, un flăcău frumos, foarte frumos, și copilul s-a uitat la el. S-a uitat la el foarte intens, așa cum fac copiii mici, apoi a pus buziţa în jos, s-a întins și a deschis gura, începând să urle. Și a urlat și a tot urlat. Se răsucea și se zbătea și a trebuit să-l iau eu. L-am dus sus și am fost bucuroasă. L-am ţinut lipit de mine cât am urcat scara și i-am șoptit la ureche: i-am spus adevărul. A fost prima dată când i-am spus. Singura dată. Am spus…

…perioade când n-a fost așa de ușor. Cine a fost cel care nu a putut să păstreze un secret și a trebuit să-l șoptească râului. Nu-mi amintesc. Erau zile în care era foarte greu. Dacă ar fi existat măcar o persoană cu care să pot vorbi despre asta, să pot să-mi dau frâu liber, ar fi fost mai bine. M-am întors o dată, așa mi s-a părut corect. Și m-au dus în locul ăla cumplit, ca o carceră și mi-au spus să mă uit printr-o gaură mică în ușa ferecată cu încuietori din metal. Și în această *camera, obscura* am văzut o creatură. O fiinţă. Înfășurată toată ca o mumie, dar faţa îi era goală și sângera. Se tara, se tara, cu umărul împins în peretele moale, bombănind. Și am spus, nu, nu e ea, dar ei au spus, ba da, ea e. M-am uitat din nou și am văzut că poate e ea și am…

…așa că i-am spus doctorului, da, adopţie, e perfect.

O să-l iau chiar eu. Ah, a spus el, admirabil, doamnă Lockhart. Și a spus, o ţinem pe Euphemia la noi puţin după aia, să vedem cum se simte și după asta poate… Și am spus da. Pur și simplu. Dar n-am intenţionat niciodată ca ea să…

Iris se deșteaptă și rămâne o clipă buimacă și cu ochii în tavan. A trezit-o ceva. Un zgomot, o mișcare neobișnuită în casă? E încă devreme, înainte de ivirea zorilor, lumina din spatele storurilor e cenușie și apoasă, cea mai mare parte a încăperii e în semiîntuneric.

Se întoarce pe o parte, încercând să găsească o bucăţică mai confortabilă, umflată a pernei, îşi trage pilota până la gât. Se gândește la Esme, în camera de alături, în pat, și la Alex pe canapea. Se gândește că apartamentul ei se umple, când îşi dă seama brusc ce a trezit-o.

Nu a fost neapărat un vis, ci mai degrabă o retrăire. Iris străbătea etajele de jos, casa așa cum era ea pe vremea bunicii. A ieșit pe ușa grea din stejar de la salon, a trecut prin hol, pe lângă ușa de la intrare, cu un model din sticlă colorată, prin care lumina era trasă și întinsă în triunghiuri roșii și pătrate albastre, pe scară în sus, cu poalele rochiei foșnind în jurul picioarelor goale, până la palier. Trecea tocmai pe lângă nișa unde…

Se întoarce supărată pe cealaltă parte, frământând și lovind perna cu pumnii. Ar trebui să citească o carte. Care să o ajute să adoarmă din nou. Ar trebui să se ducă la toaletă. Sau în bucătărie să bea ceva. Nu vrea însă să se ducă acolo. Nu vrea să umble aiurea în mijlocul nopţii, în caz că…

Brusc îşi amintește altceva care o face să se ridice în capul oaselor. În vis, purta aceeași rochie, o rochie subţire, elegantă, pe care a purtat-o când… Se lasă pe spate, se scarpină nebunește în cap, dă cu piciorul în pilotă, îi e cald, îi e foarte cald, de ce îi este atât de cald, de ce naiba e patul ăsta atât de incomod? închide ochii strâns și îşi dă seama cu surprindere că e gata să plângă. Nu, categoric nu, nu vrea să se gândească la asta.

Aceeași rochie ca atunci când i-a prins bunica. Iris îşi

acoperă faţa cu mâinile. A îngropat acest lucru atât de bine și de atât de mult timp că e ca și cum nu s-ar fi întâmplat. Aproape c-a reușit să-și rescrie propria istorie. Ca atunci când i-a prins Kitty.

Iris se uită repede la peretele care separă dormitorul ei de camera de zi. Vrea să scuipe pe el, să arunce cu ceva în el, să ţipe, cum îndrăznești? Era absolut convinsă că faptul că el e aici are o influenţă malignă asupra gândurilor ei din somn.

Când i-a prins Kitty. Iris a fost plecată; era sfârșitul primului ei an la universitate. Sadie și Alex au luat-o de la gară, și Sadie i-a spus că se opresc acasă la bunica să ia ceaiul. Iris și Alex nu se văzuseră de o eternitate, așa li se părea. Și în camera întunecată, plină de brocarturi pe care bunica o numea salon, au trebuit să stea unul lângă celălalt în faţa unei tăvi cu sandvișuri mititele, fursecuri și unt, ceai în cești din porţelan. Bunica vorbea despre vecinii ei, schimbările străzilor cu sens unic din Edinburgh, s-a interesat despre cursul lui Iris și a remarcat că arată destul de neîngrijit.

Iris se străduia să asculte. A încercat să mănânce mai mult de un fursec, dar se simţea încordată ca un arc. Alex, care stătea lângă ea pe canapea, asculta, aparent, cu atenţie tot ce spunea Kitty, însă tot timpul mâna i se atingea de coapsa ei, degetele de ţesătura subţire a rochiei, mâneca i se lovea de braţul ei gol, piciorul i se ciocnea de al ei. Iris a trebuit să iasă din cameră. A trebuit să urce pe scară să se calmeze, să inspire adânc în singurătatea băii. Când a ieșit însă și a stins lumina în urma ei, a traversat palierul și, exact când a ajuns în capul scării, cineva a întins mâna spre ea, i-a prins rochia și a tras-o în nișa cu pendula cea înaltă. Ea și Alex s-au încleștat, dur, rapid, braţele le alunecau și se înfășurau unul în jurul celuilalt, încercând să găsească o poziţie satisfăcătoare, să se simtă suficient de aproape. Îi auzea respiraţia puternică în ureche și a mușcat mușchiul moale al umărului său, iar unul dintre ei a spus, nu putem, trebuie să ne întoarcem. Iris crede că ea. Alex a scos un

geamăt scurt, disperat și a împins-o în perete, mâinile lui îi smulgeau rochia și, odată cu sunetul de sfâșiere a cusăturilor, Iris a mai auzit ceva. Picioare urcând scara, apropiindu-se tot mai mult. L-a împins pe Alex exact când bunica ei pășea pe palier. I-a văzut, s-a uitat la amândoi, și-a dus o mână la gură, apoi a închis ochii. Preţ de o clipă, nu s-a mișcat niciunul. Apoi Kitty a deschis ochii și a început să-și frământe mâinile. Alex și-a dres glasul, ca și cum ar fi vrut să vorbească, dar n-a spus nimic. Iar Kitty se uita la Iris. S-a uitat la ea aspru și mult timp. Era o privire atât de tulburătoare, atât de pătrunzătoare, încât Iris a trebuit să-și muște buza ca să nu ţipe, să nu zică, te rog, bunico, te rog să nu ne spui.

Kitty s-a întors. S-a întors pe scări, acordând o atenţie specială fiecărui pas. Iris și Alex i-au auzit tocurile tap-tap în hol, apoi au auzit ușa salonului deschizându-se și închizându-se, și au rămas în semiîntunericul palierului, așteptând următorul sunet care avea să vină, respiraţia întretăiată, ţipătul, pe Sadie urcând grăbită scara. Au așteptat mult timp, departe unul de celălalt, neprivindu-se. Nu s-a întâmplat însă nimic. În zilele lungi care au urmat, au așteptat un telefon, o vizită, au așteptat ca Sadie să le spună, trebuie să vorbesc cu amândoi. Nimic. Fără a spune nimănui, Iris și-a schimbat specializarea și a inclus rusa, decizie care însemna o plecare iminentă la Moscova timp de un an. Când ea era acolo, a aflat că Alex plecase la New York și se logodise cu o fată pe care o chema Fran. Și, într-un fel sau altul, Iris nu s-a mai atins niciodată de Alex.

Se uită fix în sus, la crăpăturile aiuristice din tavan, cu dinţii încleștaţi. Trage de pilotă, o ridică, o aruncă iar de pe ea. Privește peretele despărţitor. Rahatule, vrea ea să strige, ieși din casa mea. Acum n-o să mai doarmă.

Probabil c-a adormit totuși. Pentru că, deși i se pare că au trecut doar câteva secunde, ceva care trebuie să fi fost un alt vis – o secvenţă de panică, de mișcare ca de desene animate, ceva cu pierderea câinelui într-o gară aglomerată – se dizolvă brusc în jurul ei. Se rostogolește de pe pernă, gemând, încercând să se ridice din nou. Vede

apoi, pe după pilotă, poala unei jachete, trei nasturi.

Esme stă lângă pat, cu braţele încrucișate la piept și o privește. Camera e plină de o lumină strălucitoare, galbenă.

Înalţă capul și îşi dă la o parte părul din ochi. O clipă, nici nu poate să vorbească. Se uită peste măsuţa de toaletă și se simte ușurată când vede că e goală. A mutat cuţitele seara trecută.

Esme, mormăie ea, ești…

Putem să mergem azi în vizită la Kitty? o întrerupe Esme.

îhî, răspunde ea, chinuindu-se să se ridice în capul oaselor. Cât e ceasul? Oare are ceva pe ea? se întreabă și se uită în jos. Cel puţin în jumătatea de sus e îmbrăcată… în ceva verde. Exact în clipa asta, Iris nu știe exact cu ce. Sigur, spune ea, bâjbâind pe sub pernă după ceas. Dacă… dacă asta vrei.

Esme dă din cap, se întoarce și iese din cameră. Iris cade înapoi pe pernă și îşi trage pilota până la gât. Închide ochii, și lumina vie a soarelui de dimineaţă strălucește roșie prin pleoape. E mult prea devreme, pentru duminică dimineaţa, să se trezească.

Când se trezește, îi găsește pe Alex și pe Esme în bucătărie. Sunt amândoi aplecaţi peste o hartă a Statelor Unite, și Alex vorbește despre o excursie cu mașina pe care a făcut-o cu Iris acum cincisprezece ani.

Te simţi bine? o întreabă el, fără a ridica privirea, în timp ce Iris se îndreaptă spre chiuvetă.

Scoate un mic sunet afirmativ și aprinde ochiul de sub ceainic. Se apleacă peste poliţa de deasupra aragazului. Alex arată unde se află un parc naţional celebru pentru cactușii săi.

V-aţi trezit devreme, remarcă ea.

N-am putut dormi. Canapeaua ta e îngrozitor de incomodă, știi nu? îi răspunde Alex.

Se întinde, iar tricoul i se ridică pe corp, lăsând să se vadă buricul și linia de păr care se pierde în betelia blugilor cu talie joasă. Iris privește în altă parte, se uită la

Esme, întrebându-se dacă nu e totuși cam mult pentru ea. Esme este însă aplecată peste hartă.

Mă simt ciudat, parcă aș fi obosit din cauza diferenţei de fus orar, continuă Alex. Evident, nu e cazul.

Nu știu ce e. E un fel de oboseală. Poate că oboseală de viaţă. Sau oboseală de canapea.

Iris se încruntă. Este mult prea devreme pentru asemenea discuţii.

Mai e vreun ceas de pierdut până când începe programul de vizite la căminul unde se află Kitty, așa că Iris îi duce pe Alex și pe Esme pe Blackford Hill. În timp ce urcă, întoarce capul și vede în depărtare cenușiul sticlos al mării, orașul întins între deal și coastă, tufișurile răzleţe de drobiţă, pe Esme care are degetele de la mâini răsfirate, iar rochia îi flutură în vânt ca o draperie de la fereastră. Alex, la o oarecare distanţă, îi aruncă beţe câinelui, un zmeu roșu tresare în briză, parcarea, câteva mașini, o femeie care împinge un cărucior, un bărbat care iese din mașină, și Iris îşi zice că e un bărbat bine, apoi i se pare ceva cunoscut la el, părul, felul în care se scarpină la ceafă, felul în care îşi ia soţia de mână.

Se oprește, apoi se întoarce. Ar putea să fugă. Nu o s-o vadă, nu or s-o vadă, s-ar putea furișa până la mașină și nu e nevoie să se întâlnească. El se întoarce însă să-și cuprindă soţia cu braţul și atunci privirea îi trece peste Iris. Iris așteaptă, nemișcată, transformată într-un stâlp de sare. În clipa în care o vede, îşi ridică braţul de pe umerii soţiei. Apoi ezită, întrebându-se ce să facă, dacă să nu se urce pur și simplu în mașină, împreună cu soţia, să închidă ușa și să plece.

A văzut-o însă și soţia. E prea târziu. Iris vede cum îi spune ceva, o întrebare. Pleacă de lângă mașină, lasă ușile deschise, pregătite și vin spre ea. El n-are încotro, îşi dă seama de asta, și pune stăpânire pe ea impulsul de a o lua la fugă, de a scăpa. Dacă fuge acum, acest lucru nu se va mai întâmpla. Esme este însă lângă ea, Alex e mai încolo. Cum să-i lase?

Iris, spune Luke.

Iris imită destul de prost pe cineva care recunoaşte pe altcineva.

A, bună.

Luke și soţia se opresc în faţa lor. Și-a ridicat braţul de pe umărul ei, dar soţia îl ţine de mână. Deșteaptă femeie, îşi zice Iris. Pauză. Ea se uită la Luke pentru a se lămuri. Oare cum va acţiona? De partea cui va fi? El însă îşi concentrează privirea în altă parte și atunci îşi dă seama că Alex se află lângă cotul ei, cu băţul pentru câine în mână.

Bună Luke, spune el, aruncând băţul sus în aer, făcându-l pe câine să alerge. Nu te-am mai văzut în ultima vreme. Ce mai faci?

Lui Iris i se pare că Luke tresare.

Alexander, spune el, tușind.

- Alex, îl corectează Alex.

Luke reușește să dea din cap.

îmi pare bine că te văd.

Alex face o mișcare ciudată cu capul într-o parte, reușind să transmită mesajul, îmi aduc aminte de tine și nici eu nu te plac.

Și mie, spune el.

Luke se înalţă pe vârful degetelor, apoi începe să dea din cap. Iris îşi dă seama că și ea dă din cap. Preţ de o clipă dau din cap unul la celălalt. El n-o poate privi în ochi și are faţa încinsă, Iris nu l-a mai văzut roșind până acum. Îşi dă seama că nici ea n-o poate privi în ochi pe soţia lui. Încearcă, încearcă să-și îndrepte privirea în acea direcţie, însă de fiecare dată când se apropie se întâmplă ceva bizar și ochii i se uită în altă parte, de parcă soţia ar degaja un soi de câmp de forţă negativă, prea puternic pentru ea. Tăcerea sporește, înnorează aerul dintre ei, și Iris se întreabă ce să spună, să se scuze, să găsească niște motive pentru care ei trebuie să plece când, spre groaza ei, îşi dă seama că Alex vorbește.

Așa, zice el, pe un periculos ton de conversaţie, aceasta e probabil soţia ta, Luke. Nu ne prezinţi?

Luke se întoarce spre soţia lui ca și cum ar fi uitat cu

totul de ea.

Gina, se adresează el solului dintre ei, ea e… Iris. Ea… Noi, ah, noi… apoi șovăie.

Urmează o pauză și Iris e curioasă ce va spune el mai departe. Ce-ar putea urma? Ne regulăm de câte ori avem ocazia? Ne-am întâlnit la o nuntă când tu avea gripă și stăteai în pat? N-a vrut să-mi dea numărul, așa că am descoperit unde lucrează și m-am dus acolo în fiecare zi până când a acceptat să iasă cu mine? Ea e cea pentru care vreau să te părăsesc?

Are… are un magazin, încheie el.

Iris îl aude pe Alex scoţând un sunet înăbușit, sugrumat și știe că încearcă să nu râdă; se gândește c-o să-l facă să regrete mai târziu, c-o să-i pară cât se poate de rău.

Însă Gina zâmbește și întinde mâna, iar pe faţa ei nu se citește nici urmă de viclenie, nici urmă de gelozie. În timp ce dă mâna, Iris se gândește: ţi-aș putea distruge viaţa.

— Îmi pare bine de cunoștinţă, murmură ea și nu se poate uita la ea, nu o poate măsura cu privirea pe femeia pe care o trădează, pe femeia care împarte cu el căminul, patul, viaţa, Ar vrea, dar nu poate.

Se uită însă, se obligă să se uite, și vede că Gina e o femeie scundă, cu părul spălăcit, ţinut de o bandă, că are în mână un binoclu și când îşi aţintește privirea asupra binoclului vede și altceva. Gina e însărcinată. E categoric însărcinată, burta i se iţește de sub un pulover negru din lână.

Iris se uită îndelung ca să înţeleagă mai bine. Vede împletitura firelor din pulover, vede închizătoarea de argint a cutiei binoclului și vede că soţia lui Luke și-a făcut recent manichiura, că unghiile ei sunt vopsite în stilul franţuzesc.

Iris are senzaţia de scufundare, pulsul îi lovește tâmplele, chiar ar vrea să plece, ar vrea să fie oriunde altundeva, dar nu aici, iar Gina îi spune ceva lui Luke, urmează un mic schimb de cuvinte între ei despre cât e de

frig, și atunci Esme se întoarce să se uite la Iris. Se încruntă, apoi o apucă pe Iris de încheietură.

Trebuie să plecăm, îi anunţă ea. La revedere! O trage pe Iris și coboară panta, aruncându-i o privire lui Luke, în timp ce se îndepărtează.

Când ajunge cu mașina în faţa căminului, Iris bagă de seamă că mâinile nu i s-au oprit din tremurat, că bătăile inimii îi sunt tot neregulate, rapide. Deschide și închide torpedoul în timp ce Alex iese și o ajută pe Esme. Coboară oglinda și se privește iute, decide că arată dezordonată, îşi dă la o parte părul de pe faţă, apoi deschide ușa și coboară.

Tot timpul cât traversează parcarea și înăuntru, după ușile din sticlă, evită privirea lui Alex, care merge pe lângă ele, cu mâinile în buzunare. Iris o ia pe Esme de braţ și se duce cu ea la recepţie, unde îşi trece numele.

Vrei să vii și tu sau aștepţi aici? se adresează ea umărului lui Alex. Nu mă deranjează, cum…

- Vin, spune el.

- Am ajuns, spune Iris la ușa camerei lui Kitty.

Esme se oprește și se uită în sus, spre stânga, în punctul în care pereţii coridorului întâlnesc tavanul. E mișcarea cuiva care tocmai a văzut o pasăre trecând pe deasupra sau care a simţit o adiere de vânt. Privește din nou în jos. Îşi pune mâinile una peste alta, apoi le lasă să-i cadă în lateral.

Aici? întreabă ea.

Camera este luminoasă, soarele strălucește prin ferestrele duble. Kitty stă pe un scaun, cu spatele la privelişte. E îmbrăcată într-un set – pulover și jachetă – cenușiu, cu o fustă din tweed, o pereche de pantofi din piele netăbăcită, lustruiţi, părând gata-gata să se ridice în picioare și să pornească într-o plimbare bună la ţară. Iris îşi dă seama că a fost de curând și coafeza, părul cu bucle argintii-albăstrui îi e pieptănat spre spate.

Bunico, spune Iris înaintând în cameră, sunt eu, Iris.

Kitty întoarce capul s-o privească.

Numai seara, răspunde ea, foarte rar în timpul zilei.

Iris se blochează pe moment, apoi îşi revine.

Sunt nepoata ta, Iris, și…

- Da, da, i-o retează Kitty, și ce vrei?

Se așază pe un taburet, chiar lângă ea. Se simte deodată agitată.

Ţi-am adus musafiri. De fapt, o persoană. Cealaltă, bărbatul de acolo, e Alex. Nu știu dacă-l mai ţii minte… Apoi respiră adânc. Aceasta e Esme.

Iris se întoarce și se uită la Esme. Stă în picioare lângă ușă, foarte liniștită, cu capul aplecat într-o parte.

Ce ţi-ai făcut la păr? ţipă Kitty făcând-o pe Iris să tresară. Se întoarce și vede că Kitty vorbește cu ea.

- Nimic, spune ea prinsă pe picior greșit. L-am tuns… Bunico, aceasta e Esme. Sora ta, Esme. Îţi aduci aminte de sora ta? A venit să te vadă.

Kitty nu ridică privirea. Se uită hotărâtă la brăţara de la ceas, o rotește între degete și lui Iris îi trece prin minte gândul că uneori înţelege mai mult decât lasă să se vadă. Ceva în cameră se contractă și se pune în mișcare, iar Kitty rotește între degete brăţara de la ceas, un lanţ din zale de aur. Undeva, cineva cântă la pian și o voce subţire plutește pe acordurile instrumentului.

Bună ziua, Kit, spune Esme.

Capul lui Kitty tresare și se întoarce, și cuvintele încep să-i iasă din gură, fără pauză sau reflecţie, ca și cum le-ar fi avut pregătite.

… să stai cu picioarele așa, peste braţul fotoliului? Indiferent ce-ai fi citit. Și eu ce-ar fi trebuit să fac? Toate șansele mele distruse. Arăţi exact la fel, exact la fel. Să știi că nu eu. N-am fost eu. Nu ţi l-am luat eu. De ce să-l fi vrut? Simpla idee. Și oricum, e mai bine așa. Trebuie să recunoști asta. Și tata s-a gândit la fel, și doctorul. Nu știu de ce ai venit, nu știu de ce ești aici și te uiţi așa la mine. A fost tot timpul al meu, a fost numai al meu. Întreabă pe cine vrei, mai spune ea și dă drumul brăţării. Nu l-am luat eu, rostește foarte clar. Nu eu.

- Ce să iei? o întreabă Iris îngrijorată, aplecându-se mai în faţă.

În cealaltă parte a camerei, Esme își desface mâinile.

Dar eu știu că tu mi l-ai luat, spune ea.

Kitty privește în jos și tot ciupește stofa fustei, ca și cum ar fi ceva lipit de ea. Iris se uită de la una la alta, apoi la Alex, care stă lângă Esme. El dă din umeri și se strâmbă.

Esme înaintează. Atinge patul, cuvertura, se uită pe fereastră, la întinderea grădinii, peste acoperișurile orașului. Apoi se apropie de scaunul surorii ei. O privește o clipă pe Kitty, întinde mâna și-i atinge părul, de parcă ar vrea să i-l netezească. Pune mâna pe buclele argintii-albăstrui de la tâmpla lui Kitty și rămâne așa. E un gest straniu și durează doar o secundă. Apoi își retrage mâna și vorbește, adresându-se aerului din jurul ei.

Aș vrea să rămân singură cu sora mea, vă rog.

Iris și Alex merg pe coridor. Merg repede. La un moment dat, unul întinde mâna spre mâna celuilalt, Iris nu poate spune cu precizie care dintre ei a fost. Se ţin de mână, cu degetele împletite, cotesc de mai multe ori și ies la soare. Se duc până la mașină și acolo se opresc.

Doamne Sfinte! exclamă Alex și expiră ca și cum și-ar fi ţinut respiraţia. Ce-a fost asta? Tu știi?

Iris își lasă capul într-o parte și se uită la el. Așa, cu soarele în spate, e doar o siluetă neagră, cu contururi neclare și murdară așezată contra luminii. Își scoate mâna dintr-a lui și se reazemă de mașină, apăsându-și palmele pe metalul încins.

Nu știu, spune ea, dar cred…

Ce crezi? întreabă Alex și vine să se sprijine, lângă ea.

Se desprinde de mașină. O dor brațele, de parcă nu le-ar fi mișcat multă vreme. Încearcă să-și facă ordine în gânduri. Kitty și Esme. Esme și Kitty. Toate șansele distruse. Nu a vrut să dea drumul copilului. A fost tot timpul al meu, dar eu știu că tu mi l-ai luat.

Nu cred că știu.

— Ei?

Nu răspunde. Descuie mașina și urcă, iar după o clipă i se alătură și Alex. Stau împreună în mașină și se uită afară la un bărbat cu o mașină de tuns iarba, care

cosește pajiștea în fâșii egale, la un rezident în vârstă de la cămin, care înaintează pe o alee. Iris se gândește la Esme și la Kitty, dar e, în același timp, conștientă de ceva care o apasă și despre care trebuie să-i spună lui Alex.

N-am știut, spune ea cu mintea în altă parte. N-am știut despre soţia lui. Că e însărcinată. N-aș fi…

Alex o privește dintr-o parte, cu capul dat pe spate. Se uită la ea destul de mult.

Ah, iubito! spune el. Știu.

Stau împreună în mașină. Alex întinde mâna spre ea, spre mâna ei stângă, și Iris îl lasă să i-o ia. Rămâne acolo, în poala ei, peste blugi. Alex îi îndreaptă pe rând fiecare deget, apoi le lasă să se adune din nou.

Te întrebi vreodată, spune el cu voce joasă, ce facem noi?

U privește. În capul ei se învârt la nesfârșit aceleași cuvinte. Nu l-am luat. Dar eu știu că tu mi l-ai luat.

Poftim? întreabă ea.

Am spus, reia el pe un ton foarte scăzut, iar Iris trebuie să se aplece mai în faţă ca să-l audă, te întrebi vreodată ce facem noi? Tu și cu mine?

Iris înţepenește. Se așază mai bine, pune mâna pe volan. Rezidentul în vârstă a ajuns sub umbra unui copac și se uită în sus, la ceva printre ramuri. O pasăre, poate? Iris îşi trage puţin mâna, dar Alex i-o ţine strâns.

Nu ai fost decât tu, întotdeauna, spune el. Știi asta.

Iris îşi smulge mâna și deschide ușa mașinii cu atâta forţă încât aceasta se balansează înapoi, cu un scrâșnet. Apoi sare din mașină și rămâne întoarsă cu spatele, cu mâinile peste urechi.

Aude deschizându-se și cealaltă ușă a mașinii și picioarele lui pe pietriș. Se întoarce brusc. Alex se sprijină de capota mașinii și îşi scoate o ţigară din pachet.

De ce ţi-e teamă, Iris? o întreabă el zâmbind în timp ce aprinde bricheta.

Esme ţine perna cu amândouă mâinile. Sub ţesătură – damasc grena-închis – se simte umplutura densă de burete. Pe margini are șnururi aurii. O întoarce, apoi o

întoarce la loc. Înaintează doi pași prin camera surorii ei și o pune la loc pe canapea. Face acest lucru cu grijă, o sprijină de cealaltă, identică, atentă să arate exact la fel ca atunci când a luat-o.

Două femei într-o cameră. Una așezată, cealaltă în picioare.

Esme așteaptă o clipă, se uită pe fereastră. Copacii își scutură capetele spre ea. Soarele apare de după un nor și de peste tot ies umbre: de sub copaci, de sub ceasul solar, de sub pietrele din jurul fântânii, din Iris care stă lângă mașină cu băiatul. Iar se ceartă, și fata e supărată, gesticulează și se învârte când într-o parte, când în cealaltă. Iar umbra ei se rotește odată cu ea.

Esme se retrage de la fereastră, fără a pierde fata și băiatul din priviri. Nu se uită la cealaltă. Dacă e foarte atentă, nu trebuie să se gândească la asta chiar acum. Dacă își ţine capul așa, își poate imagina că e singură în cameră, că nu s-a întâmplat nimic. E o ușurare că a încetat orice zgomot, că totul e liniștit. Își simte mâinile goale, acum că a pus perna la loc, așa că și le apasă una de cealaltă. Se așază. Își apasă tot mai tare mâinile una de cealaltă, cât de tare poate. Se uită la ele. Încheieturile degetelor se albesc, unghiile devin roz, tendoanele i se văd pe sub piele. Își ţine faţa întoarsă.

În spatele ei, lângă pat, atârnă din tavan un cordon roșu. L-a văzut când a intrat în cameră. Știe ce e. Știe că, dacă îl trage, undeva sună un clopoţel, într-o clipă se va ridica în picioare. Va trece peste covor, ţinându-și faţa întoarsă ca să nu fie nevoită să vadă nimic, pentru că nu vrea s-o vadă din nou, nu vrea să i se imprime în minte mai mult decât e, și va trage de cordonul roșu. Va trage tare. Însă deocamdată stă aici. Mai durează doar câteva minute. Vrea să se uite până când soarele apune din nou, până când ceasul solar își pierde reperul, până când grădina se cufundă în blândeţe, în umbră.

Nu mi-e frică de nimic! ţipă Iris. Și în niciun caz nu mi-e frică de tine, dacă asta vrei să insinuezi.

El trage adânc din ţigară și pare să se gândească la

vorbele ei.

Nici n-am insinuat că ţi-ar fi, îi răspunde, dând din umeri. Consider însă că e treaba mea să mă amestec în viaţa ta. Mai ales când viaţa ta are legătură și cu a mea.

Iris se uită înnebunită. Se gândește să fugă, se gândește să sară în mașină și să plece, contemplă pietrele de la picioarele ei și se gândește să zvârle cu câteva în Alex.

Oprește-te, bolborosește ea, oprește-te pur și simplu. S-a întâmplat… s-a întâmplat de atâta timp și eram doar copii și…

Nu, nu eram copii.

- Ba eram.

Nu eram. N-am însă de gând să mă cert cu tine pe tema asta. Acum nu mai suntem copii, nu-i așa? îi zâmbește el dând drumul unui nor de fum. Ideea e că știi că-i adevărat. Nu ai fost decât tu și știi că nu am fost decât eu.

Iris îl privește fix. Nu știe cum să răspundă. Îşi simte capul gol, moale, n-are nicio opţiune. Deodată, undeva în spatele ei se aude o precipitare de picioare pe pietriș, și Iris se întoarce tresărind. Două îngrijitoare în uniforme albe se îndreaptă grăbite spre cămin. Una are în mână un pager. Iris privește faţada clădirii în care se află Kitty. În spatele uneia dintre ferestre se vede o mișcare rapidă, care dispare când se uită ea într-acolo.

Problema e, Iris, spune Alex din spatele ei, eu cred că…

Șșt, îi face ea semn, cu privirea la clădire. Esme…

— Ce?

Esme, repetă ea arătând spre cămin.

- Ce-i cu Esme?

- Trebuie să…

- Ce trebuie?

Trebuie să începe ea din nou și deodată ceva care a fost ţinut undeva la periferia minţii ei pare să alunece în faţă ca o barcă desprinzându-se încet din dana de acostare și plutește liberă. A fost tot timpul al meu. Nu a vrut să-i dea drumul. Ai o fotografie cu tatăl tău. Iris îşi duce mâna la gură.

Oh, exclamă ea, oh, Doamne!

Se îndreaptă, la început încet, apoi mult mai repede spre clădire. Alex e imediat în spatele ei, o strigă. Nu se oprește. Când ajunge la ușă, o deschide cu forţă și o ia la fugă pe coridor, cotind atât de repede încât atinge peretele cu umărul. Trebuie să fie acolo prima, trebuie să ajungă la Esme înainte de oricine altcineva, trebuie să-i spună, trebuie să-i spună, te rog. Te rog spune-mi că n-ai făcut-o.

Când ajunge însă în camera lui Kitty, coridorul e plin de lume, rezidenţi în papuci și oameni în uniforme ies pe ușă, și toate feţele se întorc s-o privească, palide ca niște amprente.

Lăsaţi-mă să trec, spune Iris și împinge feţele, oamenii, vă rog!

În cameră sunt și mai mulţi oameni, mai multe membre și trupuri, și voci. Atâtea glasuri care vociferează și strigă. Cineva le spune să plece, îi roagă să se întoarcă imediat în camerele lor. Altcineva ţipă la un telefon, dar Iris nu distinge niciun cuvânt. Doi bărbaţi se agită frenetic, se apleacă peste cineva sau ceva de pe un scaun. Vede o pereche de pantofi, picioarele. Pantofi din piele netăbăcită de bună calitate și dres gros din lână. Întoarce capul, închizând ochii, și când îi deschide din nou o vede pe Esme. Stă la fereastră, cu mâinile împreunate pe genunchi. Se uită ţintă la Iris.

Iris se așază lângă ea și o ia de o mână. Trebuie s-o desprindă din încleștarea celeilalte și e rece. Nu știe ce să spună. Alex e acum cu ea acolo, îi simte apăsarea rapidă a mâinii pe umăr și îi aude vocea spunându-i cuiva că, nu, nu are ce să declare și că îi roagă să se dea la o parte. Iris simte nevoia să întindă mâna și să-l atingă, o clipă doar. Să-l simtă, să se asigure că e cu adevărat el, că e într-adevăr acolo. Nu o poate însă lăsa pe Esme.

Soarele nu apunea, spune Esme.

Poftim? Iris trebuie să se aplece s-o audă.

- Soarele. N-a mai apus. Așa că l-am tras.

Corect. Iris îi strânge mâna cu amândouă mâinile ei. Esme, șoptește ea, ascultă…

Oamenii în uniformă sunt însă deasupra lor, murmurând, exclamând, învăluindu-le într-un nor mare și alb. Iris nu poate să vadă nimic în afară de bumbac alb apretat. Îi apasă umerii, părul, îi acoperă gura. O iau pe Esme, o trag de pe canapea, încearcă să-i desprindă mâinile dintr-ale lui Iris. Iris însă nu-i dă drumul. Îi strânge și mai tare mâna. O să meargă și ea, o să-i urmeze, o să treacă prin alb, prin mulţime, o să iasă din cameră pe coridor și mai departe.

MULŢUMIRI

Le mulţumesc lui:

Willliam Sutcliffe, Victoria Hobbs, Mary-Anne Harrington, Ruth Metzstein, Caroline Goldblatt, Catherine Towle, Alma Neradin, Daisy Donovan, Susan O'Farrell, Catherine O'Farrell, Bridget O'Farrell, Fen Bommer și Margaret Bolton Ridyard.

Mai multe cărţi mi-au fost de mare ajutor în scrierea acestui roman, mai ales *The Female Malady: Women, Madness and English Culture, 1830 – 1980* de Elaine Showalter (Virago, Londra, 1985) și *Sanity, Madness and the Family* de R.D. Laing (Penguin, Londra, 1964).